

Gen Bin Tagisi Luk da Mandagit

But piso gen

Luk ujun Juda amin kinda dima. Ujun Grik amin kinda. Ae nandak nandak amin madep kinda, ae wuda wamakyo kisi egipgut.

Gen Bin Tagisi Luk da mandagit ujun da Yesu ujun Israel amin gat ae Amin Ijwakjwari Kabi kisi yokwikon baj timit timit amin yaŋ noliŋban komaj. Yesu pini wasajek ak do agit bisapmon miyat aminyo yaŋ yoyigit, “Telagi Wup da ajtagap aban Piŋkop dakon geni tagisi bupmi amin do yoyiŋ tennejagit.” (4.18 do koki) Asi, miyat aminyo jigi mibili mibili pawit ujun Yesu da yo tagisi anyomgut dakon geni morapmi Luk da mandagit.

Yesu dakon egip egipni morapmi do Luk kalon dagin yosok. Ujun dakon geni papia diwarikon dima mandabi. Luk kalon dagin Yesu miktimon altagit bisapmon yo noman tawit ujun do morapmi yosok. Ae Luk da Yesu da tilak gen kinda yagıt ujun Samaria amin kinda da kosiron kiŋ uwal da kisiron jigi pagit ujun do mandagit. Ae Yesu da tilak gen kinda yagıt ujun monji kinda da datni yipmaj̄ dek kigit ujun do mandagit. Ae Luk dagin Sakius takis timit timit amin dakon geni mandagit.

Luk da yo diwari do morapmi yosok ujun bisis pi tebaisi agak gat, ae Telagi Wup dakon pi gat, ae Piŋkop da miyat amin dakon yokwini wiririk yomisak ujun do yosok. Ae Luk da miyat da yo awit ujun do morapmi yosok.

Luk papia on kalon naŋ gin dima mandagit. Yabekbi Papia yo kisi mandagit. Ujun papiagwan Yesu Kwen Kokup wigakwan ujun da kwenon yabekbi da pi awit ujun dakon geni mandagit.

Gen on Luk da Tiopilas do mandagit

1 1-3^aKila amin madep Tiopilas, amin morapmi da Piŋkop da yo morap nin da binapmon agit ujun dakon geni papiakon mandak do awit. Yo morap wasajek altajakwa dabil da si piñdagek yaŋ terjejok awit amin dakon gen yolek mandawit. Ujun amin Piŋkop gen do pi awit. Ae nak ujun

^a 1.1-3 Ya 1.1-3

yo morap si wasanjeck noman taŋ aŋaj opgwit uŋun dakon mibili pakyansi nandak do pini madepsi agim. Do gen morap on papiakon kilegisi mandaj yipbo gagon opjak kaŋ nandabo tagisi asak. ⁴Papia on manjiŋek amin da gen morap gayiwit uŋun nandabi bamisi asak.

Elisabet da Jon aŋalagit, ae Maria da Yesu aŋalagit gat dakon gen

(Kilapmi 1.5–2.52)

Jon dakon altok altok dakon but piso gen

⁵Erot da Judia miktim dakon kila amin madep yikgit bisapmon mukwa sogok amin kinda egipgut mani Sekaraia. Sekaraia uŋun mukwa sogok amin Abiya da kabikon nani kinda. Miŋatni Elisabet uŋun Aron da kabikon nani. ⁶Piŋkop da dabilon kilegisi egek Amin Tagi dakon gen teban madep ae moniŋi kisi guramikgimal. ⁷Mani Elisabet moniŋi suŋ egipgut, do isal egek miŋat amin pelajyo agimal.

⁸Bisap kindakon Sekaraia gat mukwa sogok amin notni gat Piŋkop da dabilon mukwa sogok pi awit. ^{9^a}Ajek namin dasi Amin Tagi da telagi tamogwan wigi yo kibani tagisi sosak yaŋ do anpakni yolek satu wasok awit. Yaŋ aba Sekaraia dakon man da noman taŋban mukwa sok do wigigit. ¹⁰Wigi mukwa soŋakwan yomakon miŋat amin morap muwuk egek bisisit pi awit.

¹¹Ajakwa Amin Tagi dakon aŋelo kinda Sekaraia altaŋ imgut. Uŋun alta mukwa kibani tagisi sosoŋ da tosok uŋun da aminsi tet do akgit. ¹²Akban kaŋek Sekaraia wuriŋdagek pasalgit. ¹³Mani aŋelo da yaŋ iyigit, “Sekaraia, Piŋkop da bisisitgo kili nandagit, do dima pasolgi. Miŋatgo Elisabet da monji wili kinda aŋalakdisak. Mani Jon yaŋ iyiki. ^{14-15^c}Amin Tagi da iŋamon mani wukwisi tokdisak, do gak butgo tagisi ajakwan kisik kisik akdisal. Ae amin morapmi da monji uŋun altosak bisapmon kisik kisik akdaŋ. Meŋ da butgwan yitjagon da Telagi Wup da tugaŋ iban egi aŋaj kikdisak. Wain ae pakbi tebanyo dimasi nosak. ¹⁶Uŋun da Israel amin morapmi panytobilban aeni Amin Tagini Piŋkopmon kikdaŋ. ^{17^d}Elaija dakon aŋpak tapmimyo paŋek Amin Tagi mibiltan imiŋek kikdisak. Uŋun da miŋat monjiyo gat datni gat dakon but paŋkilek aban but kalon akdaŋ. Ae gen kirinjat amin dakon nandak nandak paŋmilip aban amin kilegi dakon nandaj kokwin tagisi yombem akdaŋ. Ajek amin paŋtagap aban tagap taŋakwa Amin Tagi apdisak.”

¹⁸Yaŋ yaŋban Sekaraia da aŋelo iyigit, “Nit miŋat amin pelajyo kili agimak. Do gen yaŋaki but bamot asat. Gen uŋun niaŋon da bamı yosol yaŋ nandakeŋ.”

^b 1.9 TP 30.7 ^c 1.14-15 IDT 6.2-3 ^d 1.17 Mal 3.1; 4.5-6; Mt 17.11-13

¹⁹ *e* Yaŋban ajelo da yagit, “Nak Gebriel, nak Piŋkop da iŋamon akdat da yabekban gak do gen tagisi on gayik do abisat. ²⁰ Gen gayisat uŋun asi Piŋkop da bisap yipgut uŋun bisapmon noman tokdisak, mani nandabi bami dima asak, do gen yogok kositgo sopmaŋakwan gen dīmasi yaŋek egi wigaki gen gayisat uŋun bami noman tokdisak.”

²¹ Yaŋ nandat ajelo egakwal amin jomjom aŋgek Sekaraia nido bisap dubak Telagi Yut Madepmon egisak yaŋ nandajek but morap awit. ²² Yaŋ nandajek egakwa Sekaraia yomakon piŋ gen yok do aŋtidok ajek kisit dagin tilak aŋyomgut. Yaŋ aŋakwan kanek Telagi Yut Madepmon dīpmīn yombem kinda bo kak yaŋ nandawit.

²³ Sekaraia Telagi Yut Madepmon pi agak bisapni mudajakwan tobil kokupnikon kigit. ²⁴ Paŋki egakwan don miŋatni Elisabet monji kwap awilek yutnon pasili egakwan kanek 5 mudawit. ²⁵ Aŋakwan yaŋ yagit, “Amin Tagi da nak aŋpulugaŋban monji kwap awildat. Kalip monji mini egek amin da dabilon mayagisi nandagim, mani abisok kili uŋun mayagino mudosok.”

Ajelo da Maria altaŋ imgut

^{26-27^f} Elisabet monji kwap awilgıt uŋun dakon kanek 6 mudajakwan Piŋkop da aŋeloni Gebriel yabekban miŋatjok kinda mani Maria uŋun do kigit. Galili miktimon, kokup kinda mani Nasaret uŋudon egipgut. Maria uŋun amin kinda mani Josep, Dewit da kabikon nani uŋun pasak do manjikbi. ²⁸ Gebriel Mariakon altaŋ imiŋek yaŋ iyigit, “Gildat tagi. Amin Tagi gak gat egisak. Piŋkop da miŋat diwari yapmaŋek gak do yo madep yaŋ nandisak.”

²⁹ Maria gen uŋun nandajek burigwan da jigisi nandajek yaŋ nandagit, “Ni gen kinda naŋ nayisak?” ³⁰ Yaŋ nandajakwan iyigit, “Maria, dima pasolgi. Piŋkop da gak do nandaban tagisi asak.

^{31^g} Nandaki, gak monji kwap awilek monji kinda aŋalakdisal. Monji uŋun mani Yesu yaŋsi iyiki. ^{32^h} Uŋun da amin man madepni toŋ kinda egakwan amin da Piŋkop Wikwisi Dakon Monji yaŋ iyikdaŋ. Kalip babi Dewit da kila amin madep egipgut, uŋun da tilagon Amin Tagi Piŋkop da yipban kila amin madep kinda egipdisak. ³³ Uŋun da Jekop dakon diwatni dakon kila amin madepni bisap dagok dagogi mini egi aŋaŋ kiŋek kilanı akdisak.”

³⁴ Yaŋ yaŋban Maria da ajelo yaŋ iyigit, “Yo yosol uŋun niaŋ aŋek altosak? Nak amin kinda pagim.”

³⁵ Yaŋban ajelo da gen kobogi yaŋ iyigit, “Telagi Wup da gagon obiŋakwan Piŋkop Wikwisi uŋun dakon tapmim da gak kibitdisak. Uŋun

^e 1.19 Dan 8.16; 9.21 ^f 1.26-27 Mt 1.16,18 ^g 1.31 Ais 7.14; Mt 1.21-23

^h 1.32-33 2Sa 7.12-13,16; Ais 9.7

do aŋek monji aŋalaki uŋun telagi egakwan amin da Piŋkop dakon Monji yaŋ iyikdaŋ.³⁶ Nandaki, mamago Elisabet miŋat pelaj kili agit, mani monji kwapni toŋ, do monji wili kinda aŋalakdisak. Kalip amin da ‘Monji aripmi dima paŋalasak’ yaŋ yawit, mani abisok monji kwap kinda awilakwan kanek 6 mudosok.³⁷ Piŋkop da yo kinda ak do nandisak kaŋ, aripmi dimasi aŋtidoŋ asak.”

³⁸ Yaŋban Maria da yaŋ iyigit, “Nak Amin Tagi dakon oman miŋat egisat, do uŋun yosol nagon yaŋ gin noman tosak dosi nandisat.” Yaŋ yaŋakwan aŋelo da yipmaŋ kigit.

Maria da Elisabet kiŋ kagıt

³⁹ Uŋun bışapmon Maria tepmi kiŋek miktim ileŋi toŋ timon Judia miktim dakon kokup pap kindakon kigit.⁴⁰ Kiŋ Sekaraia da yutnon wigi Elisabet gildat tagi yaŋ iyigit.⁴¹ Iyiŋakwan uŋudon gin Elisabet monji burigwan yiŋgit uŋun wigi mok agit. Aŋakwan Elisabet Telagi Wup da burikon pigi tugaŋban⁴² madepsi yaŋ tidaŋek yagit, “Piŋkop da yo tagisi miŋat diwari do yomisak uŋun si yapmaŋ mudanejk gisamni madepsi gamisak. Ae monji uŋun gak da buron yiŋdak uŋunyo kisi Piŋkop da gisamidak!⁴³ Amin Tagino dakon meŋi nagon nido obisak? Nak miŋat tagi dima.⁴⁴ Gak da gildat tagi yaŋ nayiŋaki uŋudon gin monji butnogwan yiŋdak kisik kisik aŋek wigi mok ak.⁴⁵ Amin Tagi da gen gayigit uŋun nandabi bami asisi noman tokdisak yaŋ nandagil, do kisik kisik tagi abi.”

Maria da kisik kisik kap kinda yagit

⁴⁶⁻⁴⁹^j Yaŋ yaŋban Maria da yagit, “Nak oman miŋatni gin, ae mano miŋisi, mani nak do yo tagisi asak, do but dasi Amin Tagi aŋkisisat. Aŋakwan butno da Piŋkop Paŋpulugok Amino do kisik kisik asak. Piŋkop Tapmim Ami da nak do yo madepsi kinda asak, do abisok ae don kisi amin da Piŋkop da gisamni madepsi namisak uŋun do yokdaŋ. Mani uŋun telagisi tosok.⁵⁰^k Amin Piŋkop do pasolgoŋ uŋun amin bupmi nandai yomisak. Abisok ae don miŋat amin morapyo yaŋ ginsi bupmi nandai yomiŋ aŋaŋ kikdisak.⁵¹^l Iyi dakon kisit dasi pi tapmimi toŋ agit. Amin iyi do nandaba wigiwit amin uŋun yolban waseŋ kiwit.⁵²^m Kila amin madep yiŋyit tamo madepmon yiŋgaŋ uŋun pabiŋ yopmaŋek mani miŋi amin paŋenokdok.⁵³ⁿ Amin jaŋ do aŋ uŋun yo tagisi morapmi yomiŋakwan buri tugoŋ. Aŋek amin yoni morapmi uŋun yolban yoni miŋi da kwaŋ.⁵⁴⁻⁵⁵^o Iyi dakon oman monjini Israel paŋpulugarjek yaŋ

ⁱ 1.37 WW 18.14 ^j 1.46-49 1Sa 2.1-10 ^k 1.50 Kap 103.13,17 ^l 1.51 2Sa 22.28

^m 1.52 Jop 12.19; 5.11; Kap 147.6 ⁿ 1.53 Kap 34.10 ^o 1.54-55 WW 17.7; Mai 7.20; Kap 98.3

teban tok gen Abraham gat ae babikni gat do yoyigit ujun dîma iñtagit. Yañ teban tok geni añteban añek ujun yawi diwatni dagok dagogi mini bupmî nandañ yomiñ añañ kisak.”

⁵⁶Maria kanek kapbi Elisabet gat egek don kokupnikon tobil kigit.

Jon altagit

⁵⁷Elisabet da monji añałasak dakon bisap abiñakwan monji wili añałagit. ⁵⁸Añałajek kisik kisik añałakwan Amin Tagi da bupmî nandañ imgut dakon gen nandañek kokup isalni gat ae yawi diwatni gat kisi da but galaksi nandawit.

⁵⁹^pAltañ gildatni 8 mudañakwan giptimni mandak do apgwit. Abiñek datni Sekaraia dakon man nañ iyik do nandawit, ⁶⁰mani meñi da yañ yagit, “Dîma, mani Jon yañsi iyineñ.”

⁶¹Yañban iyiwit, “Yawi diwatjikon Jon man kinda dîma tosok.”

⁶²Yañ yanek datni ni man nañ yok do nandisak yañ do kisit tilak añ imgwit. ⁶³Aba Sekaraia da yo kinda kañ iba kilda mandisak do tilak añ yoban iba yañ mandagit, “Mani ujun Jon.” Yañ mandaban nandaba yo ıywakıñwarisi agit. ⁶⁴Uñjudon gin gen yogokni pisarjakwan gen wasanjeñ yanek Piñkop añañkisig. ⁶⁵Añałakwan kokup isalni da kañ pasalek ujun dakon geni yañba Judia miktim ileñi toj timon kokup morap tawit amin kisisi da nandawit. ⁶⁶Añek ujun do nandañ kokwin añek egipgwit. Amin Tagi dakon tapmîm tañ imgut, do yañ yawit, “Uñun monji tagañek nian amin kinda egipdisak?”

Sekaraia da kombi gen yagit

⁶⁷Jon dakon datni Sekaraia Telagi Wup da burikon pigi tugañban kombi gen yanek yañ yagit: ⁶⁸^q “Israel dakon Piñkop da abiñ amini yokwikon bañ yumaj nañ nipgut, do Amin Tagi añañkisino. ⁶⁹^r Oman monjîni Dewit da kabikon da nin pañpulugosak do amin tebaisi kinda añañoman agit. ⁷⁰Kalip kombi amin telagi da yañ yawit, ⁷¹^s ‘Piñkop da uwальнin gat ae amin morap nin do nandaba yokwi tok añ nimañ amin da kisiron bañ pulugañ nipdisak.’ ⁷²^t Sañbek sañbek telagisi agit ujun sigin nandañek babiknin bupmî nandañ yom do yagit. ⁷³⁻⁷⁴^u Babiknin Abraham yañ iyigit, ‘Nak asisi uwalji da kisiron bañ pulugañ depbo pasol pasoli mini egek oman amino egipdañ. ⁷⁵^v Gildari gildari nak da iñamon telagisi ae kilegisi egi añañ kikdañ.’

⁷⁶^w “Jon, monjîno, gak don Piñkop Wîkwisi dakon kombi amin kinda yañ gayikdañ. Gak Amin Tagi mibiltaañ imiñek kositni yuldisal. ⁷⁷⁻⁷⁸^x

^p 1.59 WW 17.12; MS 12.3; Lk 2.21 ^q 1.68 Kap 72.18 ^r 1.69 Kap 18.2

^s 1.71 Kap 106.10 ^t 1.72 WW 17.7; Kap 105.8-9 ^u 1.73-74 WW 22.16-17

^v 1.75 Tit 2.12-14 ^w 1.76 Ais 40.3 ^x 1.77-78 Ais 60.1-2; Jer 31.34

Ajek mijat amin kabiyoni yoyin dekbi mibilni nandaba pisosak. Piñkopnin ujun bupmini madepsi, do diwarini wiririk yomiñek pulugan timitdisak yañ nandani. Ujun da Kwen Kokup dakon teñteñi madep yipban⁷⁹ pilin tukgwan ekwañ amin da teñteñi kokdañ. Ujun da kosit noliñban kañek but yawot dakon kositnañ kineñ.”

⁸⁰ Ujun monji, wup gípyo kisi tapmimi tonji tagagit. Añakwan miktim amin díma ekwañ timon egakwan don noman tanjban Israel amin da kawit.

Yesu altagit

(Mt 1.18-25)

2 ¹ Ujun bisapmon Rom dakon kila amin madep Sisa Ogastus da gen teban kinda yipgut. Pi monjini kiñ amin miktimi miktimi ekwañ ujun mani mandani do gen teban yipgut. ² Man mandawit ujun pi kaluksi awit. Ujun bisapmon Kwirinius da Siria provins dakon kila amin madep egipgut. ³ Sisa Ogastus da gen teban yañ yipgut, do amin kisisi mani mandani do kokupni kokupni kiñ mudawit.

⁴ Josep ujun Galili provinskon, Nasaret kokupmon egipgut. Mani Dewit da yawi diwaron da altagit, do Judia provinskon, Dewit dakon kokup Betlehem ujudon kigit. ⁵ Mijatni pasak do manjikbi Maria ujun gat kisi mani mandani do kigimal. Ujun bisapmon Maria monji kwapni toj da kigit. ⁶ Kiñ Betlehem kokupmon altañ egakwal Maria monji altosak dakon bisapni apgut. ⁷ Amin da yumañ naej dipmin pokgon yut ujun amin da yikba tugagit, do bulmakau yut kindakon pawigi yiñgimal. Yigakwal monji mibiltogi altañban Maria da imalnañ wamañ bulmakau idapmon yipban pakgit.

Sipsip kila amin da gen bin Nandawit

⁸ Bulmakau yutnon yigakwa Betlehem kokup da kapmatjok sipsip kila amin diwari da pilin kaga sipsip kila ajek jor timon egipgwit. ⁹ Egakwa Amin Tagi dakon ajelo kinda da altañ yomgut. Aban Amin Tagi dakon teñteñi da teñteñaj yoban madepsi pasalgwit. ¹⁰ Ajakwa ajelo da yañ yoyigit, “Ji díma pasolni. Nandani, nak gen tagisi kinda ajanbisat. Ujun amin kisi da nandajek kisik kisik madepsi akdañ. ¹¹ Abisok Amin Tagi Kristo ujun Dewit da kokupmon ji do altak. Ujun ji yokwikon bañ timit do altak. ¹² Ji kiñ monji ñakjajk imalnañ wabi bulmakau idapmon potdisak do wisin koni. Ujun kañek bamí dayisat yañ nandani.”

¹³ Gen yañ yanakwan ujudon gin Kwen Kokup ajelo morapmisi da piñ notnikon muwugek Piñkop añañkisiñek yañ yawit: ^{14y} “Ason Kwen Kokup

y 2.14 Lk 19.38

Piŋkop aŋkisino. Miktimon amin galak tan yomisak uŋun kabikon but yawot tosak."

Sipsip kila amin da Yesu aŋalon awit

¹⁵ Aŋjelo da Kwen Kokup tobil wigakwa sipsip kila amin da notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yaŋ yawit, "Nin Betlehem kokupmon wigi Amin Tagi da gen niyisak uŋun dakon bami kono." ¹⁶ Yaŋ yaŋek tepmisi wigi Maria gat Josep gat paŋalon aŋek, monji ɻakŋak uŋun bulmakau idapmon pakban kawit. ¹⁷ Karék monji dakon gen bin nandawit uŋun yaŋ teŋteŋaŋba ¹⁸ nandajek amin kisisi nandaba yo ɻawakŋwarisi agit. ^{19^a} Aŋakwa Maria da gen uŋun nandaban yo madep aban nandajek egipgut. ²⁰ Aŋakwan sipsip kila amin da tobil kiŋek aŋjelo da gen yoyigit uŋun da ariŋmon pindakgwit, do Piŋkop aŋkisiwit.

Yesu do man iŋgwit

^{21^a} Gildatni 8 aŋakwan, giptim mandak bisapmon, mani Yesu yaŋ iyiwit. Dima altaŋakwan aŋjelo da uŋun man kili yagit.

Simeon gat Ana gat da Yesu Telagi Yut Madepmon kagimal

^{22^b} Josep gat Maria gat Piŋkop da iŋamon kilek tok dakon bisap kili noman tagit. Uŋun dakon gen Moses dakon gen tebanon tosok. Do Maria gat Josep gat da Yesu Monji Amin Tagi do paret do Jerusalem aŋkigimal. ^{23^c} Amin Tagi dakon gen teban kinda mandabi naŋ yolek kigimal. Gen uŋun yaŋ:

"Miŋat kinda monji mibiltogi uŋun wili kaŋ, uŋun Amin Tagi do paret do."

^{24^d} Ae Amin Tagi dakon gen teban yolek paret ak do kigimal. Gen teban uŋun yaŋ tosok:

"Kinaram bamori bo ae yiŋi yiŋi bulagi bamori baŋ mukwa soni."

²⁵ Uŋun bisapmon amin kinda Jerusalem egipgut uŋun mani Simeon. Uŋun amin aŋpakni kilegisi ae Piŋkop gawak imiŋ aŋkisiŋyo aŋek egipgut. Piŋkop da Israel amin kabi but yokwikon egipgwit uŋun butni paŋteban asak do manjikbi amin uŋun do jomjom aŋek egipgut. Simeon uŋun Telagi Wup da burikon tugaŋbi amin kinda. ²⁶ Telagi Wup da burikon gen yaŋ kili iyigit, "Gak tepmi dima kimoŋdisal. Amin Tagi dakon Kristo kaŋek don kimotdisal."

²⁷ Simeon Telagi Wup da aŋtagap aban Telagi Yut Madepmon kigit. Aŋakwan Yesu meŋi datniyo da gen teban yolek Yesu aŋaŋ opgumal. ²⁸ Aŋopbal Simeon da Yesu bedarék Piŋkop aŋkisiŋek yaŋ yagit: ^{29^a} "Amin Tagi Tapmim Ami, kalip yagil uŋun da tilagon oman amingo nak but

^z **2.19** Lk 2.51 ^a **2.21** Lk 1.31 ^b **2.22** MS 12.1-8 ^c **2.23** TP 13.2,12 ^d **2.24** MS 12.8

yaworon da tagi kimokgeñ. ^{30^e} Nin yokwikon bañ timit do aŋek yo asal uŋun dabılno da kili uŋun kosot. ³¹Amin morap da dabilon yo aŋnoman asal oni komaj. ^{32^f} Uŋun da Amin Iŋwakŋwari Kabı miktimi miktimi ekwaŋ uŋun dakon but paŋteŋteŋ aban Piŋkop dakon mibili nandakdañ. Aŋek gak dakon amin kabigo Israel dakon tiſimni egipdisak.”

³³ Yesu dakon meji datniyo Simeon da gen yagit uŋun nandajek nandabal Iŋwakŋwarisi agit. ^{34^g} Aŋakwal Simeon da gisam yomiŋek Monji dakon meji Maria yaŋ iyigit, “Nandaki, Israel amin morapmi da on Monji do aŋek maŋ potdañ, ae morapmi da piðokdañ. But tobil ani do Piŋkop da yabekgit, mani yaŋba yokwi tok aŋ imdañ. ³⁵ Yaŋ aŋek amin morapmi dakon nandak nandak pasili toŋ uŋun paŋteŋteŋ akdisak. Aŋek but yokwi da emat agak siba da yaŋ wamgo sugokdisak.”

³⁶ Uŋun bisapmon kombi amin miŋat pelaŋsi kinda egipgut, mani Ana. Uŋun Panuel, Ase da kabikon nani dakon gwi. Uŋun kalip amin paban egakwal bilak 7 kabı mudanakwan eni kimakgit. ³⁷ Eni kimagakwan sakwabat egakwan bilakni ⁸⁴ agit. Ana uŋun telagi yut dima yipmaŋ dekgit. Jap kelek egek bisit pi aŋek kalbi ae gildat kalba Piŋkop gawak imiŋek egipgut. ³⁸ Uŋun bisapmon uŋun kisi obiŋ Monji kaŋek Piŋkop ya yaŋ iyigit. Yaŋ aŋek Piŋkop da Jerusalem amin paŋpulugosak do jomjom awit amin, uŋun baŋ Monji dakon gen yoyigit.

Aeni Nasaret Kokupmon kiwit

^{39^h} Yo morap Amin Tagi da gen tebanon tosok uŋun aŋ mudanek tobil Galili provinskon iyi da kokup Nasaret uŋudon kiwit. ⁴⁰ Monji tagaŋ teban tajek nandajek kokwini tagisi taj imgut. Ae Piŋkop dakon gisamni madepsi taj imgut.

Yesu monjisok da Telagi Yut Madepmon wigigit

^{41ⁱ} Bilagi bilagi Yesu dakon meji datniyo Yapyap Bilak kok do Jerusalem kiŋ kiŋ awit. ⁴² Yesu bilakni 12 aŋakwan Yapyap Bilak dakon aŋpak yolek Jerusalem kiwit. ⁴³ Uŋun bilak dakon bisap madep mudanakwan meji datniyo tobil kokupnikon kik do kigimal. Mani Yesu Jerusalem sigin egipgut. Egakwan meji datniyo Yesu sigin egisak yaŋ dima nandagimal. ⁴⁴ Amin agipgwit gat akwaŋ bo yaŋ nandajek agakwal gildat kinda mudagit. Don diwatni ae notni agipgwit da bikkbnikon wusigimal. ⁴⁵ Wusin dima aŋalon aŋ aeni tobil Yesu wusiniek Jerusalem kigimal. ⁴⁶ Kiŋ gildat kapbi wusin mudanek don Telagi Yut Madepmon aŋalon agimal. Uŋudon kaŋbal yoyiŋdet amin da binapmon yiŋek gen yaŋakwa nandajek mibili nandak do yoyiŋ yoyiŋ agit.

^e 2.30 Ais 52.10; Lk 3.6; Tit 2.11 ^f 2.32 Ais 42.6; 49.6; 52.10 ^g 2.34 Ais 8.14; Mt 21.42; 1Pi 2.8 ^h 2.39 Mt 2.23 ⁱ 2.41 TP 12.24-27; 23.14-17; GT 16.1-8

⁴⁷Amin morap mirak panjek yikgwit ujun nandak nandakni ae kobogi bamisi yagit ujun do nandaba ḥwakjwarisi agit. ⁴⁸Meni datniyo kaŋ wiripdagek meni da yan iyigit, “Monji, gak nido yan aŋaki wusamak? Datgo gat nit gak do nandaba kik aŋek wusamak.”

⁴⁹Mani kobogi yan yoyigit, “Jil nido nak wusik do pi amal? Nak Datno da yutnon egipmisi egisat jil ujun dima nandamal?” ⁵⁰Mani gen yoyigit dakon mibili nandabal dima pisagit. ^{51^j} Yesu meŋi datni yolban tobil Nasaret si kiŋek bisapmi bisapmi meŋi datni dakon geni guramikgit. Aŋakwan meŋi da ujun yo morap agit do nandaban yo madep aban nandajek egipgut. ⁵²Yesu tagaŋek nandaŋ kokwini tagisi taŋ imgut, ae Piŋkop da galak taŋ iminjakwan aminyo kisi da galak taŋ imgwit.^k

Yesu da pini ak do aŋakwan kositni yul do yo morap noman tawit dakon gen

(Kilapmi 3.1–4.13)

Jon da Piŋkop gen yagit

(Mt 3.1-12; Mk 1.2-8; Jn 1.19-28)

3 ¹Sisa Taiberius da Rom dakon kila amin madep egakwan bilak ¹⁵ aŋakwan Pontias Pailat da Juda gapman dakon mibiltok amin egipgut. Ae ujun bisapmon gin Erot da Galili miktum kila agit. Aŋakwan padige Pilip da Ituria miktum ae Takonitis miktum kila agit. Aŋakwan Lisanias da Abilene miktum kila agit. ²Aŋakwan Anas gat Kaiapas gat da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgumal. Ujun bisapmon Sekaraia dakon monji Jon miktum amin da aripmi dima egipmi timon egakwan Piŋkop da geni imgut. ^{3^l} Iban Jon ujun Jodan Pakbi oba tosogon miktum morap ton ujudon agek Piŋkop dakon gen yagit. Amin but tobil aŋek telagi pakbi sonjakwa Piŋkop da diwarini yopmaŋ yomjak do yoyigit. ^{4^m} Yaŋ aŋakwan kombi amin Aisaia da papiakon gen mandabi ujun bami tagit. Gen ujun yaŋ:

“Miktum amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yaŋ
tidanjeŋ yosok,

‘Amin Tagi dakon kosit aŋdimdim ani, kositni pasiŋ aŋmilip ani.

⁵ Aŋek daŋgap madep pekba tugoni ae ileŋ morap pasiŋba kositni
kilegiſi asak.

Ae kosit gireŋi paŋmilip aba kilegiſi asak.

Ae kosit yokwi paŋmilip aba wagil gwaljigī minisi asak.

⁶ Yaŋ aŋakwa miŋat amin morapyo da Piŋkop da nin yokwikon baŋ
timit do aŋek pi asak ujun koni.”

^j 2.51 Lk 2.19 ^k 2.52 1Sa 2.26; YT 3.4 ^l 3.3 Ya 13.24 ^m 3.4-6 Ais 40.3-5

^{7ⁿ} Amin morapmi Jon da telagi pakbi soj yomjak do abiñakwa yan yoyigit, “Ji tujon amin emari toj dakon gwakni kabi. Piñkop da butjap nandajek yokwi pakpak do yo yokwisi aŋ yomdisak. Piñkop dakon butjap apdisak yan namin da uŋun dakon but piso dayik da uŋun yap do pasal kwaŋ? ^{8^o} Ji but tobil bamisi aŋek aŋpakjikon but tobil dakon bami aŋalon ani. Ji disi do ‘Nin Abraham dakon babikni’ yan dima yoni. Nak yanji dayisat, Piñkop da yaŋban on tip kabi da Abraham dakon babikni tagi dagoni. Ji uŋun Abrahamon da altawit uŋun da yo madep dima asak. ^{9^p} Pareŋka kindap mibilon yipbi da tosok. Kindap morap bami tagi dima toni uŋun mandaŋ kindapmon maba piŋi sokdaŋ.”

¹⁰ Amin da Jon dakon gen uŋun nandajek yan iyiwit, “Nin niaŋsi aneŋ?”

¹¹ Yanjba Jon da kobogi yan yoyigit, “Amin kinda paba pigikni bamori kan, minini amin do kinda imjak. Ae japni taŋ imaj aminyo kisi yan gin asak.”

^{12^q} Yanjba takis timit timit amin diwari telagi pakbi sok do apgwit uŋun da yan iyiwit, “Yoyiŋdet, nin niaŋsi aneŋ?”

¹³ Iyinjba yoyigit, “Ji takis gapman da dayisak uŋun da aripmon gin timitni. Ae saŋbeŋek di gat dima timitni.”

¹⁴ Ae emat amin diwari da yan iyiwit, “Ae nin niaŋsi aneŋ?”

Iyinjba yoyigit, “Ji amin yo yokwi aŋ yomiŋek top yoyiŋek moneŋni dima timitni. Topmon da gen pikon dima yopni. Pi aŋ dakon yumaŋ nogi timikgaŋ uŋun aripninon timikgamaŋ yan nandaba mudosak.”

¹⁵ Amin da butni pidanjanban but morap aŋek yan nandawit, “Jon uŋun Kristo bo?”

^{16^r} Yanjba nandajakwa Jon da yan yoyigit, “Nak pakbisi baŋ telagi pakbi soj damisat. Mani nak da manjikon abisak amin uŋun dakon tapmim da nak dakon tapmim yapmaŋdak. Nak yombem yokwi da kandap gwil napni tagi dima witdalgeŋ. Uŋun amin da Telagi Wup gat ae kindap gat soj damdisak. ¹⁷Uŋun wit dakon sibit sibit wiririt kindap kiriŋni kisitnikon tanakwan apdisak. Abiŋek bami kokwinik tamonikon yopmaŋek sibit sibit wiririk maban kindap kimot kimori mini uŋudon sokdaŋ.” ¹⁸Jon nawa gen morapmi gat kisi amin dakon but pisoni do yoyigit. Yan aŋek Gen Bin Tagisi yan teŋteŋaŋ yomgut.

Erot da Jon dam tebanon yipgut

^{19^s} Jon da gapman dakon kila amin madep Erot tebai kaŋ yagit, nido Erot da padige dakon miŋatni Erodias tuwil pagit, ae aŋpak yokwi di kisi agit. ²⁰Erot yokwi kinda gat sigin saŋbeŋ aŋek Jon dam tebanon yipgut.

ⁿ 3.7 Mt 12.34; 23.33 ^o 3.8 Jn 8.33,39 ^p 3.9 Mt 7.19 ^q 3.12 Lk 7.29 ^r 3.16 Ya 13.25

^s 3.19 Mt 14.3-4; Mk 6.17-18

Jon da Yesu telagi pakbi soj imgut
(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11)

²¹ Amin morap telagi pakbi soj akwa Yesu yo kisi sogit. Sojek bisit ajakwan kundu widdal kigit. ^{22^t} Witdal kiŋakwan Telagi Wup kinarim da miktimon paj ujun da tilak Yesukon pigit. Ajakwan Kwen Kokupgwan da gen kinda yan altagit: “Gak Monjino. Butdasi galak taj gamisat. Butno gak do tagisi asak.”

Yesu dakon babini dakon man silih
(Mt 1.1-17)

^{23^u} Yesu bilikni 30 da tilak ajakwan pini wasagit.

Yesu ujun Josep dakon monji amin da yan nandawit.

Josep ujun Eli dakon monji.

²⁴ Eli ujun Matat dakon monji.

Matat ujun Liwai dakon monji.

Liwai ujun Melki dakon monji.

Melki ujun Janai dakon monji.

Janai ujun Josep dakon monji.

²⁵ Josep ujun Matatias dakon monji.

Matatias ujun Amos dakon monji.

Amos ujun Naum dakon monji.

Naum ujun Esli dakon monji.

Esli ujun Nagai dakon monji.

²⁶ Nagai ujun Mat dakon monji.

Mat ujun Matatias dakon monji.

Matatias ujun Semen dakon monji.

Semen ujun Josek dakon monji.

Josek ujun Joda dakon monji.

²⁷ Joda ujun Joanan dakon monji.

Joanan ujun Resa dakon monji.

Resa ujun Serubabel dakon monji.

Serubabel ujun Sealtiel dakon monji.

Sealtiel ujun Neri dakon monji.

²⁸ Neri ujun Melki dakon monji.

Melki ujun Adi dakon monji.

Adi ujun Kosam dakon monji.

Kosam ujun Elmadam dakon monji.

Elmadam ujun Er dakon monji.

²⁹ Er ujun Josua dakon monji.

^t 3.22 Jn 1.32 ^u 3.23 Lk 4.22; Jn 6.42

- Josua uŋun Eliesa dakon monji.
 Eliesa uŋun Jorim dakon monji.
 Jorim uŋun Matat dakon monji.
 Matat uŋun Liwai dakon monji.
- ³⁰ Liwai uŋun Simeon dakon monji.
 Simeon uŋun Juda dakon monji.
 Juda uŋun Josep dakon monji.
 Josep uŋun Jonam dakon monji.
 Jonam uŋun Eliakim dakon monji.
- ³¹ Eliakim uŋun Melea dakon monji.
 Melea uŋun Mena dakon monji.
 Mena uŋun Matata dakon monji.
 Matata uŋun Natan dakon monji.
 Natan uŋun Dewit dakon monji.
- ³² ^v Dewit uŋun Jesi dakon monji.
 Jesi uŋun Obet dakon monji.
 Obet uŋun Boas dakon monji.
 Boas uŋun Salmon dakon monji.
 Salmon uŋun Nason dakon monji.
- ³³ Nason uŋun Aminadap dakon monji.
 Aminadap uŋun Atmin dakon monji.
 Atmin uŋun Ani dakon monji.
 Ani uŋun Esron dakon monji.
 Esron uŋun Peres dakon monji.
 Peres uŋun Juda dakon monji.
- ³⁴ Juda uŋun Jekop dakon monji.
 Jekop uŋun Aisak dakon monji.
 Aisak uŋun Abraham dakon monji.
 Abraham uŋun Tera dakon monji.
 Tera uŋun Nao dakon monji.
- ³⁵ Nao uŋun Seruk dakon monji.
 Seruk uŋun Reu dakon monji.
 Reu uŋun Pelek dakon monji.
 Pelek uŋun Ebe dakon monji.
 Ebe uŋun Sela dakon monji.
- ³⁶ ^w Sela uŋun Kainan dakon monji.
 Kainan uŋun Apaksat dakon monji.
 Apaksat uŋun Siem dakon monji.
 Siem uŋun Noa dakon monji.
 Noa uŋun Lamek dakon monji.

^v 3.32 Ru 4.17-22 ^w 3.36 WW 11.10-26

- ³⁷ Lamek ujун Metusela dakon monji.
 Metusela ujун Enok dakon monji.
 Enok ujун Jaret dakon monji.
 Jaret ujун Malalel dakon monji.
 Malalel ujун Kenan dakon monji.
- ^{38 x} Kenan ujун Enos dakon monji.
 Enos ujун Set dakon monji.
 Set ujун Adam dakon monji.
 Adam ujун Piňkop dakon monji.

Sunduk da Yesu aŋkewalgit
(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)

4 ¹ Yesu Telagi Wup da burikon tugaňban Jodan Pakbikon da tobil apgut. Abiňakwan Telagi Wup da iyin ajań miktim amin da aripmi dima egipmi timon aŋkigit. ² Kiń ujudon gildat 40 japmi mini egek jap do madepsi agit. Ajań Sunduk da aŋkewalgit. ³ Aŋkewalek yań iyigit, “Gak asi Piňkop dakon Monji egisalon yańbi tip on da bret dagaňban.”

^{4y} Yańban Yesu da yań iyigit, “Piňkop da papiakon gen yań tosok:
 ‘Bret dagin amin egip egip tagi dima yomjak.’”

⁵ Yań yańban Sunduk da Yesu iyin ajań ileń dubagisi kindakon wigek ujudon gin on miktimon miktim madep madep morap kisi yolińban pindakgit. ⁶ Ańek yań iyigit, “On miktim madep kisi kilani aki do yań mudaj gabo man madep paki. On miktim madep kisi nak dakon, do amin kinda do im do nandakeń kań tagi ibeń. ⁷ Gawak nabi kań, on yo morap gak do gamin mudoken.”

^{8z} Yań yańban Yesu da iyigit, “Piňkop da papiakon gen yań tosok:
 ‘Amin Tagi Piňkopji ujун nań gin gawak iminiek oman ańimni.’”

^{9-11 a} Yań yańban Sunduk da Yesu iyin ajań Jerusalem kokup papmon kigit. Kiń Telagi Yut Madep da kwenon awigi yipmaňek yań iyigit, “Piňkop da papiakon gen kinda yań tosok:

‘Ujун da ajenloni yoyińban kilago tagisi ani. Ae kandapgo tipmon dima gitni yań do ajeļo da gak kisit da kendak abiń gepni.’

Gen yań tosok, do gak asi Piňkop dakon Monji kań, gak amon mibiilikon pań ma.”

^{12 b} Yańban Yesu da iyigit, “Piňkop da papiakon gen kinda yań yosok:
 ‘Amin Tagi Piňkopji dakon tapmim kok do ańek dimasi aŋkewaldo.’”

^{13 c} Sunduk da parkewal morap ujун ań mudajek ae bisap kindakon don aŋkewalgeń yań nandajek Yesu yipmaň kigit.

^x 3.38 WW 4.25-26 ^y 4.4 GT 8.3 ^z 4.8 GT 6.13-14 ^a 4.9-11 Kap 91.11-12

^b 4.12 GT 6.16; 1Ko 10.9 ^c 4.13 Ibr 2.18; 4.15

**Yesu ujuŋ Galili Provinskon kiŋek Wup da teban togon
pini wasagít**
(*Kilapmi 4.14–9.50*)

Yesu ujuŋ Galili Provinskon pini wasagít
(*Mt 4.12–17; Mk 1.14–15*)

¹⁴ Yesu ujuŋ Wup da teban togon aeni tobil Galili miktimon kigit. Kiŋakwan miŋat amin morapyo kokup teri teri egipgwit ujuŋ da gen bini nandawit. ¹⁵ Bisapmi bisapmi Juda amin da muwut muwut yutnon wiġek amin yoyiŋ dekig. Yaŋ aŋjakwan amin kisi da aŋkisiwit.

Nasaret amin da Yesu do nandaba yokwi tok awit
(*Mt 13.53–58; Mk 6.1–6*)

¹⁶ Yesu ujuŋ Nasaret kokupmon kigit. Kalip ujuŋ kokupmon egek tagaŋ teban taŋek amin tagi agit. Sabat bisapmon Juda amin da muwut muwut yutnon wiġi wiġi agit ujuŋdej gin Sabat kindakon wigigit. Aŋek Piŋkop dakon gen manjič do piðaj akgit. ¹⁷ Piðaj agakwan kombi amin Aisaia dakon papia iiba abidaŋ witdalek gen yaŋ naŋ manjigit:

^{18 d} “Amin Tagi dakon Wupni nagon tosok, nido amin yoni minikon kiŋek Gen Bin Tagisi yoyikej do nak manjiček but nelak tagil namgut.

Ae dam tebanon ekwaŋ amin pulugaŋ ki abigini yaŋ yoyikej do yabekgit.

Ae dabili mini amin tagi siŋtoni, ae amin da pabiŋ yopmaŋaŋ amin ujuŋ pulugaŋ yopbeŋ do yabekgit.

¹⁹ Amin Tagi da miŋat amin kabini yo tagisi aŋyomdisak dakon bisap kili abisak ujuŋ dakon yaŋ teŋtejok akej do yabekgit.”

²⁰ Yesu ujuŋ gen manjič mudanek papia gironjigek kila amin do imiŋek yiġkit. Yigakwan ujuŋ muwut muwut yutnon amin kisi dabilni Yesukon gin tanakwan yiġkit.

²¹ Aŋakwa Yesu da yaŋ yoyigit, “Piŋkop dakon gen manjičo nandayiŋ ujuŋ abisok dabiljikon bamı toŋ asak.” ^{22 e} Yaŋban amin gen yagit do nandaba tagisi aŋjakwan yawit, “Mao! On Josep dakon monji da niajonsi da gen galagisi on yosok?”

²³ Yaŋba Yesu yoyigit, “Amin da gen kinda yoŋ ujuŋ yaŋ: ‘Wuda wamak gaga dakon giptim aŋmilip a.’ Ujuŋ gen nak nayikdaŋ, ma? Ae ‘Kapaneam kokupmon wasok agil do amin da yaŋba nandagimaŋ ujuŋ yomaninon yaŋ gin abi do nandamaŋ’ yaŋ nayikdaŋ, ma? ^{24 f} Nak asisi dayisat, kombi amin morap kokup kalojni da geni dima nandaŋ yomaŋ.

^d 4.18–19 Ais 61.1–2 ^e 4.22 Lk 3.23; Jn 6.42 ^f 4.24 Jn 4.44

^{25^g} Asisi, kombi amin Elaija da bisapmon sikak dima maŋakwan bilak kapbi ae kanek 6 yaŋ egek jap do madepsi awit. Uŋjun bísapmon Israel miktimon sakwabat morapmi egipgwit. ^{26^h} Mani Piŋkop da Elaija Israel sakwabat kinda do dima yabekgit. Sakwabat kinda Sarepat kokupmon egipgut uŋjun do yabekban kigit. Sarepat uŋjun Saidon kokup da tetgin do tosok. ^{27ⁱ} Ae kombi amin Elisa da bisapmon Israel miktimon wuda tebani toŋ amin morapmi egipgwit, mani kinda dima kilek tagit. Siria miktimon nani amin kinda mani Neman uŋjun dagin kilek tagit.

²⁸ Yaŋ yanban amin muwut muwut yutnon egipgwit kisi da jampisi nandajek ²⁹pidaŋ Yesu yolba kokup da waŋga pígigit. Kokup uŋjun ileŋon tagit, do tipdomon maba pigisak do aŋkiwit. ³⁰ Mani amin da bikbigon da si kigit.

Yesu da amin kinda koŋni yol īmgut

(Mk 1.21-28)

³¹ Yesu Nasaret kokup yipmaŋek Galili miktimon kokup kinda mani Kapaneam uŋodon pígigit. Pabigi egek Sabat bisap morapmon amin yoyiŋ dekgit. ^{32^j} Yoyiŋ degakwan amin kinda man madepni toŋ da gen ɻawakŋwarisi niyisak yaŋ nandawit.

³³ Koŋni toŋ amin kinda Juda amin da muwut muwut yutnon yikgit. Uŋjun da madepsi yaŋ tidaŋek yaŋ yagit, ³⁴“Yesu, Nasaret amin, gak nibaŋ aŋnim do nandisal? Nin paŋupbal ak do abil? Nak nandaŋ gamisat, gak Piŋkop Dakon Telagi Amini.”

³⁵ Mani Yesu da koŋ tebai yaŋ iyiget, “Gak gen dima yanek amin on yipmaŋ det!” Yaŋ iyinakwan koŋ uŋjun da amin ukwayikban maŋ amin da binapmon pakgit. Pagakwan amin uŋjun dima aŋupbal aŋek yipmaŋ kigit. ³⁶ Amin da uŋjun kaŋ wuripdagek notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yawit, “Mao, niaŋ gen kinda yosok? Amin man madepni toŋ ae tapmimni toŋ da tilagon koŋ gen tebai yoyiŋban geni nandajek pasal kwaŋ.” ³⁷ Yaŋ yanjakwa Yesu da pi agit dakon gen uŋjun provins dakon amin kisi da nandawit.

Yesu da Pita dakon yopmi aŋmilip agit

(Mt 8.14-15; Mk 1.29-31)

³⁸ Yesu Juda amin dakon muwut muwut yut yipmaŋek Saimon da yutnon kigit. Saimon dakon yopmi sot aŋek giptimni kindapmi sogit. Yaŋ aŋakwan Yesu da aŋpulugosak do iyiwit. ³⁹ Aba Yesu uŋjun miŋat da kapmatjok paŋki aŋek giptimni kindapmi sogit uŋjun pasil īmjak do tebai yagit. Yanban sotni pasil īmiŋakwan uŋodon gin pidaŋek japni paŋkosit agit.

^g 4.25 1KA 17.1,7 ^h 4.26 1KA 17.8-16 ⁱ 4.27 2KA 5.1-14 ^j 4.32 Mt 7.28-29

Yesu da amin pañmiliç agit
(Mt 8.16-17; Mk 1.32-34)

⁴⁰ Gildat si pigik do aŋakwan amin da notni sot mibili mibili awit ujун Yesukon pañopgwit. Pañopba Yesu da kisitni kwenikon kalon kalon wutjiŋek pañmiliç agit. ^{41^k} Ae amin morapmi koŋni toŋ ujун yol yomgut. Yolakwan koŋ da yaŋ tidaŋek yawit, “Gak Piŋkop dakon Monji.” Yesu ujун Kristo yaŋ nandaj imgwit, do Yesu da koŋ gen dimasi yoni do kiriŋik yomgut.

Yesu kokup pap diwarikon agipgut
(Mk 1.35-39)

⁴² Wisa dagokdosi Yesu amin dima egipgwit tim kindakon kigit. Aŋakwan amin da wusiŋ aŋalon aŋek dima yopmaŋ kisak do nandajek abidok do awit. ⁴³ Mani yaŋ yoyigit, “Nak Piŋkop da Amin Kila Akdisak ujун dakon Gen Bin Tagisi kokup pap diwarikon kisi agek yoyiŋ teŋteŋokeŋ. Nak Piŋkop da ujун pi abeŋ dosi yabekgit.” ^{44^l} Yaŋ yanek Judia miktimon muwut muwut yut taŋ aŋaŋ kiwit ujunden agek Piŋkop gen yoyigit.

Yesu da wasaŋek pañdetni tímikgit
(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)

5 ^{1^m} Bisap kindakon Yesu Genesaretⁿ Pakbi ɬdap iłenikon agek Piŋkop dakon gen yaŋakwan amin morapmi da abiŋ ujун da kapmatsisok angwasiniek nandawit. ² Yesu bot bamori iłenikon taŋbal pindakgit. Ujун tap kilap simil simil amin da yopba taŋakwal tap kilap simil simil yikni pakbikon sugawit. ³ Yesu ujун bot kindakon mǐlkaj wigigit. Bot ujун Saimon dakon. Ujун boron wihek Saimon yaŋ iyigit, “Bot imiŋdilbi timisok dì pakbikon kwan.” Yaŋ iyiniek Yesu boron yihek amin yoyiŋ dekgit. ⁴ Yoyiŋ dek mudajek Saimon yaŋ iyigit, “Timisok dì gat kiŋek pakbi ilarikon kiŋek tap kilap simil do yik yopba pigini.”

^{5^o} Yaŋban Saimon da iyigit, “Amin tagi, nin kalbi tap kilap simil do pi madep aŋek tap kilap kinda dima iligapdo wisa dagak. Mani gak dakon gen guramigeck yik yum yopno pigini.” ⁶ Yoyigit ujudeŋ aŋakwa tap kilap morapmisi yigon pigi tugaŋek yik dagok do awit. ⁷ Aŋakwa notni bot kindakon agipgwit amin da abiŋ pañpulugoni do kisit da tilak aŋ yomgwit. Tilak aŋ yoba apba tap kilap bot bamot kisikon yopba tugaŋ jik taŋek pakbi kagagwan pigik do agimal. ⁸⁻¹⁰ Saimon gat notni kabí gat tap kilap iłikgwit ujун pindagek tamtam yawit. Ae Saimon dakon pi

^k 4.41 Mt 8.29; Mk 3.11-12 ^l 4.44 Mt 4.23 ^m 5.1 Mt 13.1-2; Mk 3.9-10 ⁿ 5.1 Genesaret ujун Galili Pakbi ɬdap dakon mani kinda. ^o 5.5 Jn 21.3-8

isal bamotni Jems gat Jon gat Sebedi dakon monji yat ujун kisi tamtam yagimal. Ajek Saimon Pita da Yesu ɻwakbej aŋ iminiek yaŋ iyigit, “Amin Tagi, nepmaŋ dek ki. Nak yokwi pakpak!”

Yaŋban Yesu da Saimon yaŋ iyigit, “Gak dima pasolbi. Abisok onda wasajek gak amin timitdisal.” ^{11^p Yaŋ yaŋban bot bamotni ɬilikba ileŋikon wigakwal yo morapni kisi yopmaŋek Yesu yolgwit.}

Yesu da amin kinda wuda tebani toŋ aŋmilip agit
(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)

¹²Bisap kindakon Yesu kokup pap kindakon egakwan amin wuda tebani toŋ kinda egipgut. Ujун da Yesu kaŋek ɻwakbej aŋ iminiek miktimon gawagek Yesu bisit tebai iyigit, “Amin Tagi, Piŋkop da dabilon kilek token do nandisal kaŋ, tagi aŋmilip abi kilek token.”

¹³Yaŋban Yesu da kisitni amin ujун kwenikon witjiŋek yaŋ iyigit, “Kilek toki do nandisat, do pasil gamni!” Yaŋ yaŋban ujudon gin wuda tebani pasil iminjakwa kilek tagit. ^{14^q Aban Yesu da yaŋ iyigit, “Gak amin dimasi yoyiŋek kiŋ mukwa sogok aminon giptimgo yoliki. Ajek Moses da yagit ujун da tilagon paret aŋaki amin da asi kilek tal yaŋ gandani.” ¹⁵Mani Yesu da yo agit dakon geni sigin kiŋ ireŋ tagit. Ajakwan amin morapmi da geni nandak do opgwit. Ae sotni paŋmilip aŋyomjak do opgwit. ¹⁶Mani Yesu bisap morapmi miktim amin dima ekwaŋ timon paŋki egek bisit pi agit.}

Yesu da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda aŋmilip agit
(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

¹⁷Bisap kindakon Yesu amin yoyiŋ degakwan Parisi amin ae gen teban yoyiŋdet aminyo kisi paŋobiŋ yiŋgwit. Ujун amin Jerusalem, ae Galili dakon kokup morap toŋ, ae Judia miktimon da opgwit. Yesu Amin Tagi dakon tapnim taŋ imgut, do sot amin paŋmilip agit. ¹⁸Ajakwan amin kabi kinda da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda wamaŋ aŋaŋ opgwit. Ujун wayiŋon yiŋba pagakwan aŋaŋ Yesu da akgiron awigik do awit. ¹⁹Mani amin morapmi, do yutnon awigik do aŋtidok awit. Do yut kwenon wigi yut tuwilek amin ujун wayiŋon pagakwan napmon da abidaŋakwa amin morap da binapmon piŋek Yesu da buronsi piŋigit. ^{20^r Yesu da nandaŋ gadatni pindagek yagit, “Not, diwarigo yopmaŋ gamisat.”}

²¹Yaŋban Parisi amin gat ae gen teban yoyiŋdet amin gat da iyi yaŋ nandawit, “On namin amin kinda da Piŋkop kulabinek gen ujун yosok? Diwarî yopyop ujун amin kinda da aripmi dimasi agagi. Ujун Piŋkop kaloŋ daging asak.”

^p 5.11 Mt 19.27 ^q 5.14 MS 14.1-32 ^r 5.20 Ais 43.25; Lk 7.48

²² Yesu da nandak nandakni ujuun pindak nandaŋyo aŋek yaŋ yoyigit, “Ji nido butjikon da nandak nandak ujuun nandaŋ namaŋ? ²³ Diwari yopyop ae amin kisit kandapmiyo kimakbi paŋmilip agak ujuun kisi amin da aripmi dima agagi. ^{24^s Mani Amin Dakon Monji on miktimon diwari wiririt dakon pi asak do yaŋ mudaj ibi yaŋ nandaba pisosak do on amin aŋmilip aben.” Yesu yaŋ yajek kisiri kandapmiyo kimakbi amin kaŋek yaŋ iyigit, “Nak gayisat, gak piðaj yaliŋ potgo timigek yutgokon ki.” ²⁵ Yaŋban ujudon gin amin ujuun piðajek yaliŋ potni timigek Piŋkop aŋkisiŋek yutnikon kigit. ²⁶ Aŋakwan miŋat amin morapyo ujuun kaŋ wuriŋdagek Piŋkop aŋkisiŋek yawit, “Abisok yo ŋwakŋwarisi altaŋban komaŋ.”}

Yesu da Liwai (Matyu) yaŋ iŋgut
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)

²⁷ Ujuun da kwenon Yesu yomakon piŋek kiŋ kaŋban takis timit timit yut kaberon takis timit timit amin kinda yikban kagit. Ujuun mani Liwai. Yesu da Liwai yaŋ iyigit, “Abiŋ nak nol.” ²⁸ Yaŋ iyinban Liwai piðaj yo morapni kisi yopmaŋek Yesu yolgit.

²⁹ Aŋek Liwai da yutnikon Yesu do jaŋ madepsi paŋkosit agit. Yaŋ aban takis timit timit amin morapni gat ae amin diwari gat kisi yiŋek jaŋ nawit. ^{30^t Aŋakwa Parisi amin gat ae gen teban yoyiŋdet amin Parisi da kabikon nani ujuun da Yesu dakon paŋdetni do yaŋba yokwi tok aŋek yaŋ yoyiwit, “Ji jaŋ pakbiyo takis timit timit amin ae yokwi pakpak amin gat nido aŋ?”}

³¹ Yaŋba Yesu da yaŋ yoyigit, “Amin sotni miŋi ujuun wuda wamagon dima kwaŋ. Amin sotni toŋ ujuun dagin wuda wamagon kwaŋ. ³² Nak amin kilegi yaŋ ilit do dima pigim. Yokwi pakpak yaŋ ilikgo but tobil ani do pigim.”

Piŋkop dogin nandaŋek jaŋ kelek egiŋ egiŋ do yagıt
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

³³ Parisi amin da Yesu yaŋ iyiwit, “Jon dakon paŋdetni bisap morapni Piŋkop do nandaŋek jaŋ kelek egek bisit pi aŋ. Ae Parisi amin nin dakon paŋdetnin kisi yaŋ gin aŋ. Mani gak dakon paŋdetgoni jaŋ pakbiyo aŋek ekwaŋ.”

^{34^u} Yaŋba Yesu da yoyigit, “Monji kinda miŋat pasak bisapmon ujuun jaŋ noknok bisap madep kinda, ae monji notni gat ekwaŋ, do jaŋ kelek tagi dima egiŋpi. ³⁵ Mani don monji ujuun abidaŋ aŋaŋ kiŋakwa notni ujuun bisapmon jaŋ kelek ekwaŋ.”

³⁶ Yesu da tilak gen kinda gat yoyiŋek yagıt, “Amin kinda da imal kalugi kinda pudaj imal garanji dagaŋ kwi kindakon bupjak kaŋ ujuun tagi dima. Yaŋ

^s 5.24 Jn 5.8 ^t 5.30 Lk 15.1-2 ^u 5.34 Jn 3.29

asak kaŋ, imal kalugi arupbal asak. Ae imal kalugi ujun kalipmi gat arip dima. ³⁷Ae amin kinda da wain kalugi tibiri meme gip baŋ wasanbi kalipmi kindakon kolesak kaŋ ujun tagi dima. Yaŋ asak kaŋ, wain da pukwa paptaj meme gip kirinjigakwa wain manj mudokdaj. Ae meme gipyo kisi yokwi tokdisak. ³⁸Do wain kalugi meme gip kalugikon kolaj. ³⁹Ae wain kalipmi nosok amin wain kalugi nok do kuragi nandajek yaŋ yosok, ‘Wain kalipmi ujun tagisi.’”

Sabat bisap dakon gen
(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)

6 ¹v Sabat bisap kindakon Yesu wit pi binap kinda naŋ kigit. Kiŋakwan paŋdetni da wit bami di jimič kisit da misiŋikba gipmi manjakwa bami si nawit. ²w Aŋakwa Parisi amin di da pindagek yawit, “Ji Sabat bisap dakon gen teban yapmaŋek nido yaŋ aŋ?”

³x Yaŋba Yesu da kobogi yaŋ yoyigit, “Ji Dewit gat amin kabini gat da jaŋ do awit bisapmon yo awit ujun di manjiŋ nandaŋ bo dima? ⁴y Dewit ujun Piŋkop da yutnon wigi bret Piŋkop do parekbi ujun timikgit. Bret ujun mukwa sogok amin dagin tagi noknogi. Mani Dewit da naŋek amin kabini kisi do yomgut.” ⁵Yesu da sigin yaŋ yoyigit, “Amin Dakon Monji ujun Sabat bisap dakon Amin Tagi.”

Yesu da Sabat bisapmon amin kinda aŋmilip agit
(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶Sabat bisap kindakon Yesu Juda amin da muwut muwut yutnon wihek yoyiŋdet agit. Urudon amin kisiri aminsi tetni gireŋkbi kinda egipgut. ⁷Parisi amin gat ae gen teban yoyiŋdet amin gat da Yesu Sabat bisapmon amin paŋmilip aban kaŋek gen yaŋ imneŋ yaŋ do kaŋ egipgwit. ⁸Mani Yesu da nandak nandakni pindak nandajyo aŋek amin kisiri gireŋkbi yaŋ iyigit, “Gak pidaj amin da iŋamon at.” Iyinban amin ujun pidaj akgit. ⁹Pidaj agakwan Yesu da yoyigit, “Ji niaŋ nandaŋ? Sabat bisap dakon gen teban ujun aŋpak tagi bo yokwi aŋeŋ do yosok? Amin kutnok do yosok, bo ae amin si paŋupbal ano kimotni do yosok?” ¹⁰Yesu da amin morap kisi pindak aŋaŋ ki mudajek yaŋ iyigit, “Kisitgo aŋnijniŋ a.” Iyinban yaŋ giŋ aŋakwan kisiri kilek tagit. ¹¹Mani Parisi amin gat ae gen teban yoyiŋdet amin gat da jaŋmisi nandaŋ iŋiŋek iyí giŋ yaŋ nandat aŋek Yesu niaŋsi aŋ imno yaŋ yawit.

Yesu da yabekbini 12 kabi timikgit
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

¹² Ujun bisapmon Yesu kalbi bisit pi ak do kabap kindakon wigi Piŋkop bisit iyigit. Bisit pi aŋ egakwan wisa dagaŋban ¹³paŋdetni yaŋ yoban apba 12 kabi manjigit. Manjinek yabekbi man yomgut.

v 6.1 GT 23.25 w 6.2 Jn 5.10 x 6.3 1Sa 21.1-6 y 6.4 MS 24.5-9

¹⁴ Kinda ujun mani Saimon (ujun Yesu da Pita yan iyigit).

Ae Saimon dakon padige Andru,
ae Jems,
Jon,
Pilip,
Batolomiu,

¹⁵ Matyu,

Tomas,
Alpius dakon monji Jems,
ae Saimon (ujun Selot da kabikon nani),

¹⁶ ae Jems dakon monji Judas,

ae Judas Iskariot (ujun da don Yesu uwal da kisiron yipgut).

Yesu da amin morapmi pajmiliip agit

(Mt 4.24-25; Mk 3.7-12)

¹⁷ Yesu ujun amin kabi timikban ilejon da miktim kulduk gibaj kindakon pukwa pañdetni morapmi gat kisi akgwit. Ajakwa Judia miktim dakon amin morapmi gat, ae Jerusalem kokup papmon amin gat, ae tap amin Tair ae Saidon kokup da kapmatjok egipgwit amin ujun gat kisi egipgwit. ¹⁸ Ujun geni nandakdo, ae sotni pajmiliip asak do nandajek apgwit. Kon da pañupbal abi amin ujun Yesu da pajmiliip agit. ¹⁹ Sot amin pajmiliip agak dakon tapmim Yesukon da apgut, do amin morap kisitni kwenikon igayik do awit. Yan ajeck kilek tawit.

Yesu da yoni mini amin kisik kisik ani do yagıt

(Mt 5.1-12)

²⁰ Yesu da pañdetni pindagek yagıt,

“Yoni mini amin ji kisik kisik ekwañ, nido ji Piñkop da Amin Kila
Asak ujun da kagagwan ekwañ.

²¹ ^z Abisok jap do aŋ amin ji kisik kisik ekwañ. Don jap naŋ tugokdañ.
Abisok kunam takgañ amin ji kisik kisik ekwañ. Don jikgo
yanjakdañ.

²² ^a Amin da dandaba ji Amin Dakon Monji yolyol amin yan dandanek
nandaba yokwi tok aŋdamdañ. Ji ujun gat gadanek dima egipni
do dayiŋek yanba yokwi tok aŋ damiŋek man yokwisi damdañ. Yo
morap ujun altaŋ damdañ, mani ji kisik kisik ani.

²³ Ujun bisapmon ji butji tagisi tajakwan kisik kisik aŋek wigi mok
ani.

Nandani. Kobogi do tomni wukwisi Kwen Kokupmon taŋ damisak. Kalip
babini da kombi amin do yo yokwi yan gin aŋyomgwit.

^z 6.21 Kap 126.5-6; Ais 61.3; PA 7.16-17 ^a 6.22 Jn 15.19; 16.2; 1Pi 4.14

²⁴“Mani yoni morapmi amin, awa! Ji yo tagisi wagil timikgañ. Don butji panterban ak do yo di dima timitdañ.

²⁵“Abisok jap nañek butji paptoj amin, awa! Don jap do akdañ.

“Abisok jikgo yanjañ amin, awa! Don kunam tagakwa dabil pakbisi mokdañ.

²⁶“Amin da man madep damaj amin, awa! Kalip babikji da kombi amin toptopmi do yañ gin aij yomgwit.”

Uwalnin but dasi galak tañ yomneñ

(Mt 5.38-48)

²⁷Yesu da sañbenek yañ yagit, “Geno nandañ amin yañ dayisat, ji uwalji do but dasi galak tañ yomni. Ae nandaba yokwi tok aij damaj amin do anpak tagi aňyomni. ²⁸Ae jobit timitni do dayañ amin, ujun Piňkop da paňpulugosak do bosit iyini. Ae yokwi aij damaj amin do bosit ani. ²⁹Amin kinda da mogim kulbak gikban kañ, teri kinda kisi aňtobil ibi. Ae amin kinda da mirim imalgo gwayenban kañ, yum kañaki paba pigikgo kisi abidosak. ³⁰Ae amin morap da yo kabigo yobi do gayinba kañ yobi. Ae amin kinda da yogo kinda abidañ aňkisak kañ, aňtobil gamjak do tebai dima iyiki. ^{31^b} Amin da anpak niañsi aňdamni do nandañ, ujun anpak amin do aňyomni.

³²“Amin butdasi galak tañ damaj baňgin butdasi galak tañ yomni kañ, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak amin ujun kisi amin butdasi galak tañ yomañ bañgin butdasi galak tañ yomañ. ³³Ae anpak tagi aňdamaj amin baňgin anpak tagi aňyomni kañ, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak da anpak ujun kisi aij. ³⁴Ae ujun amin goman tagi sopjak yañ nandañ teban tañek amin kinda do yo imni kañ, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak amin notni da goman ujun kisisi sopdañ yañ nandañek notni do yo yomañ. ³⁵Mani ji uwalji do but dasi galak tañ yomiňek anpak tagisi aij yomni. Aňek amin do yo yomiňek sopni do dima yoyini. Piňkop da yokwi pakpak ya yañ dima iyan amin ujun do yo tagi yumsi yomisak, do ji anpak tagisi ani kañ, Piňkop Wíkwisi da kobogi do yo tagisi damiňakwan monjinisi egipdañ. ³⁶Datgo da amin do bupmi nandisak, do jiyo yañ gin amin do bupmi nandani.”

Amin dakon anpak dima kokwinítini

(Mt 7.1-5)

^{37^c} Yesu da sañbenek yañ yagit, “Ji amin dakon anpak dima kokwinítini kañ, Piňkop da jiyo kisi dima kokwinítjak. Ji amin yokwi aba ujun do kobogi timitni do dima yoyini kañ, Piňkop da jiyo kisi yokwisi do tebai dima dayikdisak. Ji amin dakon diwarini yopmañ yomni kañ, Piňkop da

^b 6.31 Mt 7.12 ^c 6.37 Mt 6.14

ji dakon diwarisi yaŋ gin yopmaŋ damdisak.^{38d} Ji amin do yo yomni kaŋ, Piŋkop da ji do yo damdisak. Uŋun da yo morapmisi damiŋjakwan tugok tugogisi egipdaŋ. Tilak nianſi yomni uŋun da tilak yaŋ gin timitdaŋ.”

^{39e} Yesu da tilak gen kinda yaŋ yoyigit, “Dabili mini kinda dabilni mini notni kinda kosit tagi yolisak? Kaŋ kisi bamot gapmagwan mokdamal.^{40f} Papia yut miŋat monjiyo yoyiŋdetni dima yapmaŋgaŋ. Mani papia yut tagisi wigi mudarek don yoyiŋdetni yombem aŋ.⁴¹ Gaga da dabilon kindap kwik tosok uŋun do dima nandajek notgo da dabilon jimjim nido kosol?⁴² Gaga da dabilon kindap kwik tosok uŋun dima kaŋek niaŋon da notgo ‘Dabilgokon jimjim tosok uŋun paŋ gamdisat’ yaŋ iyiki? Gak jamba but amin. Mibiltok gaga da dabilon kindap kwik tosok uŋun abi kiŋjakwan notgo da dabilon jimjimjok tosok uŋun kaŋbi piſaŋjakwan tagi paki.”

Kindap yokwi da bami yokwi potdaŋ (Mt 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Yesu da saŋbeŋek yagit, “Kindap tagi da bami yokwi aripmi dima potni. Ae kindap yokwi da bami tagi aripmi dima potni.⁴⁴ Amin da kindap sop bami baŋ pindagek kindap yokwi bo tagi yaŋ pindak nandajyo aŋ. Amiŋ da pik kindap dakon bami pak do nap keli tonjon kiŋ dima dekgan. Ae wain sop kindap yokwi keli tonjon kiŋ dima paŋ.⁴⁵ Amin kilegi uŋun nandak nandaknii kilegi morapmii butnikon ton, do aŋpak kilegisi asak. Aŋjakwan amin yokwi uŋun nandak nandak yokwi butnikon ton, do aŋpak yokwi asak. Nandak nandak niaŋ amin butgwan ton, uŋun gen kagakon da yoŋ.”

Yut bamori dakon tilak gen (Mt 7.24-27)

^{46g} Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Ji nido nak Amiŋ Tagi yaŋ nayiŋek geno dima guramikgaŋ?⁴⁷ Nagon obiŋek geno nandajek guramikgaŋ amin uŋun dakon tilak kinda dolikeŋ.⁴⁸ Amiŋ kinda yutni ak do aŋek gapma wayikban mibilisigwan pigakwan miktimgwan tip madep da kwenon gwak magit. Aŋek don yut uŋun da kwenon agit. Aban pakbi madepsi igek yutni tidaŋ tuwil do agit mani yutni tebaisi agit, do tebaisi akgit.⁴⁹ Mani amin kinda nak dakon gen nandajek dima guramikdak amin uŋun amin kinda yombem. Uŋun yutni teban tokni mini ısal miktım kwenon gin agit. Don pakbi igek yut uŋun tidaŋban uŋudon gin tuwil ki madepsi tasik tagit.”

^d 6.38 Mk 4.24 ^e 6.39 Mt 15.14 ^f 6.40 Mt 10.24-25 ^g 6.46 Mt 7.21

**Yesu da emat amin dakon mibiltok amin kinda dakon
pi monji ajmilih agit
(Mt 8.5-13)**

7 ¹ Yesu gen ujum amin yoyij mudajek Kapaneam kokupmon pigigit.
² Ujum kokupmon Rom dakon emat amin 100 dakon mibiltok amin kinda egipgut. Ujum dakon oman amini si galak taj imgut ujum sot madep ajeck kimotdosi agit. ³ Ajakwan ujum mibiltok amin da Yesu dakon gen bini nandagit, do Juda amin dakon kila amin di yabekban Yesukon kiwit. Kiñ Yesu da abiñ oman amini ajmilih asak do iyiwit.
⁴ Ajeck Yesu da aŋpulugosak do madepsi yañ iyiwit, “Ujum amin tagisi, do geni nandajek kiñ oman monjini aŋpulugoki. ⁵ Ujum amin da Juda amin nin do galak taj nimisak, ae muwut muwut yutnin witjiñ nimgut.”

⁶ Yañ iyijaña Yesu gat kisi kiwit. Kiñ yutni aŋkapmat aŋakwa mibiltok amin da notni di yabekban obiñ Yesu yañ iyiwit, “Mibiltok amin da gak do yañ yosok, ‘Amin Tagi, pi madep dima gabeñ. Nak amin piñbisi, do nak da yutnon wiñ ujum da tagi dima asak. ⁷ Yañdo, naga gagon dima abit. Mani gak da kilek tosak do yanaki tagi kilek tosak. ⁸ Nido nak madepno da yonggamgwan egisat, do nak da ujum dakon piñbini egisat. Ae emat amino nak da yonggamgwan ekwañ, do kinda “Ki!” yañ iyiko kisak. Ae kinda “Ap!” yañ iyiko abisak. Ae oman amino kinda “Pi on aki!” yañ iyiko pi asak.”

⁹ Yesu gen ujum nandajek nandaban yo madepsi aban tobilek amin madepsi buñon yolgwit yañ yoyigit, “Nak yañ dayisat, Israel aminon nandañ gadatni madep on amin dakon yombem kinda dima kagim.”
¹⁰ Yañ yanban amin yabekgit ujum tobil yutnon wigi oman monji ujum kili kilek tagit kawit.

Yesu da Nain kokupmon monji gimoñi kinda kimoron nañ aban pidagit

¹¹ Yesu bisap pisipmisok egek kokup kinda mani Nain ujudon kiñjakwan pañdetni gat ae amin morapmisi gat kisi kiwit. ¹² Kiñ ujum kokup dakon tip dam dakon wigat aŋkapmat agit. Ajeck amin da amin kimakbi kinda wamañ añañ wañga piñba pindakgit. Amin kimakgit ujum dakon meñi ujum sakwabat egakwan monji kaloñisi da kimakgit. Ujum kokup madep dakon amin morapmisi ujum sakwabat gat kisi piñba pindakgit. ¹³ Amin Tagi da sakwabat ujum kañek bupmisi nandañ imijek yañ iyigit, “Gak kunam dima takgi.”

¹⁴ Yañ yanek kiñ bumjot abiñit tamo witjiñakwan bumjot guramikgwit amin ujum akgwit. Agakwa Yesu da yañ yagıt, “Monji gimoñi pidoki do gayisat!” ^{15^h} Yañ iyijaña amin kimakbi ujum piðaj yigek wasañek gen yagıt. Yanban Yesu da meñi do imgut.

^h 7.15 1KA 17.23; 2KA 4.36

^{16ⁱ} Aban amin morap kisi pasalek Piňkop aňkisijek yaň yawit, “Kombi amin madepsi kinda nin da bïkbigon altaňban komanj. Piňkop da miňat amin kabiyoni Israel paňpulugok do abïk.” ^{17^{Ae}} Yesu da yo agit ujun dakon gen bin da madepsi ireň taňek Judia miktim kisi aripmi agit, ae miktim diwarikon kisi kigit.

Jon da paňdetni bamori Yesu do yabekgit
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Jon dakon paňdetni da Yesu da yo morap agit dakon geni Jon iyiwit. ^{19^j} Iyinjba paňdetni bamori yaň yoban opbal Amin Tagı yaň iyinjil do yabekgit, “Gak Piňkop da amin yabet do yagit ujun, bo nin amin kinda don apdisak do jomjom aneň?”

²⁰ Amin bamot ujun kij Yesu altaň iminjek yaň iyigimal, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da yaň gayık do aňek nit yabekban abamak, ‘Gak Piňkop da amin yabet do yagit ujun, bo nin amin kinda don apdisak do jomjom aneň?’” ²¹ Ujun bisapmon gin Yesu amin sotni mibili mibili taň yomgwit ujun paňmiliň aňek koňni taň yomgwit ujun yol yomgut. Ae dabılńi mini morapmi paban pisawit.

^{22^k} Do gen kobogi yaň yoyigit, “Jil kij abisok yo pindak nandaňyo amal ujun do Jon iyinjil. Dabilni mini amin sıňtoj, ae kandapmı alek taňbi amin kosit akwaň, ae wuda tebani toj amin ujun kilek toj, ae miragi mini amin da gen nandaň, ae amin kímakbi pidoň, ae yoni mini amin da Gen Bin Tagisi nandaň. ²³ Amin kinda nak nandaňek nandaň gadatni díma wítodal kisak ujun amin kísik kísigi toj egisak.”

²⁴ Amin bamot Jon da yabekgit ujun tobil kijakwal, Yesu da miňat amin kabi madep Jon do yaň yoyigit, “Ji miktim amini minikon ninaň kok do kiwit? Mírim da nagal kinda aňwayaiň aban kok do kiwit?

²⁵ Díma kaň, ninaň kok do kiwit? Amin kinda yik imalyo tagisi baňgin pagit ujun kok do kiwit? Díma, yik imalyo tagisi paňek giptim dakon yoni tagı tagı dagın taň yomaň amin ujun kila amin madep da yutnon gin ekwaň. ^{26^l} Mani ji ninaň kok do kiwit? Kombi amin kinda kok do kiwit? Ujun bami, nak asisi dayisat, Jon da kombi amin díwari yapmaň mudosok. ^{27^m} Ujun amin do Piňkop da papiakon gen yaň mandabi:

‘Nandani, geno yaň teňteňosak do amin kinda yabekgo ujun da mibiltaj gamjak. Aňek kositgo aňnoman asak.’

²⁸ Nak yaňsi dayisat, amin morap miktimon altoň ujun Jon da yapmaň mudosok. Mani amin morap Piňkop da Amin Kila Asak da kagagwan piňbisi ekwaň ujun da Jon yapmaňgaň.”

ⁱ 7.16 Lk 1.68 ^j 7.19-20 Kap 40.7; Mal 3.1; PA 1.8 ^k 7.22 Ais 35.5-6; 61.1; Lk 4.18

^l 7.26 Lk 1.76 ^m 7.27 Mal 3.1

^{29ⁿ} (Jon da amin gat ae takis timit amin gat telagi pakbi kili soj yomgut, do gen ujун nandajek yaј yawit, “Piјkop dakon aјpkak ujун kilegi.” ^{30^o} Mani Parisi amin gat ae gen teban mibili nandak amin gat ujун Jonon telagi pakbi dima sowit. Yaј ajek Piјkop da kosit kilegi yolik do agit ujун manji imgwit.)

³¹ Yesu da sajbenek yaј yagit, “Ni tilak gen kinda naј dayiko amin abisok ekwaј ujун dakon aјpkak do nandaba pisosak? Ujун niajen amin di da ekwaј? ³² Ujун miјat monjiyo da yaј, yumaј gwayek tamokon yigek notni yoyiј yoyiј ajek yaј yoј: ‘Nin kasisiј kili pisomaј, mani ji kap ak do dima nandayiј. Nin bupmі kap yamaј, mani ji bupmі nandajek kunam tat do dima nandayiј.’”

³³ Yesu da sigin yaј yagit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin abiјek bret dima nagit, ae wain dima nagit. Yaј aјakwan, ‘Kojni kinda taј imisak’ ji da gen ujун yawit. ^{34^p} Ae Amin Dakon Monji da abiј jat pakbiyo agit. Yaј aјakwan kaјek ji da yaј yoј, ‘Kabit, jat morapmi noknok amin ae wain morapmisi noknok amin. Takis timit timit ae yokwi pakpak amin dakon notni.’ ³⁵ Ji da gen ujун yoј, mani Piјkop da pi morap agit ujун pindagek nandano nandaј kokwini tagisi gin asak.”

Miјat kinda da pakbi kibaјi tagisi naј Yesu soj imgut

³⁶ Parisi amin kinda da Yesu yutnikon obiј jat nosak do yaј iбан yutnikon obiј jat tamokon yikgit. ^{37^q} Ujун kokupmon yokwi pakpak miјat kinda egipgut. Ujун miјat Yesu Parisi da yutnon yigek jat nosok yaј amin da yaјba nandajek pakbi kibaјi tagisi kinami kinda abidaјek yutnon wigigit. Tibirи ujун tiptaj wasaјbi. ³⁸ Wigи Yesu da manjikon kandapnikon paјki ajeк kunam tagakwan dabil pakbini da kandapnikon maј guktajba busun dangwani baј ikdigaгit. Yaј ajek kandapmikon mandaј naјek pakbi kibaјi tagisi naј soj imgut.

³⁹ Yaј aјakwan Parisi amin ujун Yesu yaј imgut iyи burikon da yaј nandagit, “On amin asi kombi amin kinda tam, on miјat kisiri kwenikon wiјjisak ujун yokwi pakpak miјat kinda yaј nandaban.”

⁴⁰ Yaј nandajakwan Yesu da iyigit, “Saimon, nak gen kinda gayiko.”

Yaјban iyigit, “Yoyiјdet, kili nayi.”

⁴¹ Yaјban Yesu da iyigit, “Amin bamori ujун amin kindakon gomani tonj. Kinda dakon gomani ujун moneј 500 danari, ae kinda dakon gomani ujун moneј 50 danari. ⁴² Ujун amin bamot gomani sopjil dakon moneјni aripmі dima, do gomani dima sopjil do yoyigit. Gak niaј nandisal? Yaј aban jit amin da ujун amin do madepsi galak taј imgut?”

⁴³ Yaјban Saimon da iyigit, “Goman madepni dima sopjak do iyigit amin ujун da, yaј nandisat.”

ⁿ 7.29 Lk 3.12 ^o 7.30 Mt 21.32 ^p 7.34 Lk 15.2 ^q 7.37 Mt 26.7; Mk 14.3; Jn 12.3

Yaŋban Yesu da yaŋ iyigit, “Gak kokwin kilegisi aŋek yosol.”

⁴⁴ Yaŋ yaŋek Yesu da tobil miŋat uŋun kaŋek Saimon yaŋ iyigit, “On miŋat do koki? Nak yutgokon wiko kandapno sugoker do pakbi dima namil. Mani on miŋat da dabil pakbini naŋ kandapno sugarék busuŋ dangwani baŋ ikdirigak. ⁴⁵ Nak dima mandaŋ nal, mani yutgokon si wiron da wasarek miŋat on da kandapno mandaŋ nak da sigin mandaŋ nosok. ⁴⁶ Gak busuŋnokon bit nelak dima tagal namil. Mani miŋat on da pakbi kiBaŋi tagisi kandapnokon soŋ namik. ⁴⁷ Do yaŋ gayisat, on miŋat dakon diwarini morapmi Piŋkop da yopmaŋ iban nak do but dasi galagi madepsi nandaŋ namisak. Mani diwarini tagapmisok taj imaj amin Piŋkop da diwarini yopmaŋ imjak kaŋ, uŋun amin da nak do galagi madep dima nandaŋ namjak.”

⁴⁸ Yaŋ yaŋek Yesu da miŋat uŋun yaŋ iyigit, “Nak da diwarigo yopman gamisat.”

⁴⁹ Yaŋ iyiliŋban amin kabi Yesu gat jap naŋek yikgwit uŋun iyi gin yaŋ yawit, “On niajen amin kinda da diwarí yopyop asak?” ^{50^r} Yaŋ yaŋakwa Yesu da miŋat uŋun yaŋ iyigit, “Nandaŋ gadatgo do aŋek Piŋkop da gak yokwikon naŋ abidosok. Butgo yawori taŋakwan kiki.”

Miŋat diwarí Yesu yolba kisi agipgwit

8 ¹ Uŋun da kwenon Yesu kokup pap ae kokup moniŋ moniŋ tawit uŋudon aŋek Piŋkop da Amin Kila Asak uŋun dakon Gen Bin Tagisi yoyiŋ teŋteŋagat. Yabekbi 12 kabi kisi agipgwit. ^{2^s} Ae miŋat diwarí Yesu da konni yol yomgut ae sotni paŋmiliŋ agit uŋun kisi Yesu gat agipgwit. Kinda uŋun Maria. Maria uŋun Makdala kokupmon nani yaŋ iyiwit. Kalip Yesu da konni 7 kabi yol imugut. ³ Ae Joana, Susana ae miŋat morapmi gat kisi Yesu gat agipgwit. Joana uŋun Kusa dakon miŋatni. Kusa uŋun Erot dakon yutni dakon kila amin kinda. Uŋun miŋat kabi yo kabini iyi dakon baŋ Yesu gat paŋdetni gat paŋpulugawit.

Jap yet tiŋtiŋok dakon tilak gen
(Mt 13.1-9; Mk 4.1-9)

⁴ Amiŋ morapmisi kokup morap tawiron da abiŋ muwukgwit. Abiŋ muwugakwa Yesu da tilak gen kinda yaŋ yoyigat, ⁵ “Amin kinda uŋun jap yetni pigaga paŋki tiŋtiŋagat. Tiŋtiŋajakwan jap yet diwarí kosiron maŋba amin da bamaŋakwa minam da abiŋ si nawit. ⁶ Aŋakwa jap yet diwarí tipmi toŋ timon mawit. Maŋ kwawit, mani miktim pakbini mĩni, do kibidaj pasilgwit. ⁷ Aŋakwa jap yet diwarí joŋ keli toŋ timgwan mawit. Uŋun joŋ keli toŋ gat kisi kwaŋek wutjinyaŋba kimak mudawit. ⁸ Ae jap yet diwarí miktim tagisikon maŋ kwawit. Uŋun bamı 100 taj taj

^r 7.50 Lk 8.48; 18.42 ^s 8.2 Mt 27.55-56; Mk 15.40-41; Lk 23.49

awit.” Yesu da tilak gen ujун yaŋ mudanek yaŋ yagit, “Gen on nandak do galak toŋ amin ji pakyaŋsi nandanjek mibili nandaŋ pisoni.”

Yesu nido tilak genon dagin Piŋkop gen yagit
(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

⁹Paŋdetni da tilak gen ujун yagit dakon mibili do iyiwit. ^{10^t} Iyinba yagit, “Piŋkop da ji baŋgin iyi dakon Amin Kila Agakni ujун dakon mibili pasili toŋ ujун damisak. Mani amin diwari tilak gen gin nandaŋ.

‘Do dabil siŋtajek kokdaŋ, mani dima kaŋ nandaŋyo akdaŋ.
 Ae gen nandakdaŋ, mani mibili dima nandaba pisoŋdaŋ.’”

Jap yet tiŋtiŋok dakon tilak gen dakon mibili
(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

¹¹ Yesu da saŋbeŋek paŋdetni baŋgin yaŋ yoyigit, “Tilak gen dayit dakon mibili ujун yaŋ. Jap yet ujун Piŋkop dakon gen. ¹² Jap yet kosiron mawit, ujун amin Piŋkop gen nandaŋ dakon tilak. Amin nandaŋ gadat aba Piŋkop da yokwikon baŋ timitjak yaŋ do Sunduk da abiŋ butnikon Piŋkop dakon gen gwayesak. ¹³ Ae jap yet tipmi toŋ timon mawit, ujун amin da Piŋkop gen nandaŋ abidaŋek kisik kisik aŋ dakon tilak. Mani gel tagi dima yipban kigit. Do nandaŋ gadat bisap piſipmisok aŋek paŋkewal altaŋ yoba tepmisi Piŋkop manji imiŋ mudon. ¹⁴ Ae jap yet joŋ keli toŋ bikbikgwan mawit, ujун amin Piŋkop dakon gen nandaŋek kiŋ miktimon egip egipni do nandaba kik aŋ ujун dakon tilak asak. Ujун monen gat ae on miktim dakon yo morap gat do galagi nandaŋakwa ujун da wutjiŋ yomiŋjakwa bami dima toŋ. ¹⁵ Mani jap yet miktim tagisikon mawit, ujун amin Piŋkop dakon gen nandaŋek tebaisi abidoŋ ujун dakon tilak. Ujун buri kilegisi taŋakwan tebai agek bami tagisi paŋalon aŋ.”

Lam dakon tilak gen
(Mk 4.21-25)

^{16^u} Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Amin da lam koleŋ kwoba naŋ dima wutjiŋba toŋ, bo ae dipmin potpot tamо da mibilgwan dima yopmaŋaŋ. Noman tamokon yopmaŋakwa amin da yutnon wiŋek teŋteŋi ujун koŋ. ^{17^v} Yo morap pasili toŋ ujун don nomansi altaŋ mudokdaŋ. Ae yo morap wutjiŋbi da toŋ ujун noman taŋ mudanekwa amin da pindak nandaŋyo akdaŋ.

^{18^w} “Ji kaŋ kimagek gen pakyaŋsi nandani. Taŋ yomaŋ amin ujун Piŋkop da di gat saŋbeŋ daban timitdaŋ. Mani minini amin ujун taŋ namaŋ yaŋ nandisak ujун Piŋkop da gwayekdisak.”

^t 8.10 Ais 6.9-10 ^u 8.16 Mt 5.15; Lk 11.33 ^v 8.17 Mt 10.26; Lk 12.2 ^w 8.18 Mt 25.29; Lk 19.26

Yesu dakon meñi padik padikyo uñun namin?

(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

¹⁹ Uñun bisapmon meñi padik padikyo Yesu kok do opgwit. Mani amin morapmi, do Yesu da kapmatjok kik do aňtidok awit. ²⁰ Aňakwa amin di da Yesu yañ iyiwit, “Menjo padik padikgoyo yomakon agek gak gandak do yoř.”

²¹ Yaňba yoyigit, “Amin Piňkop dakon gen nandaňek guramikgañ uñun meñno ae padik padiknoni.”

Yesu da yaňban mirim gat ae tap madep gat yawokgimal

(Mt 8.23-27; Mk 4.35-41)

²² Bisap kindakon Yesu paňdetni gat bot kindakon wigeñ yañ yoyigit, “Pakbi idap teri kinda do kino.” Yañ yaňban kiwit. ²³ Boron yiğek kiňakwa Yesu dipmin pakgit. Aňakwan mirim madepsi kinda pakbi idapmon obiňakwan boron pakbi pigi tugaňakwa pasil do awit. ²⁴ Aňakwa paňdetni da kiň Yesu anyolek iyiwit, “Amin Tagi, nin pasildaman!”

Iyiňba piðan pakbi gat mirim gat tebai yoyiňban mirim dima aňakwan pakbi yaworisi tagit. ²⁵ Aňakwan Yesu da paňdetni yañ yoyigit, “Nandaň gadatji dukon yipmañ?”

Yaňban paňdetni si pasalgwit. Aňek wuriþdagek notni yoyiň yoyiň aňek yawit, “On niajen amin kinda da pakbi mirimyo gen tebai yoyiňban geni guramikgamal?”

Yesu da amin kinda dakon koñni yol imgut

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ Yesu gat paňdetni gat Geresa miktim tetgın kiň altawit. (Geresa miktim uñun teri kinda taňakwan Galili miktim uñun pakbi idap teri kinda tosok.) ²⁷ Yesu bot yipmaňek ilenjon wiňakwan uñun kokup papmon amin kinda da abiň altaň imgut. Uñun amin koñni taň imgwit. Bisap dubagisi molaň egipgut, ae yut kindakon dima egipgut. Amin kimakba paňki tip kinamgwan yopmaňgañ miktimon gin egipgut. ²⁸ Uñun amin da Yesu kajek madepsi yañ tidaňek Yesu da kandapmon maň pagek gen papmon da yañ yagit, “Yesu, gak Piňkop Wikwisi dakon Monji, gak ninan aňnamdisal? Bupmî nandaň nabi. Yo yokwi dimasi aň nabi!” ²⁹ Koñ da amin uñun yipmaň detjak do Yesu da kili iyigit, uñun do madepsi yañ tidaňek gen uñun yagit. Uñun amin koñ da bisap morapmi aňupbal awit, do amin da bisapmi bisapmi kilani tebaisi aňek nap teban tebaisi baň kisit kandapyoni paňteban awit. Mani nap teban uñun paňdaganejkoñ da imiň sugarakwan miktim amin dima ekwaň timon kiň kiň agit.

³⁰ Yesu da yañ iyigit, “Mango namin?” Iyiňban koñni morapmi taň imgwit, do “Amin Kabî Madep” yañ iyigit. ³¹ Yesu da bupmî nandaň

yomjak do koj da bisit tebai yaŋ iyiwit, “Nin gapma kidagi mini ujungwan pigineŋ do dima niyiki.”

³²Bit kabi madep kinda kapmatjok ilejon egek jap naŋek egipgwit. Koŋ ujун bit da butgwan pigik do Yesu bisit tebai iyinba nandaj yomgut. ³³Aŋakwan koŋ amin ujун yipmaŋ degek wiŋ abigi bit da butgwan pigiwit. Pigakwa bit ujун timtim yanek obandom naŋ pigi pakbi idapgwan pigek pakbi naŋ kimakgwit.

³⁴Aŋakwa bit kila amin yo ujун pindagek timtim yanek kiŋ kokup papmon amin gat ae kokup teri teri egi aŋaŋ kiwit ujун amin gat kisi yoyiwit. ³⁵Aŋakwa amin da yo niajensi kinda da altagit, ujун kok do apgwit. Abir Yesu altan imijek amin ujун koŋni kili yipmaŋ dekgwit kawit. Karba amin ujун Yesu da buron buri kili pisagit ae ilikba pigikni toŋ da yikgit. Yaŋ yikban kaŋ pasalgwit. ³⁶Aŋakwa yo dabil da kaŋ nandajyo awit amin ujун da koj da aŋupbal abi amin niajeron da kilek tagit ujун dakon mibili yoyiwit. ³⁷Yoyinba Geresa miktum dakon miŋat amin morap kisi pasol pasol madepsi nandajek Yesu ujун yopmaŋ dek kisak do iyiwit. Iyinba boron wigek yopmaŋ kigit. ³⁸Mani amin ujун koj da yipmaŋ dek kiwit amin da Yesu yol do bisit tebai iyigit.

Iyinban Yesu da tobil kisak do yabegek yaŋ iyigit, ³⁹“Gak tobil yutgokon kiŋek Pirkip da gak aŋpulugaŋek yo madepsi ak ujун do amin yoyiki.” Yaŋ iyinban amin ujун tobil kiŋ kokupni dakon amin morap Yesu da aŋpulugaŋek yo morap agit ujун do yoyigit.

Yesu da miŋatjok kinda kimakgit naŋ aban pیدagıt, ae miŋat sotni toŋ kinda aŋkilek agit
(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰Yesu pakbi idap teri kinda do kiŋ altanjawan amin morapmi da but dasi abidawit, nido ujун do jomjom aŋek egipgwit. ⁴¹Ujун bisapmon amin kinda apgut, mani Jairus. Ujун Juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin kinda egipgut. Ujун da Yesu da kandap mibilon maŋ pagek yutnikon kisakdosi madepsi iyigit. ⁴²Ujун monji mini, gwi kaloji kinda gin bilakni ujун 12 da tilak, ujун da si kimot do agit.

Yesu yutnikon kik do kosiron kiŋakwan amin madepsi, do gitni gitni aŋakwa kigit. ⁴³Kiŋakwan miŋat kinda ujungwan agipgit. Ujун dagaj mok aŋek yawini manakwa bilak 12 yaŋ agit, mani amin kinda da aripmi dima aŋkilek agagi. ⁴⁴Ujун miŋat Yesu da manjikon kapmatjok abiŋek Yesu dakon imal dubakni da ilenjikon igayigit. Aŋakwan ujudon gin yawini pasil imgwit. ⁴⁵Aŋakwan Yesu da yagit, “Namin da igayiŋ namik?”

Yaŋban amin morap nin dima dima yaŋakwa Pita da iyigit, “Amin tagi, amin morapmisi da gak gat gadat gadatsi akwarj.”

⁴⁶Mani Yesu da yagit, “Amin kinda da igayiŋ namiŋakwan tapmimno diwari kwan nandat.”

⁴⁷Yaŋban miŋat ujун aripmi dima pasilgeŋ yaŋ nandajek nimnimik abiŋ Yesu da kandap mibilon maŋ pakgit. Maŋ pagek amin morap da

dabilon mibili nido Yesu igayigit ujun dakon yankwok aŋek yaŋ yagit, “Igayiko sotno ujudon gin pasilak.”

^{48x} Yaŋban Yesu da iyigit, “Gwano, nandan gadatgo da gak aŋkilek ak. Butgo yawori tanjakwan kiki.”

⁴⁹ Yesu gen ujun yanakwan muwut muwut yut dakon kila amin Jairus da yutnon da amin kinda apgut. Abiŋek Jairus yaŋ iyigit, “Gwago kili kuŋwak, do yoyiŋdet isal dogin dima iyinbi kisak.”

⁵⁰ Yesu ujun nandajek Jairus yaŋ iyigit, “Dima pasolgi. Isal nandan gadat gin aŋaki gwago kilek tosak.”

⁵¹ Yaŋ yanek yutnikon kiŋ altaŋek amin diwari dima wiŋini do yoyiŋek Pita, Jon, ae Jems gat, ae miŋatjok dakon meŋi datniyo gat timikban yutnon wiŋiwit. ⁵² Ujun yutnon amin morapmi da miŋatjok do bupmi nandajek kunam tagek iyoŋ iyoŋ yanek egipgwit. Aŋakwa Yesu da yoyigit, “Ji kunam yopgut. Dima kuŋwak, isal dipmin pokdok.”

⁵³ Yaŋban miŋatjok wagil kuŋwak yaŋ nandajek jikgo yanjan iŋgwit.

⁵⁴ Mani Yesu da miŋatjok kisirikon abidaŋek gen papmon da yagit, “Gwano, pida!”

⁵⁵ Yaŋ yanban miŋatjok ujun dakon wupmi aeni tobil abiŋ pigakwan ujudon gin pidagit. Pidanyakwan Yesu da jap di iiba nosak do yoyigit.

⁵⁶ Aban meŋi datni da ujun kajek tamtam yagimal. Mani Yesu da tebai yoyigit, “Jil on yo noman taŋban komal ujun do amin dimasi yoyiŋjil.”

Yesu da yabekbini 12 kabi pikon yabekgit

(Mt 10.5-15; Mk 6.7-13)

9 ¹ Yesu da yabekbini 12 kabi yaŋ yoban obiŋ muwukba sot amin paŋmilip agak, ae koŋ kisisi yolni dakon pi ani do yaŋ mudau yomgut. ² Yominjek Piŋkop da Aminon Kila Asak dakon gen yaŋ tenterjoni, ae sot aminyo paŋmilip ani yaŋ do yabekgit. ^{3y} Aŋek yaŋ yoyigit, “Ji kosit agip do yo di dima timitni. Win kirin, ae yik, ae bret, ae monen, ae paba pigik bamori dima timitni. ⁴ Yut kindakon wugini kaj, ujudon gin egek kokup ujun yipmaŋ kini. ⁵ Kwa amin da ji dima timikba kaj, kokup pap ujun yipmaŋ det do kandapjikon kimbabaŋ tegor ujun tidaŋba kini. Yaŋ aba amin da yokwi anapno ujun do aŋek kwaŋ yaŋ nandani.” ⁶ Yaŋ yoyiŋban kokupmi kokupmi agek Gen Bin Tagisi yoyiŋ tenterjanej amin dakon sotni paŋmilip awit.

Erot da Yesu namin amin kinda yanji nandak do agit

(Mt 14.1-2; Mk 6.14-16)

^{7z} Gapman dakon kila amin madep mibiltogi Erot da Yesu dakon gen bini nandagit. Di da Yesu kajek Jon kimoron da aeni pidagit yaŋ yawit, do Erot but morap agit. ⁸ Ae di da yawit, “Elaija da noman tak.” Ae di

^x 8.48 Lk 7.50 ^y 9.3-5 Lk 10.4-11 ^z 9.7 Mt 16.14; Mk 8.28; Lk 9.19

da "Kombi amin kalipsi egipgwit ujun kinda da kimoron da pidak" yaŋ yawit. ^{9^a} Mani Erot da yaŋ yagit, "Jon dakon tegi kili mandaŋ dagagim. Mani abisok namin amin kinda dasi yo madepsi aŋakwan gen bini nayiŋba nandisat?" Yaŋ yaŋek Yesu kok do pini agit.

Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut
(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Jn 6.1-13)

¹⁰ Yabekbi kabi aeni tobil Yesukon abiŋek yo morap awit dakon geni iyiwit. Iyiŋba Yesu da timikban iyi gin kokup kinda mani Betsaida uŋudon kiwit. ¹¹ Aŋakwa miŋat amin kabi madepsi ujun Yesu uŋudon kisak yaŋ kaŋ nandaŋyo aŋek buŋon yolgwit. Aŋakwa Yesu da tagisi nandaŋ yomiŋek Piŋkop da Aminon Kila Asak ujun do yoiŋek sot amin paŋmilip agit.

¹² Pilin pilindo yabekbini 12 kabi da obiŋ Yesu yaŋ iyiwit, "Kokup amini minikon ekwamaŋ, do yoiŋbi miŋat amin morapyo kiŋek kokup moniŋ moniŋ ae timi digwan kiŋ jat pakbiyo gat ae dipmın potpot tamoyo gat wiſin."

¹³ Mani Yesu da yabekbini yoyigit, "Disi jap yomgut."

Yoiŋban yawit, "Nin jpnin morapmı dima. Bret 5 kabi gat ae tap kilap bamori gat gin. Nin kiŋ on miŋat amin morap do jap moneŋ baŋ si yumneŋ do nandisal?" ¹⁴ (Wili 5 tausen da tilak egipgwit.)

Yaŋba Yesu da paŋdetni yaŋ yoyigit, "Amin 50 50 yaŋ paŋmuuwuk yopba yiŋ yiŋ ani." ¹⁵ Yaŋ yaŋban paŋdetni da yaŋ gin aba amin kisi yiŋ mudawit. ¹⁶ Yiŋakwa Yesu da bret 5 kabi gat ae tap kilap bamot gat kisi timik Kwen Kokup siŋtarek gisamikgit. Aŋek bret gat ae tap kilap gat paŋdaganeŋ paŋdetni do yomiŋakwan amin do kokwinik yomgwit. ¹⁷ Yoba timik amin morap kisisi aripmisi naŋakwa jap nawit dakon diwari tawit ujun paŋdetni da similba yiŋ 12 yaŋsi tugawit.

Pita da Yesu dakon mibili yaŋ tenṭeŋagit
(Mt 16.13-19; Mk 8.27-29)

¹⁸ Bisap kindakon Yesu iyı gin bisit pi agit. Uŋun bisapmon paŋdetni kisi uŋudon egipgwit. Egı yaŋ yoyigit, "Amin kabi madep da nak do namin yaŋ yoŋ?"

^{19^b} Yoiŋban yaŋ iyiwit, "Dida Jon Telagi Pakbi Sogok Amiŋ yaŋ yoŋ, ae di da Elaija yaŋ yoŋ, ae di da kombi amin kalipmı kinda da kimoron da pidagit yaŋ yoŋ."

^{20^c} Yaŋba yaŋ yoyigit, "Mani ji disi nak do namin yaŋ yoŋ?"

Yaŋban Pita da aŋtobilek iyigit, "Gak Kristo, Piŋkop da yabekban apgul."

^a 9.9 Lk 23.8 ^b 9.19 Lk 9.7-8 ^c 9.20 Jn 6.68-69

Yesu kimagek pidosak do yagit
(Mt 16.20-28; Mk 8.30–9.1)

²¹ Yaŋ yaŋban Yesu da iyi Kristo egisak uŋjun dakon geni amin kindakon dimesi yoni do yaŋsop aŋyomgut. ^{22^d Aŋek yaŋ yagit, “Amin Dakon Monji da egi yo yokwi morapmi noman taŋ iba tepmi pakdisak. Ae Juda amin dakon kila amin, ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban yoyiŋdet amin uŋjun da manji imiŋek aŋakba kimotdisak. Aŋakwa gildat kapbi aŋakwan pidokdisak.”}

^{23^e Yaŋ yaŋek amin kisi yaŋ yoyigit, “Amin kinda nak nol do nandisak kaŋ, iyi dakon galaktok manji yomiŋek tilak kindapni gildari gildari guramigek nak noljak. ^{24^f Amin kinda iyi dakon yiyyitni tagisi tosak do nandajek pi madep asak kaŋ, egip egipni pasil imdiſak. Mani amin kinda nak do nandajek egip egipni do nandaban yo madep dima asak kaŋ, uŋjun amin egip egip dagok dagogi mini abidosak. ²⁵Amin kinda miktim dakon yo morap paŋek egi kimotjak bisapmon iyi pasiljak kaŋ, uŋjun yo morap da ariŋmi dima aŋpulugokdaŋ. ^{26^g Amin kinda nak do ae nak dakon gen do mayagi nandisak kaŋ, Amin Dakon Monji iyi dakon tiliŋni gat ae Datni dakon tiliŋni gat ae Piŋkop dakon telagi aŋelo kabi dakon tiliŋni gat apjek bisapmon uŋjun amin do mayagi yaŋ gin nandaj imdiſak. ²⁷Nak asisi dayisat, ji on akgaj kabikon da di dima kimagek Piŋkop dakon Amin Kila Agakni kokdaŋ.”}}}

Yesu dakon giptim kulabik agit
(Mt 17.1-13; Mk 9.2-13)

²⁸ Yesu uŋjun gen yaŋek egi gildat 8 yaŋ da tilak mudajakwa Pita, Jon ae Jems gat timikban ileŋ kindakon bisit pi ak do wigiwit.

²⁹ Wigeck Yesu bisit pi aŋakwan tomno dabiliŋ kulabik aŋek imalni mal dakon teŋteŋi yombem agit. ^{30-31^h Yaŋ aban kaŋakwa Moses gat Elaija gat tiliŋni gat noman tagimal. Noman taŋbal Yesu gat gen yaŋ nandat aba pindakgwit. Yesu Piŋkop dakon galaktok yolek Jerusalem kokup papmon on miktim yipmaŋ detjak uŋjun dakon gen yawit. ^{32ⁱ Pita gat notni bamot gat dipmin do yokwisi awit. Mani dipminon da pidaj Yesu tiliŋni gat ae amin bamot gat kisi akba pindakgwit. ³³Amin bamot Yesu yipmaŋ det do aŋakwal Pita da Yesu yaŋ iyigit, “Amin Tagi, nin idon tagisi ekwamaŋ. Nin yut kabeŋ kapbi aneŋ. Kinda gak do, ae kinda Moses do, ae kinda Elaija do aneŋ.” (Pita gen uŋjun naŋ yosot yaŋ uŋjun dima nandajek yum yagit.)}}

^d 9.22 Lk 9.44; 18.32-33 ^e 9.23 Mt 10.38; Lk 14.27 ^f 9.24 Mt 10.39; Lk 17.33; Jn 12.25
^g 9.26 Mt 10.33; Lk 12.9 ^h 9.31 Lk 9.22 ⁱ 9.32 2Pi 1.16-18

³⁴Pita gen sigin yaŋakwan gikwem da piŋ ilimik yomaŋakwan pasalgwit. ^{35^j} Gikwem kagagwan da gen kinda yaŋ altagit, “On Monjino, pino asak do manjigim, do ji geni nandani.”

³⁶ Yaŋ mudajakwan Yesu naŋgin kawit. Yo ileŋon altaŋba pindakgwit uŋun iyi dogin nandaba tawit. Uŋun bisapmon amin di dima yoyiwit.

Yesu da monji kinda koŋni yol imgut
(Mt 17.14-21; Mk 9.14-29)

³⁷Wisa dagok do Yesu gat paŋdetni gat ileŋ yipmaŋ pigakwa amin kabi madepsi kosiron domdom awit. ³⁸Amin madep kabigwan da amin kinda da yaŋ tiðanek aŋpulugosak do yaŋ iyigit, “Yoiŋdet, monjino kaloj kindagin. Do kiŋ koki do nandisat. ³⁹Bisap morapmi koŋ kinda da burigwan pigakwan uŋudon gin madepsi yaŋ tidosok. Aŋek tebai aŋupbal aŋakwan nimnimigakwan tarak da gen kaganikon wuŋ tugon. Giptimi obisi aŋupbal aŋek bisap kaloj kaloj gin yipmaŋ dekdak. ⁴⁰Paŋdetgoni da yol imni do bosit tebai yoyigim, mani aŋtidok awit.”

⁴¹Yaŋ yaŋban Yesu da yagit, “Nandaŋ gadatji mini amin, ji aŋpakji yokwisi. Nak bisap niaŋ da ji gat egek jigisi guramik dabeŋ? Monjigo idon aŋop.”

⁴²Monji uŋun Yesu da akgiron obiŋakwan koŋ da monji uŋun ukwayikban miktimon maŋ pagek nimnimikgit. Mani Yesu da koŋ tebaisi iyiniek monji uŋun aŋmilip aban kilek taŋban datni do aŋtobil imgut. ⁴³Yaŋ aban amin da Piŋkop dakon tapmim madepsi kaŋek tamtam yawit.

Yesu kimagek ae piđokdisak do yaŋban kosit bamot agit
(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)

Amin Yesu da yo morap agit do nandaba ŋwakŋwarisi aŋakwa, Yesu da paŋdetni yaŋ yoyigit, ^{44^k}“Gen dayikdisat uŋun pakyasni nandani. Amin Dakon Monji amin da kisiron yipdaŋ.” ^{45^l} Mani paŋdetni gen uŋun dakon mibili pasili taŋ yomgut, do dima nandaba pisagit. Ae gen uŋun dakon mibili nandak do aŋek iyik do si pasalgwit.

Namin da mibiltok amin egisak?
(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

^{46^m} Bisap kindakon Yesu dakon paŋdetni namin da mibiltok aminin egisak yaŋ do gen emat kinda awit. ⁴⁷Aŋakwa Yesu da paŋdetni dakon but pindak nandaŋyo aŋek amin moniŋ kinda iyi akgiron aŋobiŋ yiþban

^j 9.35 Lk 3.22 ^k 9.44 Lk 9.22 ^l 9.45 Lk 18.34 ^m 9.46 Lk 22.24

akgit. ⁴⁸ⁿ Yipban agakwan pañdetni yaŋ yoyigit, “Amin kinda nak do nandajek on amin monij but dasi abidosok, uŋun nak naŋ but dasi abidosok. Ae amin kinda nak but dasi abidosok, uŋun Dat nak yabekban piŋim uŋun naŋ but dasi abidosok. Ji kabikon kinda da piŋbisi egi damjak kaŋ, uŋun da mibiltok aminji asak.”

Uwal dima aŋdamjak amin uŋun notji
(Mk 9.38-40)

⁴⁹Jon Yesu da gen yagit nandajek yaŋ yagit, “Amin Tagi, nin kaŋapno amin kinda da gak da manon koŋ yolban kamanj. Mani nin da kabikon nani kinda dima, do yaŋsop aŋjimimanj.”

⁵⁰^o Mani Yesu da iyigit, “Yaŋsop dima aŋjimni. Amin kinda uwal dima aŋdamjak kaŋ uŋun notji.”

Yesu gat pañdetni gat Jerusalem kiwit
(Kilapmi 9.51–19.28)

Samaria amin da Yesu not dima aŋ iŋgwit

⁵¹Piŋkop da Yesu abidaŋ aŋaŋ Kwen Kokup wigisak dakon bisap kwaŋ tagit. Aŋakwan Yesu uŋun Jerusalem kiŋen yaŋsi nandaban teban tagit.

⁵²Aŋek amin di yabekban uŋun da kalip mibiltaj Samaria dakon kokup kindakon yut tamoyo pañnoman ani do kiwit. ⁵³Mani Yesu Jerusalem kiŋdisak yaŋ nandawit, do uŋun kokupmon amin da Yesu abidok do dima galak tawit. ⁵⁴^p Jems gat Jon gat da uŋun pindagek Yesu yaŋ iyigimal, “Amin Tagi, nit da yondo Kwen Kokup kindap da piŋ soŋba mini ani do tagi nandisal?”

⁵⁵Yaŋbal Yesu da tobil tebaisi yaŋ yoyigit, “Dima yogogisi yomal!”

⁵⁶Yaŋ yoyiŋban ae kokup ɻwakŋwari kindakon kiwit.

Yesu yolyol dakon gen
(Mt 8.19-22)

⁵⁷Kosiron kiŋakwa amin kinda da iyigit, “Dukwan dukwan agipbi uŋun nak gol awilgeŋ gin.”

⁵⁸Yaŋban Yesu da iyigit, “Joŋ piŋan uŋun miktiŋgwan yutni toŋ. Ae minam kwen akwaŋ uŋun yutni toŋ. Mani Amin Dakon Monji uŋun dipmin potpot tamoni mini.”

⁵⁹Yaŋ iyiŋek ae amin kinda yaŋ iyigit, “Abiŋ nak nol.”

Mani amin uŋun da yaŋ iyigit, “Amin Tagi, nandaj namiaŋaki kiŋ datno wayik yipmaŋek don abiŋ golbeŋ.”

ⁿ 9.48 Mt 10.40 ^o 9.50 Mt 12.30; Lk 11.23 ^p 9.54 2KA 1.9-16

⁶⁰ Yaŋ yanban Yesu da iyigit, “Amin kimakbi da kimakbi notni iyi tagi wayitni. Mani gak kiŋ Piŋkop da Amiŋon Kila Asak uŋun dakon gen yaŋ tejtēŋjoki.”

⁶¹ ^q Yaŋ yanban ae amin kinda da Yesu yaŋ iyigit, “Amin Tagi, gol do nandisat, mani nandaj namiŋjaki kiŋ gwakno galok gen yoyiŋek don abiŋ golgen.”

⁶² Yaŋban iyigit, “Sapa naŋ miktim pudajek damb̄i da manjigwan wusisak uŋuden amin da Piŋkop da Amin Kila Asak da kagagwan aripmi dima egipmi.”

Panjdetni morapmi Piŋkop dakon gen yoni do yabekgit

10 ¹ Egi Amin Tagi da paŋdet 72 gat manjigit. Ajek iyi kokup dukwan dukwan kik do agit, uŋudon mibiltok uŋun da kalip kini do bamot bamot yabekgit. ² ^s Ajek yaŋ yoyigit, “Pigaga jap bami madepsi taŋ pektan, mani pi monji bami pakpak amin morapmi dima. Uŋun do ji bami pakpak dakon Amin Tagi bisit iyijba pi amin paŋalon aŋ yopban pinikon kini.

³ ^t “Ji kiŋek yaŋ nandani: Ji sipsip moniŋ baŋ yaŋ joŋ piŋan da bikbigon yabekdat. ⁴ ^u Monej simil kinam, ae yiŋ, ae kandap gwil dima timigek kini. Ajek kosiron amin pindak ‘Gildat tagi!’ yaŋ dima yoyini. ⁵ Yut kindakon wigek mibiltok yaŋ yoyini, ‘On yut amin butji yawori tosak.’ ⁶ Yut uŋudon but yawot amin kinda ekwan kaŋ, but yawot genji dakon bami uŋudon tosak. Minini da egipjak kaŋ, but yawotji dakon bami jikon aeni tobiljak. ⁷ ^v Yut wigini uŋudon giŋ yiŋ egiyo aŋakwa jap daba noni. Pi agak amin uŋun tomni tagi timikgaŋ. Ji yuri yuri dima agipni.

⁸ ^w “Kokup kindakon kiŋakwa not aŋ damiŋek jap daba kaŋ uŋun si noni. ⁹ Ajek amin sotni toŋ paŋmilip ajek yaŋ yoyini, ‘Piŋkop da Amin Kila Agakni ji da kapmatjok kili abik.’ ¹⁰ Kokup kindakon kiŋakwa not dima aŋ daba kaŋ, uŋun kokup dakon kosit madepmon agek yaŋ yoyini, ¹¹ ^x ‘Kokupji dakon kimbabaŋ kandapninon tegon, uŋun tiđono kiŋakwa diwarisi taŋ damaj yaŋsi nandani. Ajek yaŋsi nandani, Piŋkop dakon Amin Kila Agakni ji da kapmatjok kili abik.’ ¹² ^y Yaŋsi dayisat, gen kokwin bisap madepmon Sodom kokup amin da kobogi do jiŋi tagapmi pakdaŋ. Mani kokup uŋudon amin kobogi do jiŋi madepsi pakdaŋ.”

But tobil dima aŋ amin uŋun bupmisi (Mt 11.20-24)

¹³ Yesu da saŋbeŋjek yaŋ yagit, “Korasin ae Betsaida kokupmon amin, awa! Nak wasok tapmimi toŋ abo pindagek ji but tobil dima

^q 9.61 1KA 19.20 ^r 10.1 Mk 6.7 ^s 10.2 Mt 9.37-38; Jn 4.35 ^t 10.3 Mt 10.16

^u 10.4 Mt 10.7-14; Mk 6.8-11; Lk 9.3-5 ^v 10.7 1Ko 9.6-14; 1Ti 5.18 ^w 10.8 1Ko 10.27

^x 10.11 Ya 13.51; 18.6 ^y 10.12 WW 19.24-25; Mt 10.15; 11.24

awit. Tair ae Saidon kokupmon amin da pindakgwit tam, but tobil bamisi abam. Arjek bupmi dakon yik imalyo paŋek abilagon yikbam. ¹⁴ Mani gen kokwin bisap madepmon Tair gat Saidon kokupmon amin gat da kobogi do jigi tagapmi paŋakwa ji da kobogi do jigi madepsi pakdaj. ¹⁵ Aŋakwa Kapaneam kokupmon amin, ason Kwen Kokup nin da wigikdamaj yaŋ nandaj, ma? Uŋun aripmi dimasi. Ji mibiligwan Tipdomon piŋikdaj.”

¹⁶ ^z Yesu da paŋdetni saŋbeŋek yaŋ yoyigit, “Ji dakon gen nandisak amin, uŋun da nak dakon gen nandisak. Ae manji damisak amin, uŋun nak naŋ manji namisak. Ae nak manji namisak amin, uŋun da nak yabekgıt amin manji imisak.”

Pendet 72 aeni tobil apgwit

¹⁷ Paŋdet 72 uŋun kisik kisigon da tobil abiŋek Yesu yaŋ iyiwit, “Amin Tagi, gak dakon man yaŋapno koŋ da genin guramikgaŋ!”

¹⁸ ^a Yaŋ yaŋba yoyigit, “Sunduk uŋun Kwen Kokup da mal da yaŋ maŋban kagim. ¹⁹ ^b Nandani. Nak ji da turjon amin emari toŋ gat ae skopion gat bamoni, ae uwal dakon tapmim kisisi pabij yopni do yaŋ mudaj damisat. Yo kinda da ji aripmi dima paŋupbal asak. ²⁰ ^c Mani koŋ da genji guramikgaŋ, uŋun do kisik kisik dima ani. Ji dakon man Kwen Kokupmon mandabi da toŋ, uŋun do nandajek kisik kisik ani.”

Yesu da kisik kisik nandajek Piŋkop aŋkisigit

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Uŋun bisapmon Yesu Telagi Wup da kisik kisik iban yaŋ yagit, “Dat, kundu ae miktim dakon Amin Tagi, amin diwari miktim dakon nandak nandakni uŋun wukwisi, mani iyi do nandaba wigisak, do uŋuden amin do gen bami morap si paŋkisibisal. Arjek amin moniŋi da tilagon ekwaŋ amin, uŋun do yolisal. Yaŋ asal do gak aŋkisitat. O Dat, gaga dakon galaktok yolek yaŋ asal.

²² ^d “Datno da yo morap kili namgut. Dat uŋun dagin Monji nandaj imisak. Arjek Monji gat ae amin morap Monji da Dat dakon mibili yolisak, uŋun amin dagin Datno nandaj imaj.”

²³ Yaŋ yaŋek Yesu tobil paŋdetni baŋgin yaŋ yoyigit, “Ji da yo pindak nandajyo aŋ, uŋun pindakgaŋ amin uŋun kisik kisik ekwaŋ. ²⁴ Nak yaŋsi dayisat, kalipsigwan kombi amin morapmi gat ae kila amin madep morapmi gat da yo ji da pindakgaŋ uŋun pindatdosi nandawit, mani dima pindakgwit. Ae gen nandaj uŋun nandakdosi nandawit, mani dima nandawit.”

^z **10.16** Mt 10.40; Lk 9.48; Jn 5.23 ^a **10.18** Jn 12.31; PA 12.8-9 ^b **10.19** Kap 91.13; Mk 16.18 ^c **10.20** Pil 4.3; PA 3.5 ^d **10.22** Jn 3.35; 10.15

Samaria amin kinda da Juda amin kinda anpulugagit

25^e Bisap kindakon gen teban dakon mibili nandak nandak amin kinda da pidaj agek Yesu aŋkewal do aŋek yaŋ iyigit, “Yoyiŋdet, yo ninaj aŋek egip egip dagok dagogi mini abidokeŋ?”

26 Iyiŋban Yesu da iyigit, “Gen teban papiakon gen tosok uŋun manjiŋek niaŋ kokwinikdal?”

27^f Iyiŋban yagıt,

“Ji Amin Tagi Piŋkopji uŋun but gat ae wup gat ae tapmimgo gat ae nandak nandakgo gat kisi but dasi galak taŋ ibi.

Ae gaga do but dasi niaŋ galak tosol, uŋudeŋ gin amin do but dasi galak taŋ yobi.”

28^g Yaŋban Yesu da iyigit, “Kobogi bamisi yosol. Yaŋsi aŋek egip egip abidokdisal.”

29 Mani uŋun amin iyi do Yesu da amin kilegi kinda yaŋ kosak do nandajek yaŋ iyigit, “Nak namin amin baŋ but dasi galak taŋ yoben do yosol?”

30 Yaŋ yaŋban Yesu da iyigit, “Amin kinda Jerusalem yipmaŋek Jeriko kokup papmon kik do aŋek kosiron piŋigit. Piŋakwan kabo noknok da abidaŋ yik imalni gwayerŋek aŋakba palı kimaŋban yipmaŋ kiwit.

31 “Kiŋakwa mukwa sogok amin kinda uŋun kosit naŋgiŋ piŋigit. Pigi amin uŋun kaŋek aŋpekwolek kosit ileŋ naŋ yapmaŋ kigit. 32 Yapmaŋ kiŋakwan Liwai amin kinda obiŋ kaŋek yaŋ gin aŋpekwolek yapmaŋ kigit.

33 “Mani Samaria amin kinda da uŋun kositnaŋ obiŋ amin uŋun kaŋek bupmi nandaj imugut. 34 Bupmi nandaj imiŋek giptimi aŋak aŋupbal awit uŋun wain gat ae bit nelak gat baŋ soŋ imiŋek wamaŋ imugut. Yaŋ aŋek amin uŋun kendak aŋenak iyi da donkikon yipgut. Yipmaŋek aŋki amin da yuman naŋek pokgoŋ yut kindakon yipmaŋek kiliŋ agit.

35 Aŋek wiſa dagok do silwa moneŋ tabili bamori uŋun yut pakgimal dakon kila amin do imiŋek yaŋ iyigit, ‘Kiliŋ aŋaki on moneŋ da aripmi dima aŋakwan naŋ mudok di abi kaŋ, tobil abiŋek don gabəŋ.’”

36 Yaŋ yaŋek Yesu da gen teban dakon nandak nandak amin yaŋ iyigit, “Niaŋ nandisal, uŋun amin kapbi da kabikon namin da kabo noknok da aŋakgwit amin uŋun do but dasi galak taŋ imugut?”

37 Yaŋban iyigit, “Bupmi nandaj imiŋek anpulugagit amin uŋun da.” Yaŋban Yesu da iyigit, “Gak kiŋ aŋpak yaŋ gin abi.”

Yesu uŋun Mata gat Maria gat da yutnon egipgwit

38 Yesu gat paŋdetni gat kiŋek kokup kindakon altawit. Uŋun kokupmon miŋat kinda egipgut mani Mata. Uŋun da yaŋban Yesu uŋun yutnikon wigigit.

^e 10.25 Mt 22.35-40; Lk 18.18 ^f 10.27 GT 6.5; MS 19.18 ^g 10.28 MS 18.5

^{39^h}

Wikwan Mata dakon padige mani Maria ujун Amin Tagi da kandap mibilon yigek geni nandagit. ⁴⁰ Mani Mata ujун yap dakon oman do nandaba kik morapmi anejk obij Yesu iyigit, “Amin Tagi, padigino nepmak da naga gin pi madep asat. Gak ujун do dima nandisal? Iyىjbi obij nak arjpulunganban.”

⁴¹ Yañban Amin Tagi da Mata yañ iyigit, “Mata, gak yo morapmi do nandaba kik anejk butgo yokwi tosok. ^{42ⁱ} Mani gak yo kalorjى kinda dogin nandaki kañ tagi. Maria ujун dogin nandisak, do tagi dima kiriñjik ibej.”

Bisit agak dakon gen
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 ¹ Bisit kindakon Yesu ujун bisit pi anejk egipgut. Bisit aban mudanjawan pañdetni kinda da yañ iyigit, “Amin Tagi, Jon da pañdetni bisit agak do yoyij dekgit, yañ gin niyij dekgi.”

² Yañban Yesu da yoyigit, “Bisit ani bisapmon yañ yoni:

‘Dat, gak dakon man telagi tosak.

Amin Kila Agakgo yipbi ninon apjak.

³ Gildari gildari yap aripninon nibi.

⁴ Nin yokwi aynimañ amin dakon diwarini yopmañ yomamañ, do gak yañ gin nin dakon diwarinin yopmañ nibi.

Pañkewalon dima nipbi.’”

⁵ Yañ yanek yoyigit, “Jikon da kinda da kalbi binap notni da yutnon kij yañ iyisak, ‘Not, bret timi kapbi nabi tamoni don gabej. ⁶ Notno kinda kosit dubagikon da abik da yutnokon isal yikdak. Japno mini.’

⁷ “Yañban notni yutgwan da gen kobogi yañ iyisak, ‘Jigi dima nabi. Pidajek aripmi dima gabej. Yoma bengan kili at, ae gwakno gat kili pak mudaman.’ ⁸ Nak yañ dayisat, amin ujун notni da bisit iyik ujун do dima imisak. Mani sañbek sañbek yanakwan ujун do kurak tanek yo nido wadarjek yosok ujун kisi imisak.

⁹ “Yañdo, nak yañ dayisat: Ji Piñkop bisit iyijba tagi damdisak, ae wisijek bamı kokdañ, ae yoma domon tidañba wıtdal damdisak. ¹⁰ Amin morap Piñkop bisit iyan ujун yo timikgañ, ae yo wisaj amin ujун bamı konj, ae yoma domon tidoj amin ujун wıtdal yomisak.

¹¹ “Dat kabı, ji kabikon da monjisi kinda da tap kilap do dayijban turjon amin emarı toj kinda tagi imni? ¹² Bo pup kwap do dayijban skopion kinda tagi imni?

¹³ Ji yokwi pakpak amin, mani monjisi do yo tagi yomañ. Do yañsi nandani. Ji bisit iyijba Datji Kwen Kokup egisak ujун da Telagi Wup tagi damjak.”

Yesu Belsebul gat pi amal yañ yawit
(Mt 12.22-30; Mk 3.20-27)

¹⁴ Yesu da amin kinda kon kinda da aŋkadim aban gen dima yagit, ujун konni yol imgut. Yol iban amin kadim ujун gen yanakwan amin da kañba yo

^h 10.39 Jn 11.1; 12.2-3 ⁱ 10.42 Mt 6.33

ŋwakŋwarisi agit.^{15j} Mani amin di da yaŋ yawit, “Koŋ dakon mibiltok amin Belsebul da tapmimon koŋ yoldak.”^{16k} Yanakwa amin diwari da Yesu ajkewal do aŋek iyŋba wasok tapmimi toŋ kinda aŋakwan, asi Piŋkop da yabekban pigit da pini asak yaŋ kok do nandawit.

¹⁷Mani Yesu da nandak nandakni pindak nandaŋyo aŋek yoyigit, “Miktim kinda dakon amin da pudar ki kabi bamori aŋek emat wamjil kaŋ, miktim uŋun yokwi tokdisak. Ae amin yuri kinda da pudar kiŋek emat wamni kaŋ, uŋun amin yut tagi dīma egipdar.”¹⁸ Sunduk dakon amin kabini da pudar ki kabi bamori aŋek emat wamjil kaŋ, niaŋon da Sunduk gat amin kabini gat tebai atni? Nak da koŋ Belsebul da tapmimon yoldat yaŋ yon.¹⁹ Mani nak Belsebul da aŋpulugaŋban koŋ yoldat kaŋ, disi dakon notji koŋ yolgaŋ uŋun amin kabi ni tapmimon da koŋ yolgaŋ? Uŋun amin kabi da genji kokwinigek gulusuŋ yon yaŋ tagi dayini.²⁰ Mani Piŋkop da iyi tapmim namiŋakwan koŋ yoldat kaŋ, Piŋkop dakon Amin Kila Agakni jikon kili abik.

²¹“Amin tebaisi kinda emat agak yo kabini timigek iyi dakon yut kilani tebai aŋakwan, yo kabini tagisi toŋ.”^{22l} Mani amin kinda uŋun yut ami dakon tapmim yapmaŋdak amin kinda da abisak. Abiŋ aŋagek emat agak yo kabini timigek tapmim pagit uŋun gwayesak. Yaŋ aŋek yo morapni kabo naŋek kokwinik notni do yomisak.

^{23m} “Amin nak dakon notno dīma, uŋun da nak uwal aŋnamaŋ. Ae amin nak dīma aŋpulugaŋban amin paŋmuwukgamaŋ, uŋun amin da amin paŋwaseŋban waseŋ kwaŋ.”

Koŋ kinda aeni tobil abisak (Mt 12.43-45)

²⁴Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Koŋ kinda da amin kinda yipmaŋ degek kiŋ miktim kibiri timon agek yiŋ yawot tamo wisisk. Mani tamo kinda dīma kosok, do yaŋ yosok, ‘Nak aeno tobil yut kalip egipgumon kikeŋ.’²⁵ Yaŋ yaŋek kiŋ kaŋban sibit sibit wiririgek yo morap paŋkosit abi pindakdak.²⁶ Yaŋ kosok, do kiŋ koŋ 7 kabī iyi yapmaŋek wagil yokwisi gat timikban kwa uŋun yutnon egek aŋpak yokwisi aŋ. Mibiltok uŋun amin yokwi egipgut, mani abisok uŋun yapmaŋek wagil yokwisi egisak.”

Niaŋen amin da kisik kisik ekwaŋ?

²⁷ⁿ Yesu gen uŋun yaŋakwan miŋat amin kabi madep kabigwan da miŋat kinda da pidaŋ yaŋ iyigit, “Menko si aŋalaŋek mum gaban nagil uŋun dasi kisik kisik tagi asak!”

²⁸ Yaŋban Yesu da yagit, “Mani uŋun yapmaŋek amin Piŋkop dakon gen nandaŋek guramikgaŋ amin uŋun da kisik kisik ekwaŋ.”

j 11.15 Mt 9.34; 10.25 k 11.16 Mt 12.38 l 11.22 Kol 2.15 m 11.23 Lk 9.50

n 11.27 Lk 1.28,42,48

Yesu wasok tapmimi toj asak do iyiwit
(Mt 12.38-42; Mk 8.12)

29^o Amin morapmisi da Yesukon sigin obij muwugakwa Yesu da yoyigit, “Amin on bisapmon ekwaŋ ujuŋ amin yokwisi gin. Piŋkop dakon pi naŋ asat yaŋ nandak do wasok tapmimi toj kinda kok do yoŋ. Mani kinda dima kokdaŋ. Jona dakon tilak naŋgin kokdaŋ. 30 Kalipsigwan Piŋkop da kombi amin Jonakon tilak aban Niniwe kokup pap amin da asi Piŋkopmon da abik da asak yaŋ kawit. Uŋudeŋ gin yo Amin Dakon Monjikon noman taŋ iba apmiap amin da kaŋek asi Piŋkop da yabekban abik yaŋ kokdaŋ.

31^p “Miktim saut tetgiň dakon kiла amin miŋat madep ujuŋ Solomon dakon nandaŋ kokwini tagisi iyinjakwan nandak do miktim dubagisikon da apgut. Mani amin kinda oni egisak, ujuŋ da Solomon yapmaŋdak, mani geni dima nandaŋ. Do gen kokwin bisap madepmon ujuŋ kiла amin miŋat madep da piðaŋ agek abisok ekwaŋ amin kabi dakon aŋpak yokwi ujuŋ do yaŋ teŋteŋokdisak. 32^q Niniwe amin Jona da Piŋkop dakon gen yoyiŋban but tobil awit. Mani ji da binapmon amin kinda egisak ujuŋ da Jona yapmaŋ mudosok, mani ji but tobil dima aŋ. Do gen kokwin bisap madepmon Niniwe amin da piðaŋ agek abisok ekwaŋ amin kabi dakon aŋpak yokwi ujuŋ do yaŋ teŋteŋokdaŋ.”

Giptim dakon teŋteŋi
(Mt 5.15; 6.22-23)

33^r Yesu da sgin yagit, “Amin da lam koler pasiligwan yopba dima toj. Bo ae kwoba baŋ wutjiba dima toj. Noman tamokon yopba taŋ teŋteŋajakwan amin da wiŋ teŋteŋi koj. 34 Dabilgo ujuŋ giptimgo dakon teŋteŋi. Dabilgo tagisi kaŋ, giptimgo kalon teŋteŋini toj. Mani dabilgo yokwi kaŋ, giptimgo pilin tuksi tosok. 35 Yaŋdo, giptimgo dakon teŋteŋi ujuŋ pilin tuk asak yaŋ do kaŋ kimokgi. 36 Giptimgo kalon teŋteŋini toj ae pilin tuk kinda dima tosak kaŋ, giptimgo lam dakon teŋteŋi dakon paŋop pindakdal uŋudeŋ teŋteŋokdisak.”

**Parisi amin gat gen teban mibili nandak nandak amin
 gat dakon aŋpak yokwi**
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40; Lk 20.45-47)

37 Yesu gen yaŋ mudaŋakwan Parisi amin kinda da yutnikon kwan yiŋek jap nonjil do iyigit. Iyiŋban Yesu kiŋ yutnikon wiŋi jap noknok tamokon yiŋgit. 38 Yiŋek mibiltok kisiri dima sugarang jat naŋban Parisi amin ujuŋ da kaŋek dima agagi asak yaŋ nandagit. 39 Aban Amin Tagi da yaŋ iyigit,

^o 11.29 Mt 16.4 ^p 11.31 1KA 10.1-10 ^q 11.32 Jna 3.5-10 ^r 11.33 Mk 4.21; Lk 8.16

“Parisi amin ji kap idapyo dakon manji bañgin sugonj. Mani kabo gat ae anjpak yokwi mibili mibili gat ujun butjigwan tugawit da toŋ. ⁴⁰Ji nandaŋ kokwinji tagi mini! Piŋkop da manji baŋ gin dima, buri gat kisi wasagit.

⁴¹Ji bupmi amin do but dasi galak tanjek paŋpulugoni kaŋ, ji amin kilegisi.

⁴²“Mani Parisi amin, awa! Ji jap tam galagisi pi kagasi toŋ ujun paŋ kabi 10 kabi yopmaŋek ujun kabikon baŋ kabi kindanaŋ Piŋkop do paret aŋ. Mani gen kokwin kilegi agak gat, ae Piŋkop do but dasi galak tan imim ujun ji dima aŋ. Anjpak kilegi ujun gat ae paretyo kisi ani kaŋ tagisi.

⁴³“Parisi amin, awa! Ji muwut muwut yut madepmon tamo mibiltogi ujudon yit do galagi nandaŋ. Ae amin da maket tamokon nandaba wukwan damiŋek gildat tagi yaŋ dayini do galagi nandaŋ.

⁴⁴“Parisi amin, awa! Ji amin kimakbi yopyop tamo miktimgwan tanjakwa amin da dima pindagek kwenikon bamaŋ akwaŋ ji ujun yombem.”

⁴⁵Gen teban mibili nandak amin kinda da gen ujun yaŋban nandaŋek Yesu yaŋ iyigit, “Yoyiŋdet, Parisi amin do gen ujun yanek, ninyo kisi pabiŋ nipmajdal.”

⁴⁶Yaŋban Yesu da yagit, “Gen teban mibili nandak amin jiyo kisi, awa! Ji amin gen teban mibili mibili jigisi guramitni do yoyaŋ, mani kisitjok kinda yominek paŋpulugaŋek guramit do dimasi nandaŋ.

⁴⁷“Awa! Ji kombi amin dakon bumjot tamo wasoŋ. Mani babikji da dapba kimakgwit. ⁴⁸Babikji da kombi amin dapba kimakgwit ujun dakon bumjot tamoni ji da paŋtilim aŋ. Yaŋ aŋ ujun babiknī da tagisi dapba kimakgwit yaŋ nandaŋ dakon tilak asak. ⁴⁹Ujun do aŋek Piŋkop da nandaŋ kokwini tagisikon da yaŋ yagit, ‘Nak da kombi amino gat ae yabekbi kabino gat ujun amin kabikon yabetdisat. Yabekgo diwarī dapba kimotdaŋ, ae diwarī yo yokwisi anyomdaŋ.’ ⁵⁰Yaŋ do aŋek Piŋkop da miktim wasagiron da kombi amin morap dapba kimakgwit ujun dakon kobogi amin abisok ekwaŋ ujun da timitdaŋ.

⁵¹Wasok wasok do amin kilegi Abel aŋagek ae amin diwarī dapmaŋakwa wigi wasip do Sekaraia Telagi Yut Madep ae altayo da binapmon aŋakba kimakgit ujun dakon kobogi yo jigisi amin abisok ekwaŋ ujun da timitdaŋ.

⁵²“Gen teban mibili nandak amin, awa! Nandak nandak pakpak tamo dakon yoma widal disi kili gwawewit. Disi ujungwan dima wigiwit. Aŋek ujungwan wigik do awit amin ji da kosit sopsop anyomgwit.”

⁵³Yesu ujun yut egipgut yipmaŋ degakwan gen teban yoyiŋdet amin gat ae Parisi amin gat da Yesu do uwal aŋ imiŋek gen mibili mibili iyiwit. ⁵⁴Aŋkewalno suŋ kinda yaŋakwan gen pikon yipneŋ yaŋon da iyiwit.

Parisi amin dakon anjpak yokwi do kaŋ kimotni
(Mt 10.26-27)

12 ¹Amin tausen morapmi da abiŋ muwugek gitni gitnisi aŋek notni bamaŋ bamaŋ aŋakwa Yesu da mibiltok paŋdetni baŋ kalip yaŋ

yoyigit, “Parisi amin dakon yisni do kaŋ kimotni. Uŋun jamba but aminsí ekwaŋ. ^{2^s} Yo morap gwiligwan toŋ uŋun altaŋ teŋteŋaŋ mudokdaŋ. Ae yo morap pasili toŋ uŋun amin da nandaba piſokdaŋ. ³ Do gen morap ji da pilin tukgwan yawit uŋun amin da teŋteŋikon nandakdaŋ. Ae gen morap yut kagagwan gen piſigon da yawit uŋun yut kwenon wigi gen papmon da yoyiŋ teŋteŋokdaŋ.”

Piŋkop doğin pasoldo (Mt 10.28-31)

⁴ Yesu da saŋberjek yaŋ yagit, “Not kabı, yaŋsi dayisat. Amin da giptim dapba kimagakwa uŋun da kwenon yo di aripmi dima akdaŋ, do uŋun do dima pasolni. ⁵ Mani namin amin dosi pasolni uŋun do dayikdisat. Ji Piŋkop do pasolni. Piŋkop da giptim dapban kimagakwa Tipdomon maban pigini uŋun dakon tapmim taŋ imisak. Asisi dayisat, ji Piŋkop dosi pasolni. ⁶ Minam moniŋ uŋun yo moniŋisok, ⁵ kabı dakon yumaŋ nogi uŋun moneŋ giman tabili bamori gin. Mani Piŋkop da minam moniŋgok uŋun dakon kindasok dimasi iŋtaŋ imugut. ^{7^t} Piŋkop da busur daŋgwanji niaŋ da toŋ uŋun kisisi nandaŋ mudosok, do ji dima pasolni. Minam moniŋ moniŋ morapmi dakon yumaŋ nogi uŋun madep dima, mani ji dakon yumaŋ nogi uŋun wukwisi.”

Nin Yesu dakon amin kabı yaŋ yok do dima mayak toneŋ (Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Yesu da saŋberjek yaŋ yagit, “Nak da yaŋsi dayisat, amin kinda da ‘Nak Yesu dakon amin kinda’ yaŋ amin yoyisak kaŋ, Amin Dakon Monji da Piŋkop dakon aŋelo kabınikon uŋun amin nak dakon amin kinda yaŋ yoyisak. ⁹ Mani amin kinda ‘Nak Yesu dakon amin dima’ yaŋ amin yoyisak kaŋ, nakyo kisi Piŋkop dakon aŋelo kabınikon uŋun amin nak dakon amin dima yaŋ yoyikeŋ. ¹⁰ Amin morap Amin Dakon Monji do yaŋba yokwi tok ani amin uŋun Piŋkop da diwarini yopmaŋ yomdisak, mani amin morap Telagi Wup do yaŋba yokwi tok ani amin uŋun Piŋkop da diwarini dima yopmaŋ yomdisak.

^{11^u} “Amin da ji Juda amin dakon muwut muwut yut madepmon, bo gapmanon, bo ae amin mani wukwi da iŋamon paŋki depni bisapmon, disi kutnok do aŋek ni gen baŋ yoyineŋ yaŋ nandaŋek nandaba kik dima ani. ¹² Uŋun bisapmonsi ni gen baŋ yoyini uŋun Telagi Wup da dayiŋ detdisak.”

Yoni morapmi amin kinda gulusuŋ agit dakon tilak gen

¹³ Uŋun amin kabı madepgwan da amin kinda da Yesu yaŋ iyigit, “Yoyiŋdet, peno iyiŋbi datnit da yo morap yopgut uŋun kokwinik diwari nak do namjak.”

^s 12.2 Lk 8.17 ^t 12.7 Lk 12.24; Ya 27.34 ^u 12.11 Mk 13.11; Lk 21.12-15

¹⁴ Yaŋban Yesu da iyigit, “Not, namin da jilon gen kokwin pi aŋek yo kabisil kokwinik dabej do manjiŋ nepgut?” ¹⁵ ^v Yaŋ yanek miŋat amiŋyo yaŋ yoyigit, “Ji kaŋ kimotni. Yo mibili mibili timit timit dakon galagi di pabam. Yo kabisi uŋun morapmisi kaŋ, uŋun da egip egip bamisi aripmi dima damdaŋ.”

¹⁶ Yaŋ yanek tilak gen kinda yaŋ yoyigit, “Yoni morapmī amin kinda dakon pigagani jap bami tagisi morapmī tawit. ¹⁷ Aŋakwa amin uŋun iyi yaŋ nandagit, ‘Jap bami yopbej dakon tamō kili tugaŋ, do ae di gat yopbej dakon tamō aripmi dima, do niaŋsi aberj?’ ¹⁸ Yaŋ nandajek yagit, ‘Nak yaŋsi aberj: Jap yopyop yutno kisi tuwilek madepsi wutjiŋek wit gat ae yo kabino gat kisi uŋun yutnon yopbej. ¹⁹ Yaŋ aŋek naga do yaŋsi yoken, ‘Nak bilač morapmī tagisi egi aŋaj kikej dakon yo morapno aripmisi. Do yaworisı egek jap pakbiyo madepsi aŋek bisap morapmī kisik kisik aŋek egipben.’”

²⁰ “Mani Piŋkop da iyigit, ‘Gak nandaj kokwingo tagi mini. Gak abisok kalbi kimotdisal. Yo morapgo gaga do paŋkosit agiľ uŋun amin da timitdaŋ.’”

²¹ ^w Yesu da gen uŋun yanek yaŋ yagit, “Amin yoni morapmī paŋmuwut do pi aŋegek Piŋkop do dima nandajek ekwaŋ amin, uŋun aminon yo yaŋsi altokdisak.”

Yo morap do nandaba kik dima ani

(Mt 6.25-34)

²² Yaŋ yanek Yesu da paŋdetni yaŋ yoyigit, “Yaŋsi dayisat, egip egipji do nandaba kik aŋek ‘Jap dukon baŋ nonen’ bo ae giptimji do nandaba kik aŋek ‘imal dukon baŋ panen’ yaŋ dima nandani. ²³ Egip egip da jap yapmaŋdak, ae giptim da imal yapmaŋdak. ²⁴ Ji minam do nandani. Jap yet dima kwaokgaŋ, ae jap dima paŋ, ae jap paŋmuwut yutni miňi. Mani Piŋkop da jap upmokdok. Minam dakon yumaŋ nogi piŋbisi aŋakwa amin ji dakon yumaŋ nogi uŋun madepsi. ²⁵ Ji nandaba kik aŋek egip egipji timisok di gat tagi saŋbeŋba wigisak yaŋ nandaj, ma? Uŋun aripmi dimasi. ²⁶ Yo moniŋisok uŋuden ji da aripmi dimasi agagi, do nido yo diwari morap do nandaba kik aŋ?

²⁷ “Jareŋ oni taŋ aŋaj kwaŋ uŋun do nandani. Pi madep aŋek imal dima bupmaŋgaŋ. Mani yaŋ dayisat, jareŋ pindakgaŋ uŋun dakon tilimni da kalip kila amin madep Solomon dakon tilimni tagisi pagit uŋun yapmaŋdak. ²⁸ On joŋ taŋ aŋaj kwaŋ uŋun aŋwa amin da baljaŋ kindapmon sokdaŋ. Mani Piŋkop da si paŋtilim asak, do nandaj gadatji pisipmisok amin ji yaŋsi nandani, Piŋkop da ji do nandaban yo madepsi aŋakwan imal tilimi tonſi baŋ paŋ damdisak. ²⁹⁻³⁰ Piŋkop dima nandaj imaŋ amin kabí da yo morap uŋuden wusiaŋ pindat do pini aŋ. Mani

^v 12.15 1Ti 6.9-10 ^w 12.21 Mt 6.19-20

Datji da yo ujун do wadak wadak aŋ ujун nandisak, do ji jap pakbiyo dukon baŋ noneŋ yaŋ nandajek nandaba kik dіma ani. ³¹Nandaba kikji yipmanjek Piŋkop dakon Amin Kila Agakni ujун wisin kok do pi ani. Yaŋ anjakwa yo diwari do wadak wadak aŋ ujун kisi damdisak.”

Yo tagisi Kwen Kokup do paŋmuwutni
(Mt 6.19-21)

³²Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Sipsip kabisok, ji dima pasolni. Datji da iyи Amin Kila Asak da kagagwan egipni do tagisi nandisak. ³³^x Ji yo morapji taŋ damaj ujун yopba amin da yumaŋ noni. Yaŋ aba moneŋ timigek yoni mini amin do yomni. Aŋek yo kabisi tagisi Kwen Kokupmon paŋmuwuk yopba ujudon tagisi tokdaŋ. Ujун tamokon toni kaŋ, yo kabisi dima pasildaŋ, ae kabu noknok da dima timitdaŋ, ae yo moniŋ da dima nokdaŋ. ³⁴Yo kabisi tagisi dukwan toŋ, but nandak nandakyosi kisi ujudon gin tokdisak.”

Oman monji tagisi da tagap tаŋek ekwaŋ
(Mt 24.42-44)

³⁵^y Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Ji imalji paŋek lamji koleŋek tagap tаŋek egipni. ³⁶Oman monji da tagap tаŋek amin tagini da minjat pakpak dakon sojnogon da tobil apjak do jomjom aŋek ekwaŋ ji yaŋ gin tagap toni. Do ni bisapmon abiŋ yoma domon tiðosak ji yoma tepmi wiðdal imni. ³⁷Oman monji amin tagini da pindakban tagap tаŋek ekwaŋ kaŋ tagisi. Nak asisi dayisat, amin tagini da iyи oman dakon imal paŋek oman monji yoyiŋban jap tamokon pabiŋ yiðakwa iyи jap yomdisak. ³⁸Amin tagi ujун kalbi binap bo wisa dagokdosi abiŋ pindakban tagap tаŋek egipni kaŋ tagisi.

³⁹^z Ji yaŋ nandani. Yut kіnda dakon ami kalbi kabu noknok ni bisapmon apjak yaŋ nandagit tam, kila aŋakwan aripmі dima tuwilban. ⁴⁰Ji kisi tagap tаŋek egipni. Dima apjak yaŋ nandaŋakwa Amin Dakon Monji ujudon apdisak.”

Oman monji tagi ae yokwi dakon tilak gen
(Mt 24.45-51)

⁴¹Pita da Yesu yaŋ iyigit, “Amin Tagi, tilak gen yal ujун nin dogin yal, bo ae amin kisi do yal?”

⁴²Yaŋban Amin Tagi da yagit, “Oman monji kіnda nandaŋ kokwini tagisi ae pi agakni tagisi, ujuden oman monji amin tagini da oman monjini diwari kilani asak do manjisak. Yaŋ aban jap yomyom bisapmon japni yomiŋ yomiŋ asak. ⁴³Oman monji ujун amin tagini da tobil abiŋ

^x 12.33 Lk 18.22 ^y 12.35 Mt 25.1-13 ^z 12.39 Mt 24.43-44; 1Tes 5.2

kañban pini tagisi asak kañ tagisi. ⁴⁴^a Nak asisi dayisat, amin tagini da ujun oman monji iyijban yo morapni kila akdisak. ⁴⁵ Mani ujun oman monji burikon da amin tagini tepmi dima apdisak yañ nandajek oman monji gat ae oman minjat gat dapmajek jap pakbiyo madep aŋek pakbi tebanyo kisi nañ but upbal asak kañ, ⁴⁶^d dima apdisak yañ nandajakwan amin tagini da but pisogi mini abiñ ujun oman monji tepmi pi imijek gen kiriñit amin kabi gat yopban egipdañ.

⁴⁷^b Oman monji kinda amin tagini dakon galaktokni nandajek tagap tajeñ galaktokni dima yoljak kañ, amin tagi da kosiri morapmi baljokdisak. ⁴⁸ Mani oman monji kinda amin tagini dakon galaktokni dima nandajek aŋpak yokwi si baljoni da aripmon asak kañ, amin tagini da kosiri morapmi dima baljokdisak. Yo morapmi timikgaj amin ujun yo morapmi pañtobil yomyomi. Yo morapmi kila ani do dabi amin ujun yo morapmi pañtobil yomyomi.”

Yesu ujun pidok pidok nañ abigit
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Yesu da sañbenjek yañ yagit, “Nak miktimon kindap sokeñ do pigim. Kilisi kwar sok tam tagi. ⁵⁰^c Nak tepmi madepsi pakdisat. Butno jik tosok, do pako dagosak dosi nandisat. ⁵¹ Nak amin da miktimon but yawot pani yañ do pigim yañ nandaj, ma? Ujun dima. Yañ dayisat, nak miktim aminon pidok pidok pañalon ak do pigim. ⁵² Abisok da wasanjek amin yuri kindakon amin 5 kabi da pidaj kiñek bamori da kapbi gat uwal uwal akdañ. Ae kapbi da bamori gat uwal uwal akdañ. ⁵³^d Waseñ kiñek dat da monji gat pidok pidok akdamal, ae meñ da gwi gat pidok pidok akdamal, ae minjat kinda gat namdi gat pidok pidok akdamal.”

Yo altawit dakon mibili dima nandawit
(Mt 16.2-3)

⁵⁴ Amin kabi madepsi yañ yoyigit, “Ji gildat da si pigisak tetgin do meñi wamañdak yañ pindagek ‘Sikak mokdisak’ yañ yanakwa asi sikak mosok. ⁵⁵ Ae saut tetgin dakon mirim madep abinjakan ji da yañ yoñ, ‘Gildat tepmisi wusikdisak.’ Yan yanakwa asi gildat tepmisi wusik. ⁵⁶ Jamba but amin, ji da miktimon ae kwen yo morap toj pindagek kokwin tagisi aŋ. Mani abisok yo morap altor ujun pindagek kokwin nido tagi dima aŋ?”

Notgo gat genjil aŋkilek anjil
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Yesu da sañbenjek yañ yagit, “Ji disi aŋpak yokwi tagiyo nido dima kokwinikgañ? ⁵⁸ Amin kinda da gen yañ gam do aban gen kokwin

^a 12.44 Mt 25.21,23 ^b 12.47 Jem 4.17 ^c 12.50 Mk 10.38-39 ^d 12.53 Mai 7.6

tamokon kik do kosiron kinjil bisapmon genjil ujun yaq ajmilip ak do pi anjil. Yaq dima ajeck kwal gen kokwin kila agak amin da obip amin da kisiron gepban ujun da dam teban yutnon gepdisak. ⁵⁹Nak asisi gayisat, gak dam tebanon sigin egaki wig'i monej niaq yopbi do gayini ujun kisisi yopmajek don waŋga kikdisal.”

But tobil dima ani amin wagil pasildaŋ

13 ¹Yesu da gen ujun yaq mudarajkwan amin diwari da Pailat da yo agit ujun do iyiwit. Pailat da obip amini yoyiŋban kiŋ Galili amin diwari Piŋkop do mukwa sorjakwa ujun dapba kimakgwit. Do ujun amin dakon yawini gat ae paret do yo mukwa sowit dakon yawini kisi mawit. ²^e Ujun do iyinba Yesu da yoyigit, “Niaq nandaj? Galili amin kimakgwit ujun dakon yokwini da Galili amin diwari dakon yokwini yapgut, ujun do ajeck jigi ujun pawit yaq nandaj? ³Ujun dimasi! Nak asisi dayisat, ji but tobil dima ani kaŋ, ujun amin kabi da kimakgwit jiyo kisi yaq gin kimotdaŋ. ⁴Bo Silom yut dubak tuwil ki maj amin 18 kabi witjinban kimakgwit do nandani. Ujun amin kabi dakon yokwini da Jerusalem amin diwari dakon yokwini yapgut ujun do ajeck pasilgwit yaq nandaj? ⁵Ujunyo kisi dimasi! Nak asisi dayisat, ji but tobil dima ani kaŋ, jiyo kisi yaq gin kimotdaŋ.”

Kindap bami mini ujun dakon tilak gen

⁶Yesu da tilak gen kinda yaq yoyigit, “Amin kinda da wain pinikon pik kindap kinda kwaokgit. Bisap kinda bami wiſik do kigit, mani bami mini pindakgit. ^{7f} Bami mini pindagek pi kila amini yaq iyigit, ‘Nandaki. Nak bilak kapbi abiŋ pik kindap dakon sopni wiſiq wiſiq ajeck mini pindakdat. Yaq do kindap on si pasiki. Miktim dakon tapmim nido isal dogin ilik mudosok?”

^{8g} “Yaqban pi kila amin da yaq iyigit, ‘Amin tagi, yum kaŋbi bilak kinda gat atjak. Anjakwan mibilikon miktim wayigek yalik yopbeŋ.

⁹Bilak kwenikon bami tosak kaŋ tagisi. Mani bami dima tosak kaŋ, tagi pasiki.’”

Sabat bisapmon Yesu da miŋat kinda ajmilip agit

¹⁰ Sabat bisap kindakon Yesu da Juda amin dakon muwut muwut yut kindakon amin yoyiŋ dekgit. ¹¹Ujudon miŋat kinda egipgut. Ujun koŋ kinda da yiŋek abidaŋkwan sot anjakwan bilak 18 agit. Manji gironjikgit, do kwen kilegi aripmi dima akgit. ¹²Yesu da kaŋek iyinban opban yaq iyigit, “Miŋat, sotgo kili gepmaŋ dek kik.” ¹³Yaq iyinbek kisiri kwenikon wutjiŋban ujudon gin manji kilek taŋakwa Piŋkop aŋkisigit.

^e 13.2 Jn 9.2 ^f 13.7 Lk 3.9 ^g 13.8 2Pi 3.9,15

^{14^h}

Mani muwut muwut yut dakon kila amin da Sabat bisapmon Yesu da amin aŋmiliŋ agit uŋjun do butjap nandagit. Butjap nandaŋek miŋat aminyo yaŋ yoyigit, “Pi agak dakon gildat 6 kabi toŋ. Uŋjun bisapmon sot amin apba tagi paŋmilip ani. Mani Sabat bisapmon dimasi ani.”

^{15ⁱ}

Yaŋban Amin Tagi da kobogi yaŋ iyigit, “Ji jamba but amin! Ji Sabat bisapmon bulmakausi gat ae donkisi gat yutnikon baŋ witdal ilik paŋki yopba pakbi noj, ma? ¹⁶Miŋat on Abraham dakon gwi, Sunduk da tebai abidajkwani bilakni 18 agit. Sabat bisapmon dima pulugaŋ kisak do nandaŋ, ma?”

¹⁷Yaŋ yaŋban uwalni mayagi nandawit. Mani miŋat aminyo Yesu da yo morap wagil tagisisi agit uŋjun do kisik kisik awit.

Mastat dakon yeri dakon tilak gen
(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagıt, “Piŋkop dakon Amin Kila Agakni uŋjun niaŋsi? Yo ni gat tilak abo? ¹⁹Uŋjun mastat yet yombem. Amin kinda da mastat yet kinda pigagani kwaokgit. Aŋjakwan mastat uŋjun kwaŋ madep taŋ kindap kinda da yaŋ agakwan minam da abiŋ kiliŋikon yutni uŋjudon awit.”

Yis dakon tilak gen
(Mt 13.33)

²⁰Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagıt, “Piŋkop dakon Amin Kila Agakni yo ni gat tilak abo? ²¹Uŋjun yis yombem. Miŋat kinda da plaua idap madep kinda gat iktagildak. Yaŋ aŋjakwan plaua uŋjun kisisi paptar madep tawit.”

Yoma kosit gwagak moniŋisok naŋ wigikdo
(Mt 7.13-14; 7.21-23)

²²Yesu uŋjun Jerusalem kokup papmon kik do aŋek kokup pap ae kokup moniŋ moniŋ tawit uŋjudon agek amin yoyiŋ dekgit. ²³Aŋjakwan amin kinda da yaŋ iyigit, “Amin Tagi, Piŋkop da amin kalonjisok di baŋgiŋ yokwikon baŋ timitjak bo niaŋ?”

Yaŋban Yesu da yoyigit, ²⁴“Nak yaŋsi dayisat, amin morapmi da egip egipmon wigik do pini akdaŋ, mani aripmi dima wigikdaŋ. Do ji yoma kosit gwagak moniŋi naŋ wigik do pi tebai ani. ^{25^j} Yut dakon ami da pidaiŋ yoma sopban ji da kiŋ yomakon agek yoma tidaŋek yaŋ yokdaŋ, ‘Amin Tagi, nin do yoma witdal nim.’

“Mani gen kobogi yaŋ dayikdisak, ‘Nak dima nandaŋ damisat. Ji dukon nani amin?’

^h 13.14 TP 20.9-10; GT 5.13-14 ⁱ 13.15 Lk 14.5 ^j 13.25 Mt 25.10-12

²⁶ “Yaŋ yaŋban ji da kobogi yaŋ iyikdaŋ, ‘Nin gak gat kisi egek jap pakbiyo agimaŋ. Ae kokup papnин dakon kosit madepmon agek niyij dekgil.’”

^{27^k} “Mani uŋun da yaŋ dayikdisak, ‘Nak asisi dayisat, nak dima nandaj damisat. Ji dukon nani uŋun dima nandisat. Yokwi pakpak ji kisisi nepmaŋ dek kit!’”

^{28^l} “Ji Abraham, Aisak, Jekop, ae kombi amin kisisi Piŋkop da Amin Kila Asak kokupmon ekwa pindatdaŋ. Mani ji maba waŋga kiŋ mudokdaŋ. Uŋun bisapmon ji kunam tagek iyoŋ iyoŋ yaŋ tidaŋek egipdaŋ. ^{29^m} Amin da gildat wiſak ae si piŋisak tet, ae not tet ae saut tet da Piŋkop da Amin Kila Asak kokupmon abiŋek jap noknok tamо madepmon yitdaŋ. ^{30ⁿ} Nandani, amin diwari abisok buŋon ekwaŋ, uŋun don mibiltok amin akdaŋ. Ae amin diwari abisok mibiltok ekwaŋ, uŋun don buŋon amin akdaŋ.”

Yesu da Jerusalem Kokup do bupmі nandagit
(Mt 23.37-39)

³¹ Uŋun bisapmon gin Parisi amin diwari da abiŋ Yesu yaŋ iyiwit, “Gak iđon dima egipbi, kokup digwan kiki. Erot da gak gičban kimokgi do nandisak.”

³² Yaŋba Yesu da yoyigit, “Ji kiŋ uŋun top amin yaŋ iyini, ‘Nandaki. Nak abisok ae aŋwa koŋ yolgeŋ, ae sot amin paŋmiliŋ abeŋ. Ae piðaŋi do pi abeŋ do nandagim uŋun aŋwasip abeŋ.’” ³³ Kombi amin Jerusalem kokup papmon gin dapba kimokgoŋ. Kokup ɻwakjwarikon dima dapba kimokgoŋ, do nak abisok ae aŋwa ae piðaŋi do sigin kikej.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem amin, ji kombi amin dapba kimokgoŋ. Amin Piŋkop da yabekban jikon abaj uŋun ji da tipbaŋ dapba kimokgoŋ. Pup menji da monjini paŋmuwuk pirigwan yopmarjdak, uŋun da tilak nak da bisap morapmi ji paŋmuwut do nandagim, mani ji da kurak taŋ namgwit. ^{35^o} Nak asisi dayisat, kokup yomasiyo yokwi taŋek yumsi tokdisak. Ji nak dima nandajek egiwig'i ni bisapmon nak do ‘Amin on Amin Tagi da manon abisak, uŋun Piŋkop da gisamigakwan abisak’ yaŋ nak do yoni uŋun bisapmon nandakdaŋ.”

Yesu da giptimi paptajbi amin kinda ajmiliŋ agit

14 ¹ Sabat kindakon Yesu jap nok do Parisi amin dakon kila amin kinda da yutnon kigit. Aŋakwan yipba kik aŋek kaŋ yiŋgwit,

² nido Yesu da buron giptimi paptajbi amin kinda yiŋgit. ^{3^p} Yesu da uŋun amin kaŋek gen teban mibili nandak nandak amin gat ae Parisi amin gat yaŋ yoyigit, “Sabat bisapmon sot amin tagi paŋmiliŋ aneŋ bo dima? Gen

^k 13.27 Kap 6.8 ^l 13.28 Mt 8.11-12 ^m 13.29 Kap 107.3 ⁿ 13.30 Mt 19.30

^o 13.35 Kap 118.26 ^p 14.3 Lk 6.9

teban da niaj yosok?" ⁴ Mani gen kobogi kinda dima iyiwit. Yan aŋakwa Yesu da amin ujuŋ abidaŋek aŋmilip aŋek digo ki yan iyiŋban si kigit. ⁵^q Kiŋakwan yan yoyigit, "Jikon da kinda dakon monji bo bulmakauni Sabat bisapmon pakbi gapmakon maŋban tepmi tagi ilikba wisak bo dima?" ⁶ Yanban gen kobogi aripmi dima iyigi yan kawit.

Yesu da amin iyi do nandaba pini do yagıt

⁷ Yesu da amin jap nok do apgwit ujuŋ pindakban tamo mibiltogi nanikon gin yit do awit. Do tilak gen kinda yan yoyigit, ⁸^r "Amin kinda da miŋat pakpak dakon sojnogon yan gaban kiki kaŋ, tamo mibiltogi nanikon dima yiŋgi. Tamo ujuŋ amin madep kinda gak gwapmaŋdak ujuŋ do manjikbi naŋ di yiŋbim. ⁹ Yan kaŋ amin yan dabon kiki ujuŋ da abiŋ yan gayisak, 'On tamo on amin do imiŋ.' Yan gayiŋban gak gaga do mayagisi nandajek tamo amin piŋbisi do yopbi uŋjudon parŋki yitdisal. ¹⁰ Amin kinda da yan gaban kaŋ, gak tamo amin piŋbisi do yopbi uŋjudon parŋki yiŋgi. Yigaki amin yan gamjak ujuŋ da 'Not, on tamo tagikon pawiŋ yit' yan gayiŋban pawiŋ yigaki amin diwari da amin mani toŋ kinda yan gandani. ¹¹^s Amin kinda iyi do nandaban wugisak kaŋ, Piŋkop da ujuŋ amin abiŋ yipdisak. Mani amin kinda iyi do nandaban pisak kaŋ, Piŋkop da mani awigikdisak."

Kobogi tagi dima damni amin banj paŋpulugoni

¹² Yesu da amin ujuŋ yan iban kigit ujuŋ yan iyigit, "Gak jap noknok kinda asal kaŋ, notgo, bo ae pego padik padikgo bo ae yawi diwatgo bo ae yoni morapmi amin dibarj dima yan yobi. Ujuŋ da kobogi do don yan gamdaŋ. ¹³ Gak jap noknok kinda abi kaŋ, yoni mini amin, ae giptimi yokwi taŋbi, ae kandap yokwi ae dabili mini amin bangin yan yobi. ¹⁴^t Yan abi kaŋ, gak kisik kisigi toŋsi egipbi. Uŋuden amin kobogi tagi dima gamni, mani Piŋkop da amin kilegi kimoron banj paban pidoni bisapmon don kobogi gamdisak."

Jap noknok dakon tilak gen (Mt 22.1-10)

¹⁵^u Amin kinda jap nawitgwan da gen ujuŋ nandajek Yesu yan iyigit, "Piŋkop da Amin Kila Asak kokupmon yiŋek jap nokdaj amin ujuŋ kisik kisik ekwarj."

¹⁶ Mani Yesu da yan iyigit, "Amin kinda da jap madepsi kinda paŋkosit aŋek amin morapmi yan yomgut. ¹⁷ Jap noknok bisapmon oman monjini kinda yabekban amin yan yomgut ujuŋ yoyik do kigit. Kiŋ yan yoyigit, 'Yo morap kili paŋkosit abi, do ji tagi opni.'

^q 14.5 Mt 12.11; Lk 13.15 ^r 14.8 YT 25.6-7 ^s 14.11 Mt 23.12; Lk 18.14 ^t 14.14 Jn 5.29

^u 14.15 Lk 13.29

¹⁸“Mani amin kisi dima op do yawit. Kinda da yaŋ yagit, ‘Nak pi kinda kaluk yumit uŋun kiŋ kokeŋ. Do nandaŋ namiŋjaki dima opbeŋ.’

¹⁹“Ae kinda da yagit, ‘Nak pi agak bulmakaŋ 10 kab̄i yumit, uŋun kiŋ paŋkilik pindatgeŋ. Do nandaŋ namiŋjaki dima opbeŋ.’

²⁰v “Ae kinda da yagit, ‘Nak miŋat kaluk pat, do aripmi dima opbeŋ.’

²¹“Oman monjini tobil obiŋ amin tagini amin yoyiŋban gen yawit dakon mibili iyigit. Iyiŋban yut uŋun dakon ami uŋun da butjap nandaŋek oman monjini tebai yaŋ iyigit, ‘Gak tepmisi kokup madep da kosit madep ae kosit moniŋon kiŋ, amin yoni mini, ae giptimi yokwi taŋbi, ae dabili mini, ae kandap yokwi uŋun timik paŋopbi.’

²²“Yaŋ iyiŋban oman monji da yaŋ gin aŋek yaŋ iyigit, ‘Amin tagi, yo abej dosi nayil uŋun kili aŋmudat, mani tamo toŋ.’

²³“Iyiŋban amin tagi da oman monji yaŋ iyigit, ‘Gak kokup madep yipmaŋek kiŋ kosit madepmon bo ae pigaga da dam kiđipmiŋ aŋek amin pindak tebai yoyiŋbi abiŋ yikba yutno tugsak. ²⁴Nak yaŋsi dayisat, amin uŋun kalip yaŋ yomgum uŋun da nak dakon jap jimjimjok kinda dimasi nokdaŋ.’”

Nandaŋ kimeagek Yesu yoldo (Mt 10.37-38)

²⁵Miŋat amin kab̄i madepsi yolakwa Yesu da tobilek yaŋ yoyiŋit, ²⁶w “Amin kinda nak nol do nandisak kaŋ, meŋi datni, ae miŋatni gwakniyo gat, ae peni samini padigeyo gat, ae iyi dakon egip egipni gat kisi do uwal dima anyomjak kaŋ, uŋuden amin nak dakon paŋdetno aripmi dima egipjak. ²⁷Tilak kindapni suramigeik dima noljak amin paŋdetno aripmi dima egipjak.

²⁸Amin kinda yut madep kinda ak do kaŋ, mibiltok yigek moneppni manjisak. Aŋek yut tagi aŋ mudogi bo dima uŋun dakon nandak nandak asak. ²⁹Yaŋ dima aŋek yut gwak magek yo diwari do wadajek yut dima aŋ mudosok kaŋ, amin morap koni uŋun kisi jigilak yanjaŋ imdaŋ. ³⁰Aŋek yaŋ yokdaŋ, ‘On amin yutni aŋ diwarikgit, mani wasip ak do aŋtidok asak.’

³¹Bo kila amin madep kinda da uwalni gat emat wam do nandisak kaŋ, mibiltok nandaŋ kokwin asak. Iyi dakon emat amin 10 tausen da uwalni dakon 20 tausen tagi yolni bo dima, yaŋ do nandak nandak asak. ³²Tagi dima yolni yaŋ nandisak kaŋ, uwalni kapmat dima abinjakra amin kabi kinda yabekban kiŋ emat dima wamni do gen yoyiŋ paŋyawot aŋ. ³³Jiyo yaŋ gin yo morapji dima yopmarj mudoni kaŋ, paŋdetnoni tagi dima egipni.”

Yesu da tap dakon galagini yokwi tosak do yagit (Mt 5.13; Mk 9.50)

³⁴Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Tap uŋun yo tagisi kinda. Mani galagini pasilni kaŋ, niaŋsi aŋek galagini aŋkaluk aŋeŋ? ³⁵Tap uŋuden

^v 14.20 1Ko 7.33 ^w 14.26 Lk 9.23

miktim aripmi dima paŋpulugogi. Bo bulmakau dakon kok gat iktagili aripmi dima. Tap uŋjuden isal mamno kwaŋ. Mirakni toŋ amin da gen on pakaŋsi nandajek mibili nandaŋ pisoni.”

Sipsip kinda pasilgit dakon tilak gen
(Mt 18.12-14)

15 ¹Takis timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat da geni nandak do Yesu da kapmatjok opgwit. ²^x Ajakwa Parisi amin gat gen teban yoyindet amin gat da yanba yokwi tok aŋek yaŋ yawit, “On amin yokwi pakpak amin not aŋyoban yiŋek jap noŋ.”

³ Yaŋ yanakwa Yesu da tīlak gen kinda yaŋ yoyigit, ⁴^y “Jikon da amin kinda sipsipni 100 baŋ kalonj da pasiljak kaŋ niaŋ asak? Uŋjun da sipsip 99 joŋ timon yopban egakwa kalonj pasildak uŋjun wiſinjek don aŋalon asak. ⁵ Wiſinj kaŋ abidosok bisapmon but galak nandajek kwapmikon guramik aŋaŋ ⁶yomanikon aŋkisak. Aŋkijek notni gat ae kokup isalni gat yaŋ yoban obiŋ muwukba yaŋ yoyisak, ‘Sipsipno pasilak uŋjun kili wiſinj kat, do kisik kisik ano.’”

⁷ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yoyigit, “Nak asisi dayisat, yokwi pakpak kinda da but tobil asak kaŋ, Kwen Kokupmon kisik kisik madepsi yaŋ gin akdaŋ. Amin 99 uŋjun kilegi do but tobil agagi mini do uŋjun dakon kisik kisik madep dima ani. Mani yokwi pakpak kinda but tobil asak uŋjun dakon kisik kisik uŋjun madepsi noman tosok.”

Moneŋ kinda pasilgit dakon tilak gen

⁸ Ae Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Miŋat kinda da silwa moneŋ tabili 10 kabibaiŋ kalonj da yutnon maŋ pasiljak kaŋ uŋjun niaŋ asak? Uŋjun da lamni koleŋek yutni ikdirigajek tebaisi wiſinjek don kosak. ⁹ Kaŋ abidosok bisapmon but galak nandajek notni gat ae kokup isalni gat yoyinban obiŋ muwukba yaŋ yoyisak, ‘Moneŋno pasilak uŋjun kili wiſinj kat, do kisik kisik ano.’”

¹⁰ Yesu da yaŋ yoyigit, “Nak asisi dayisat, yokwi pakpak kinda da but tobil asak kaŋ, Piŋkop dakon aŋelo da kisik kisik yaŋ gin akdaŋ.”

Dat kinda gat monji bamotni gat dakon tilak gen

¹¹ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Amin kinda egipgut uŋjun monji bamori. ¹² Monji buŋon nani da datni yaŋ iyigit, ‘Dat, gak peno gat nit do yo morap nim do nandisal uŋjun nak dakon diwarino abisok kokwinik nabi.’ Yaŋ yanban datni da yo kabini kokwinik monji bamotni do yomgut.

¹³ “Yoban bisap piſipmisok egek monji buŋon nani da yo kabini kisisi tīmik dubagisi kiŋ miktīm kindakon paŋki egipgut. Paŋki egek

^x 15.2 Lk 5.30 ^y 15.4 Esi 34.11;16; Lk 19.10

anpak yokwi mibili mibili aŋek moneŋni naŋ mudagit. ¹⁴Moneŋni naŋ mudajakwan uŋun miktim amin da jap do madepsi aŋek diwari da kimakgwit. Aŋakwa monji uŋun wadak wadak madepsi agit. ¹⁵Do kiŋ uŋun miktim dakon amin kindakon pi kinda abidagit. Aban amin tagini da yabekban bit damnikon kiŋ bit jap yomgut. ¹⁶Aŋek bit da birap gip nawit uŋun pindak galak tajek uŋun baj naŋek butno kadim tosak yaŋ nandagit. Mani amin kinda da jap kinda dima imgut.

¹⁷“Nandak nandakni kulabik aŋek yaŋ yagat, ‘Datno dakon oman monji morapni uŋun japni arimpisi taŋ yomanjakwa ekwaŋ, mani nak iđon egek jap do kimotdisat. ¹⁸^z Do yaŋsi abeŋ, nak tobil kiŋ datno yaŋ iyikenj: ‘Dat, nak Piŋkop da iŋamon ae gak yo kisikon yo yokwisi agim, ¹⁹do buŋon monjino yaŋ dima nayiki. Yum oman monjigo yumaŋ naŋaki ekwaŋ uŋuden kinda da tilak egipben.’”

²⁰Yaŋ nandajek piðaj datnikon kigit. Kiŋakwan datni dubagikon da monji kaŋ bupmi nandaŋ timtim yaŋek kiŋ monji bedajek mandaj nagit.

²¹Yaŋ aban monji da datni yaŋ iyigit, ‘Dat, nak Piŋkop da iŋamon ae gagon yo yokwisi agim, do buŋon monjino yaŋ dima nayiki.’

²²⁻²⁴^a Mani datni da oman monjini yaŋ yoyigit, ‘Monjino kimoron da yaŋ abisak. Pasilbikon naŋ aŋalon amaj. Do ji tepmi kiŋ paba pigik dubagi tagisi kinda aŋabin paŋ imni. Ae kisirikon siph tagisi kinda yipmaŋ imijek kandap gwil kisi paŋ imni. Ae bulmakau monji nelagi toŋ kinda naŋ aŋapba aŋak soŋ naŋek kisik kisik ano.’ Datni da yaŋ yanakwan jap noknok aŋek kisik kisik awit.

²⁵Yaŋ aŋek egakwa monji mibiltogi pigaga egipgut da yutnon obiŋ aŋkapmat aŋek nandaban amin da kap kisik kisikyo awit. ²⁶Yaŋ aŋakwan nandajek oman monji kinda yaŋ iban apban iyigit, ‘Uŋun nibaŋ aŋ?’

²⁷Yaŋ yaŋban iyigit, ‘Padigigo tagisi egisak da abik do datgo da kaŋek bulmakau monji nelagi toŋ aŋwak.’

²⁸Yaŋ iyinban monji mibiltogi butjap nandajek yutnon wigik do kurak tagit. Yaŋ aŋakwan datni da yomakon piŋek butni manakwan yutnon wigisak do iyigit. ²⁹Mani datni yaŋ iyigit, ‘Dat, gak yaŋ nido asal? Nak oman monji isali kinda da yaŋ bilak morapmi egek omango aŋ egisat. Aŋek gengo bisap kindakon dima kiriŋikgim. Notnoni gat kisik kisik aŋej do memesok kinda dimasi namgul. ³⁰Mani monjigo on yo morapgo kosit miŋat gat egek yomiŋ mudagit, uŋun da apban kaŋek bulmakau monji nelagi toŋ uŋun aŋwal.’

³¹Yaŋban datni da yaŋ iyigit, ‘Monjino, bisapmi bisapmi gak nak gat ekwamak. Ae yo morapno uŋun gak dakon gin. ³²Mani padigigo kimoron da yaŋ abik, ae pasilbikon naŋ aŋalon amaj, do nin but kwaktok nandajek kisik kisik tagisi amaj.’”

^z 15.18 Kap 51.4 ^a 15.22-24 Ep 2.1,5

Kila amin kinda da goman paŋkilek asak dakon tilak gen

16

¹ Yesu da paŋdetni yaŋ yoyigit, “Yoni morapmi amin kinda gat ae yo morapni dakon kila amini gat egipgumal. Amin da abiŋ yoni morapmi amin yaŋ iyiwit, ‘Yo morapgo dakon kila amin isal dogin yo morapgo naŋ mudok aŋgamisak.’

² “Iyinba nandajek yo kila amini ujuŋ yaŋ iban opban yaŋ iyigit, ‘Gak niaŋ aŋaki gengo nandat? Gak kiŋ yo morapno kili niaŋ asal ujuŋ dakon but piso kinda mandaŋ nabi. Gak pi ujuŋ saŋberjek dima akdisal.’

³ “Iyinban yo kila agak pi amini ujuŋ yaŋ nandagit, ‘Amin tagino da pikon noldak, do niaŋ abeŋ? Amin kinda dakon oman monjini egek miktimni pudaj ibeŋ dakon tapmimno mini. Ae amin moneŋ do bisisit yoyik do mayagi nandisat. ⁴ Do pi yopbeŋ bisapmon amin da but galagon da yaŋ naba yutnikon kiŋ kiŋ akeŋ do niaŋ abeŋ ujuŋ kili ujuŋ nandisat.’

⁵ Yaŋ nandajek amin kaloj kaloj amin taginikon goman awit ujuŋ yaŋ yoban apgwit. Mibiltok abiŋ altagit amin yaŋ iyigit, ‘Gak amin taginokon goman niaŋ da agil?’

⁶ “Iyinban yagit, ‘Olip pakbi tibiri madep 100 da arip.’

“Yaŋban yaŋ iyigit, ‘Gak tepmisi yiŋek on papia tam gomango mandabikor olip pakbi tibiri 50 yaŋ manda.’

⁷ “Ae kinda abiŋ altajban yaŋ iyigit, ‘Gak gomango niaŋ da?’

“Iyinban yagit, ‘Wit yiŋi 100 da arip.’

Yaŋ iyinban yagit, ‘On gomango mandabi papia tamon wit yiŋi 80 yaŋ manda.’

⁸ “Yaŋ aŋakwan amin tagini da yo agit ujuŋ kaŋban amin nandaj kokwini tagisi da aripmon agit, do yo kila agak pi amini yokwi ujuŋ do nandaban wukwan imgut. On miktim dakon amin kabi da nandaj kokwin tagisi aŋek notni gat yuman gwayerk pi aŋ. Ujuŋ teŋteŋi dakon amin kabi yapmaŋgaŋ. ⁹ Nak da yaŋ dayisat, on miktim dakon moneŋ baŋ amin not aŋyomni. Yaŋ ani kaŋ, moneŋo mudoni bisapmon ji egip egip dagok dagogi mini da yutgwan tagisi wigini.

^{10 b} “Amin kinda yo moniŋisisok kilani tagi asak kaŋ, ujuŋ amin da yo madep kilani tagi asak. Ae amin kinda yo moniŋisisok kilani yokwi asak kaŋ, ujuŋ amin yo madepyo kisi kilani yokwi asak. ¹¹ Yaŋdo, ji on miktim dakon moneŋ kilani tagi dima aŋiŋ, namin da nandaj gadaŋ damiŋek yo tagisi bamisi dabani kilani ani? ¹² Ae ji amin dakon yo kabi kilani tagi dima ani kaŋ, namin da yo kabi disi do damjak?

^{13 c} “Amin kinda da amin tagi bamori dakon oman aripmi dima asak. Yaŋ kaŋ, kinda naŋgiŋ galak taŋ imiŋek kinda do nandaban yokwi taŋ

^b 16.10 Lk 19.17-26 ^c 16.13 Mt 6.24

iṁdisak. Ae kinda dakon gen guramigek kinda manji iṁdisak. Ji Piňkop gat ae monej gat kisi dakon oman monjini aripmi dīma egipmi.”

Yesu da gen teban gat ae Piňkop da Amin Kila Asak gat ujun do yagıt

¹⁴ Parisi amin monej do galagisi nandaj, do Yesu da gen yagıt ujun nandajek yaŋba yokwi tok aŋ iṁgwit. ^{15^d} Mani Yesu da yaŋ yoyigit, “Ji amin da amin kilegisi yaŋ dandani yaŋ do pi madep aŋ. Mani Piňkop da butjigwan yo pasili toŋ ujun pindak mudosok. Amin da yo tagisi yaŋ yon ujun Piňkop da dabilon yo wagil ijanisi.

^{16^e} “Gen teban gat ae kombi amin dakon gen gat yaŋ teñterajba Jon da bisapmon wugit. Mani Jon da bisapmon da wasajek Piňkop dakon Amin Kila Agakni dakon Gen Bin Tagisi yaŋ teñteren. Ajakwa amin ujungwan pigik do pi tebaisi aŋ. ^{17^f} Miktim gat kundu gat tagi pasiljil. Mani gen teban dakon gen jimjimjok kinda aripmi dimasi pasildisak. Kisisi bami taŋ mudokdaj.”

Yesu da miŋat paŋkwinit dakon gen yagıt (Mt 5.31-32; 19.9; Mk 10.11-12)

¹⁸ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagıt, “Amin kinda miŋatni kwinik yipban kiŋakwan miŋat kaluk pasak kaŋ, ujun amin yumabi asak. Ae amin kinda miŋat kinda kalip eni da kwinikgit ujun pasak kaŋ, ujun amin kisi yumabi asak.”

Yoni morapmi amin kinda gat Lasarus gat dakon gen

¹⁹ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagıt, “Yoni morapmi amin kinda egipgut, ujun bisapmi bisapmi ılıkba pigikni kildani toŋ tagisi ae ımalni gami baŋ paŋek yoni aripmisi taŋ imiŋakwa yaworisi egipgut. ²⁰⁻²¹ Yaŋ egakwan ujun da yut yoma kagakon yoni mini amin kinda mani Lasarus ujudon pak egipgut. Lasarus yaŋ nandagit, yoni morapmi amin dakon jap tamokon da jap jimjim moŋ ujun baŋ nokeŋ kaŋ tagisi yaŋ nandagit. Ae piŋan da abiŋ wudani asiwukgwit.

²² “Yoni mini amin egek kimakban ajelo da abidaŋ anki yiþba Abraham gat egipgumal. Egakwal yoni morapmi amin ujun yo kisi kimakban wayikgwit. ²³ Aba Tipdomon tepmi madepsi nandajek egipgut. Egek siŋtanban wikanek Abraham dubagisikon Lasarus gat kapmat kapmat yiŋakwal pindakgit. ²⁴ Pindagek yaŋ tidaŋek yaŋ iyigit, ‘Abraham dat, bupmi nandaj nam. Lasarus iyinbi ujun da pakbi jimjimjok di kisirikon yopmaj paŋabij melnokon yopban timisok di yawotjak. Nak on kindapmon egek tepmi madepsi nandisat!’

²⁵ “Mani Abraham da yaŋ yagıt, ‘Monjino, gak kalip egipgul do nandaki. Gak kalip yo kabigo tagisi baŋgin paŋek egaki Lasarus ujun yo

^d 16.15 Mt 23.28; Lk 18.9-14 ^e 16.16 Mt 11.12-13 ^f 16.17 Mt 5.18

kabini yokwi bañgin pañek egipgut. Mani abisok Lasarus on kokupmon butni yaworisi tañakwan gak da tepmi madepsi nandisal.²⁶ Ae ujун gin dima. Nin da binapmon dañgap dubagisi kinda tosok. Yan tosok do idon ekwañ amin jikon aripmi dima kikigi, ae ujodon ekwañ amin idon aripmi dima obopmi.

²⁷“Yan yanban yoni morapmi amin da gen tebaisi yan iyigit, ‘Yan kañ, dat, nandañ namiñek Lasarus iyinbi datno da yutnon kiñ²⁸ padik padikno 5 kabi ekwañ ujун nawa gen tebai yoyinban nandajek on tepmi kokupmon dima apni.’

²⁹“Mani Abraham da yan yagit, ‘Moses gat ae kombi amin gat dakon gen do padik padikgo mırak yopmañek tagi nandani.’

³⁰“Yanban yoni morapmi amin da yagit, ‘Abraham dat, ujун aripmi dima. Mani amin kimakbi kinda da kiñ altañ yomjak kañ, padik padikno da but tobil tagi ani.’

³¹“Yanban Abraham da yan iyigit, ‘Moses gat ae kombi amin gat dakon gen dima nandani kañ, amin kinda kimoron da pidanban kañek nandañ gadat aripmi dima akdañ.’ ”

Añpak yokwi da nandañ gadat añaupbal asak

(Mt 18.6-7; 18.21-22; Mk 9.42)

17 ¹Yesu da pañdetni yan yoyigit, “Yokwi mibili mibili da abiñ amin pañkewalba yokwi aŋek mañ mudokdañ. Mani ujун yokwi ani do dayikdañ amin, awa!² Amin kinda da amin moniñ kinda yokwi asak do yabetjak kañ, ujун dakon kobogi yokwisi. Yabet dima añaqwan amin da wit misiñit tip madep tegikon waman maba tap ilarigwan pihek kimotjak kañ ujун da tagapmi.³ Yanđo, ji disi do kila tagisi ani.

“Notgo kinda yokwi aban kañ, tebai iyinbi egip egipni añaupbal asak. Ae but tobil aban kañ, yokwini yipmañ ibi.⁴ Ujун gildaron gin kosiri 7 kabi yokwi aŋ gamiñek abiñ ‘But tobil at’ yan gayisak kañ, yokwini yipmañ imiñ imiñ abi.”

Nandañ gadat dakon gen

⁵ Yabekbi kabi da Amin Tagi yan iyiwit, “Nandañ gadatnin añaupbal a.”

⁶ ^h Yanba Amin Tagi da yoyigit, “Ji dakon nandañ gadatji ujун mastat yet yombem moniñisisok tan damjak kañ, on kindap piligi tap kagagwan pigisak do iyinba genji tagi guramitjak.”

Oman monji dakon gen

⁷ Ae Yesu da sañberæk yan yagit, “Oman monjisi kinda pigaga da bo sipsip kila asagon da apban ‘Gak pañabin yiçek jap sot ujún na’ yan tagi iyini? Ujún dimasi.

⁸ Amin tagi da oman monjini yanji iyisak, ‘Gak tagap tañek jap soñ pilik nabí

^g 17.3 Mt 18.15 ^h 17.6 Mt 17.20; 21.21

naŋ mudanapbo gak jap don nobi.⁹ Oman monji pini gin asak, do amin tagini da ya yan aripmi dima iyigi.¹⁰ Jiyo yan gin, Piŋkop da oman morap ani do dayigit uŋjun aŋ mudanek yan gin yoni, ‘Nin oman monji do, isal pinin gin amanj.’”

Yesu da amin wuda tebani toŋ 10 kabi paŋmiliŋ agit

¹¹ Yesu uŋjun Jerusalem kik do aŋek provins bamot Samaria ae Galili yo da kilapmikon da kigit.¹² Kiŋek kokup kindakon wigik do aŋakwan amin wuda tebani toŋ 10 kabi da dubagikon agek^{13 i} gen papmon da yan tidaŋek yan iyiwit, “Yesu, Amin Tagi, bupmi nandaŋ nibi!”

^{14 j} Yaŋba pindagek Yesu da yoyigit, “Ji kiŋ mukwa sogok amin giptimji yolini.” Yan yoyiŋban kiŋakwa giptimni kilek tawit.¹⁵ Kilek taŋakwa kinda da giptimno kilek tak yan kaŋ tobil obiniek Piŋkop gen papmon da aŋkisigit.¹⁶ Aŋek Yesu da kandap mibilon gawak imijek ya yan iyigit. Amin uŋjun Samaria amin kinda.

¹⁷ Yesu da uŋjun amin kaŋek yan yagit, “Amin 10 kabi kisi giptimni kilek tan, ma? Mani 9 kabi uŋjun dukwan ekwarj?¹⁸ Uŋjun kisi tagi dima abiŋek Piŋkop aŋkisini? On amin miktum ɻwakŋwariŋkon nani dagin abik.”¹⁹ Yan yoyiŋek amin uŋjun yan iyigit, “Gak pidanej ki. Nandan gadatgo do aŋek giptimgo kilek tak.”

Piŋkop amin kila akdisak

(Mt 24.23-28; 24.37-41)

²⁰ Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Ni bisapmon Piŋkop Amin Kila Agakni yipban apdisak?”

Yaŋba Yesu da yoyigit, “Piŋkop da Amin Kila Agakni yipban apban amin da dabilni da kaŋba p̄isosak dakon tilak altaŋba dima pindatdaŋ.

²¹ Bo amin da ‘Oni obik’, bo ae ‘Asoni obik’ yan dima yokdaŋ. Nandani, Piŋkop dakon Amin Kila Agakni uŋjun jikon kili abik.”

²² Yan yanek paŋdetni yan yoyigit, “Ji don Amin Dakon Monji dakon bisap kinda kok do galagisi nandakdaŋ. Mani dima kokdaŋ.^{23-24 k} Mal kwen binap teri teri kisi terjeŋen, yan gin Amin Dakon Monji apdisak. Do amin da ‘Asoni egisak’ bo ‘Oni egisak’ yan dayiŋba dima yolni.²⁵ Mani Amin Dakon Monji mibiltok tepmi madepsi paŋakwan abisok ekwaŋ amin da manji imdaŋ.

²⁶ Noa da bisapmon amin egipgwit uŋudeŋ gin Amin Dakon Monji apjak bisapmon yan gin aŋ egiŋdaŋ.²⁷ Jap pakbiyo madep aŋek miŋat pakpakyo kisi awit. Yan aŋek egakwa Noa tap wakgakon wigigit.

Wugakwan pakbi madepsi paptar wiŋek amin kisisi witjiŋban pasilgwit.

^{28 l} “Lot da bisapmon yan gin awit. Jap pakbiyo awit, ae yumaŋ gwayek awit, ae yap pi awit, ae yut kisi awit.²⁹ Mani Lot da Sodom kokup yipmaŋ degakwan uŋodon gin kindap gat ae salfa tip gat kundukon da sikak da yan maŋek amin morap kisi paŋupbal aban pasilgwit.

ⁱ 17.13 MS 13.45-46 ^j 17.14 MS 14.2-3; Mt 8.3-4 ^k 17.23-24 Mk 13.21; Lk 21.8

^l 17.28 WW 18.20; 19.25

³⁰ “Amin Dakon Monji abiñ noman tosak bisap madepmon amin aŋpak yaŋ gin aŋ egakwa apdisak. ^{31^m} Uŋun bisapmon amin kında yut kwenon egakwan yo kabini yutgwan toni kaŋ, yo kabini timit do yutnon dimasi pigisak. Ae pigaga egipjak aminyo kisi yaŋ gin yutnon yo kabini timit do dimasi tobil kisak. ^{32ⁿ} Lot dakon miŋatnikon yo noman taŋ imgwit uŋun do nandani! ^{33^o} Amin kında iyi dakon egip egip aŋkutnok do nandisak kaŋ, egip egipni pasil imdisak. Mani amin kında egip egipni paretjak kaŋ, egip egipni kutnaŋban taŋ imdisak.

³⁴ “Nak yaŋsi dayisat, uŋun kalbi amin bamori dipmin pagakwal Piŋkop da kında abidajek kında yipdisak. ³⁵⁻³⁶ Miŋat bamori bret sok do plaua wasajakwal, kında abidajek kında yipdisak.”

³⁷ Paŋdetni da gen uŋun nandajek iyiwit, “Amin Tagi, uŋun yo morap dukon noman toni?”

Iyinba yaŋ yoyigit, “Amin kimakbi dakon bumjotni dukwan toŋ, siŋgiŋ uŋjudon gin muwukgaŋ.”

Bisit dima yipneŋ do sakwabat kindakon abidajek tilak gen yagit

18 ^{1^p} Yesu da bisapmi bisapmi bisit aŋek dima kurak toni do tilak gen kında yaŋ yoyigit. ² “Kokup madep kindakon gen kokwin kila agak amin madep kında egipgut. Uŋun Piŋkop do dima pasalgit. Ae amin do nandaban yo isali aŋakwa egipgut. ³ Uŋun kokupmon sakwabat kında egipgut. Uŋun miŋat bisapmi bisapmi gen kokwin kila agak amin madepmon abiñ abiñ aŋek yaŋ iyigit, ‘Uwalno gen pikon yipmaŋek nak aŋkutna.’”

⁴ “Bisap morapmi apban gen kokwin amin madep da aŋpulugok do kurak tagit. Mani don yaŋ nandagit, ‘Nak Piŋkop do dima pasoldot ae amin do nandako yo isali aŋ. ⁵ Mani miŋat uŋun bisapmi bisapmi jiŋi namisak, do yumsi aŋpulugokeŋ. Bisapmi bisapmi yaŋ gin apjak kaŋ, tagisi dima nandakdisat.’”

⁶ Amin Tagi da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Gen kokwin kila agak amin yokwi uŋun da gen yagit uŋun do nandani. ⁷ Ji niaŋ nandaŋ? Piŋkop da iyí do manjigít amin kabi gildari gildari ae pilini pilini iyí do yaŋ tidon, uŋun aripmi dima bo paŋpulugosak? Bo jomjom aŋegek tepmi dima paŋpulugosak? Uŋun dimasi! ⁸ Yaŋsi dayisat, bisit yaŋ ani kaŋ, temisi paŋpulugokdisak. Mani, Amin Dakon Monji miktímon apjak bisapmon amin nandaŋ gadatni toŋ pindatjak, bo dima?”

Amin kilegi kında gat amin yokwi kında gat dakon tilak gen

⁹ Amin diwari iyi do amin kilegi yaŋ nandajek amin diwari do nandaba piwit. Yesu da uŋun amin do tilak gen kında yaŋ yoyigit.

^m 17.31 Mt 24.17-18 ⁿ 17.32 WW 19.17,26 ^o 17.33 Lk 9.24 ^p 18.1 Kol 4.2; 1Tes 5.17

¹⁰ “Amin bamori bisit ak do Telagi Yut Madepmon wigigimal. Kinda ujung Parisi amin, ae kinda ujung takis timit timit amin.

¹¹ “Parisi amin ujung agek iyi burikon da bisit yan agit, ‘Piñkop, amin yokwi diwari ekwaŋ nak ujuden amin dima, ujung do nak ya yan gayisat. Kabo noknok, bo yokwi pakpak, bo yumabi agak amin, bo ae takis timit timit amin amon akdak, nak ujuden dima. ^{12^a} Nak Sonda kinda da butgwan bisap bamot gak do nandajek jap kelek egi egi asat. Ae yo morap timitdat ujung kokwinikgo 10 kabì aŋakwa kabi kinda paret do yipmaŋ yipmaŋ asat.’

^{13^r} “Mani takis timit timit amin dubagikon agek but yokwi nandajek Kwen Kokup siŋtok do mayak tanjek yan yagit, ‘Piñkop, nak yokwi pakpak, do bupmi nandaj nabi!’”

^{14^s} Yesu da saŋbeŋek yan yagit, “Nak yanſi dayisat, amin kinda iyi do nandaban wugisak kaŋ, Piñkop da ujung amin abiŋ yipdisak. Aŋek iyi do nandaba paŋ amin ujung Piñkop da pawigikdisak. Do takis timit timit amin ujung yutnikon tobil kiŋek Piñkop da dabilon diwarini miŋi egipgut. Mani Parisi amin ujung dima.”

Minat monjiyo Yesukon yopba opni
(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

¹⁵ Amin da monji ḥakŋjak Yesu da kisitni kwenikon wutjisak do paŋopgwit. Ujung pindagek paŋdetni da kiriŋik yomgwit. ¹⁶ Mani Yesu da minat monjiyo iyikon apni do yoyiŋek paŋdetni yan yoyigit, “Ji minat monjiyo yopba nagon apgut. Dima kiriŋik yomni. Piñkop da Amin Kila Asak ujung amin minat monjiyo da tilagon ekwaŋ ujuden amin dakon. ^{17^t} Nak asisi dayisat, amin kinda amin moniŋ da Piñkop da Amin Kila Asak ujung abidoŋ ujung da tilak dima abidoni kaŋ, ujungwan aripmi dima pigikdaŋ.”

Kila amin kinda yoni morapmi Yesu gat gen yagimal
(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

^{18^u} Kila amin kinda da Yesu yan iyigit, “Yoyiŋdet tagisi, nak niaŋsi anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

¹⁹ Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nido nak do amin tagisi yan nayisal? Piñkop kalonji giŋ ujung amin tagisi. ^{20^v} Gen teban ujung gaga nandisal. ‘Minat eyo kili abi ji yumabi dima ani. Amin dima dapba kimatni. Yo kabu dima noni. Top gen yanek amin isal dogin gen pikon dima yopni. Meŋ dat do nandaba wukwanek geni guramitni.’”

²¹ Iyinban kila amin da yagit, “Nak moniŋisogon da gen teban morap ujung kisi guramik aŋaŋ opgum.”

^q 18.12 Ais 58.1-4; Mt 23.23 ^r 18.13 Kap 51.1 ^s 18.14 Mt 23.12 ^t 18.17 Mt 18.3

^u 18.18 Lk 10.25 ^v 18.20 TP 20.12-16; GT 5.16-20

²² Gen ujун yaŋban nandajek Yesu da yaŋ iyigit, “Gak yo kalonji kinda gin dīma asal. Yo morapgo kisi yumaŋ naŋ mudajek, ujун dakon moneŋi yoni mini amin do yobi. Yaŋ aŋaki yogo tagisi Kwen Kokupmon taŋ gamdisak. Yaŋ aŋek abiŋ nak nol.”

²³ Yaŋ iyinban kila amin ujун yoni morapmisi do but yokwi madepsi nandagit. ²⁴ Yesu da amin ujун kaŋek yagit, “Yoni morapmī amin Piŋkop da Amin Kila Asak ujун da kagagwan pigik do aŋtidok aŋ. ²⁵ Asisi, bit madepsi kamel ujун da imal bupbup da kosit gwagagon aripmī dīma pigigi asak. Mani ujун yapmaŋek yoni morapmī amin ujун Piŋkop da Amin Kila Asak ujун da kagagwan aripmī dimasi pigigi asak.”

²⁶ Amin da gen ujун nandajek yawit, “Yaŋ kaiŋ, namin da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

²⁷ Yaŋba Yesu da yagit, “Yo amin da aripmī dīma agagi, ujун Piŋkop da aripmī tagi asak.”

²⁸ Yaŋban Pita da yagit, “Nin yo morapnīn yopmaŋek gak naŋ gol awilgamaŋ.”

²⁹ Yaŋban Yesu da yoyigit, “Nak asisi dayisat, amin morap Piŋkop dakon Amin Kila Agakni dakon pi do nandajek yutni, bo miŋatni, bo peni padik padikyo, bo meŋi datni, bo ae monji gwayoni yopmaŋ detjak kaŋ, ³⁰ on miktimon egipni bisapmon, Piŋkop da yo morapni yopmaŋ dekgwit ujун si yapmaŋek morapmisi yoban timitdaŋ. Ae buŋon bisap madep noman tarŋban egip egip dagok dagogi mini abidokdaŋ.”

Yesu da kiimagek pidosak do yaŋban kosiri kapbi agit

(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

³¹ ^w Yesu da yabekbini 12 kabi timik iyi baŋgin yaŋ yoyigit, “Nandani. Nin Jerusalem kikdamaŋ. Kiŋapno gen morap kalip kombi amin da Amin Dakon Monji do mandawit ujун kisisi bami toŋ akdaŋ. ³² ^x Amin da Amin Iŋwakŋwari Kabī da kisiron yipba jigilagon da abiŋ yipdaŋ, ae yokwi aŋimiŋek ilip sul imdaŋ. ³³ Yaŋ aŋek nap naŋ baljaŋek aŋakba kimotdisak. Mani gildat kapbi mudajakwa aeni kimoron da pidokdisak.”

³⁴ ^y Paŋdetni gen ujун dakon mibili dīma nandaba pisawit. Mibili pasili tagit, do gen ujун mibili nido yosok ujун dīma nandaba pisagit.

Yesu da dabili mini amin kinda aŋmiliŋ agit

(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

³⁵ Yesu Jeriko kokup pap kiŋ aŋkapmat aŋakwan dabili mini amin kinda da kosit ileŋon yiŋek amin da moneŋ imni do bisit yoyigit. ³⁶ Ujун amin nandaban amin morapmī obiŋ yapmaŋ kiŋakwa nandajek yaŋ yoyigit, “Ji nibaŋ aŋ?”

^w 18.31 Lk 24.44 ^x 18.32 Lk 9.22,44 ^y 18.34 Mk 9.32

³⁷ Yaŋban iyiwit, “Yesu Nasaret amin da obigisak.”

³⁸ Iyiŋba yaŋ tidaŋek yaŋ yagit, “Yesu, Dewit Dakon Monji, bupmi nandaŋ nam!”

³⁹ Amin mibiltok opgwit uŋun da kirinjik īmiŋek tayangok yitjak do tebai iyiwit. Mani tebai sigin yaŋ tidaŋek yagit, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandaŋ nam!”

⁴⁰ Yaŋban Yesu agek amin uŋun abidaŋ aŋopni do yoyigit. Yoyiŋban kapmat aŋapba Yesu da yaŋ iyigit, ⁴¹ “Niaŋsi aŋgabəŋ do nandisal?”

Iyiŋban yagit, “Amin Tagi, nak sırtok do nandisat.”

⁴² Yaŋban Yesu da iyigit, “Dabilgo kilek tosak. Nandaŋ gadatgo da aŋmilip asak.” ⁴³ Iyiŋban uŋudon gın dabili kilek taŋban Yesu yolek Piŋkop aŋkisigit. Yaŋ aban miŋat amin morap kisi da karék Piŋkop aŋkisiwit.

Yesu Sakius da yutnon wigigit

19 ¹ Yesu uŋun Jeriko kokup pap wiŋi yapmaŋek kik do agit. ² Uŋun kokupmon amin kinda egiŋgut mani Sakius. Sakius uŋun takis timit timit amin dakon amin madep kinda egiŋgut. Uŋun yoni morapmi amin kinda egiŋgut. ³ Yesu uŋun niaŋen amin kinda yaŋ kok do pi tebai agit. Mani Sakius uŋun amin pisipmi, ae amin morapmi da muwugek kosit sɔpgwit, do Yesu kok do aŋtidoŋ agit. ⁴ Aŋtidoŋ agit do Sakius uŋun timtim yanek mibiltaj kiŋ pik kindap kindakon wigigit. Yesu uŋun onaŋ abisak do tagi kokeŋ yanon da nandaŋek wigigit.

⁵ Wigakwan Yesu uŋun pik kindap akgiron abiŋ kwen sıntanek Sakius kanék yaŋ iyigit, “Sakius, gak tepmi pi. Nak abisok gak da yutnon paŋki yitdeŋ dosi nandisat.”

⁶ Yaŋ yanban Sakius da tepmi piŋ but galak nandaŋek Yesu abidaŋban yutnikon wigigimal. ^{7^a} Wigakwal pindagek amin da yaŋba yokwi tok aŋ īmiŋek yaŋ yawit, “Uŋun yokwi pakpak amin kinda da yutnon wigik.”

^{8^a} Yaŋ yanakwa Sakius pidaiŋ agek Amin Tagi yaŋ iyigit, “Amin Tagi, nandaki. Nak abisok yo kabi morapno kokwinik kabi bamori aŋakwa kabi kinda yoni mini amin do yobeŋ. Ae amin kinda aŋkewalek yo kabini di timikgim kaŋ, uŋun dakon kobogi do yo timikgim uŋun do yo ⁴ kabi gat sanbenjek yomiŋ yomiŋ abeŋ.”

^{9^b} Yaŋban Yesu da iyigit, “On amin kisi uŋun Abraham dakon monji kinda. Abisok Piŋkop da on yut amin kisi yokwikon baŋ timik mudosok. ^{10^c} Nido Amin Dakon Monji uŋun amin pasilbi yokwikon baŋ wiſiŋek timit do pigit.”

Oman monji 10 kabi moneŋ timikgaj dakon tilak gen (Mt 25.14-30)

¹¹ Gen uŋun yanban nandaŋ egakwa Yesu tilak gen kinda yoyigit. Yesu uŋun Jerusalem kili kiŋ aŋkapmat agit, ae amin da Piŋkop da Amin Kila

^z 19.7 Mt 13.12; Lk 8.18 ^a 19.8 TP 22.1; IDT 5.6-7 ^b 19.9 Lk 13.16; Ya 16.31

^c 19.10 Lk 15.4; Jn 3.17; 1Ti 1.15

Akdisak dakon bisap kili ujuŋ kwaŋ tokdisak yaŋ nandawit do ¹² yaŋ yoyigit, “Amin tagi kinda kila amin madep man paŋek tobil abiŋ don amin kabini kila asak do kokup dubagi kindakon kik do agit. ¹³ Amin ujuŋ kokup yip do aŋek oman monjini 10 kabi yaŋ yoban apba gol moneŋ tabili kinda kalon kalon do yomiŋ yomiŋ agit. Yaŋ aŋek yoyigit, ‘Ji moneŋ ujuŋ baŋ moneŋ ilit pi aŋakwa tobil apbeŋ bisapmon ujudon wigisak.’

¹⁴ “Mani kokup isalni da nandaba yokwi tok aŋ iŋgwit. Yaŋ nandawit do amin tagi ujuŋ kiŋakwan kokup amin di yabekba kiŋ yawit, ‘Nin ujuŋ amin da kila amin madepnir egipjak do dima galak tomaŋ.’

¹⁵ “Mani kila amin madep man iba don tobil kokupnikon apgut. Kokupnikon abiŋek yaŋ yagit, ‘Moneŋ kokwinik yomgum oman monji ujuŋ yaŋ yoba apba moneŋ ilit pi aba niaŋ da noman tawit ujuŋ do pindakgeŋ.’

¹⁶ “Yaŋban kinda da mibiltok abiŋek yaŋ yagit, ‘Amin tagi, nak gol moneŋ tabilgo ujuŋ naŋ moneŋ ilit pi abo tabili 10 kabi noman tawit.’

^{17d} “Yaŋban amin madep ujuŋ da iyigit, ‘Gak oman monji tagisi! Pi tagisi agil! Yo moniŋisok mani kilanı tagisi agil, do kokup pap 10 kabi kilani abi do man madep gamisat.’

¹⁸ “Ae oman monji ujuŋ da buŋon nani da abiŋ yaŋ yagit, ‘Amin tagi, nak gol moneŋ tabilgo ujuŋ naŋ moneŋ ilit pi abo tabil 5 kabi noman tawit.’

¹⁹ “Yaŋban amin tagini da yagit, ‘Kokup pap 5 kabi kila aki do man madep gamisat.’

²⁰⁻²¹ “Ae kinda da abiŋ yaŋ yagit, ‘Amin tagi, gol moneŋ tabilgo oni. Gak teban teban amin kinda yaŋ gandisat. Yo amin da yopmaŋgaŋ ujuŋ gak da sigo timikdal. Ae jaŋ amin da kwaokgaŋ ujuŋ yo kisi sigo pasal. Yaŋ asal do pasalek imal diwatjok kindakon wamaŋ yipbo tagit.’

²² “Yaŋban amin tagi da oman monji ujuŋ yaŋ iyigit, ‘Gak oman monji wagil yokwisi! Gaga gen yosol ujuŋ dogin gen pikon gepbeŋ. Nak teban teban amin kinda ae amin da yo yopmaŋgaŋ timikdat, ae jaŋ amin da kwaokgaŋ ujuŋ pilikdat yaŋ nandaŋ namisal. ²³ Gak mibili nido moneŋno beŋon dima yopgul? Beŋon yopgul tam beŋ da diwari saŋbeŋ namiŋakwan abiŋ ujuŋ kisi timikgom?’ ²⁴ Yaŋ iyiniek amin kapmatjok akgwit ujuŋ yaŋ yoyigit, ‘Gol moneŋ tabil ujuŋ gwayen amin moneŋ tabilni 10 kabi taŋ imaj ujuŋ do imni.’

²⁵ “Yaŋ yaŋban iyiwit, ‘Amin tagi, ujuŋ amin moneŋ tabilni 10 kabi kili timak!’

^{26e} “Yaŋba yaŋ yagit, ‘Nandani. Amin morap yoni taŋ yomaŋ ujuŋ saŋbeŋek morapmi yomdisat. Mani amin kinda yoni mini kaŋ, yo kalonjok dí taŋ imaj ujuŋ gwayekdisat. ²⁷ Mani uwalno nak da kila

^d 19.17 Lk 16.10 ^e 19.26 Mt 13.12; Lk 8.18

amin madepni dima egi yobeŋ do nandawit, uŋun timik idon paŋabiŋ dabılnoŋon dapba kimoŋni.’”

²⁸ Yesu tilak gen uŋun yaŋ mudanek aeni Jerusalem wiġik do kosit wasagit.

Yesu Jerusalem kiŋ altanjek Telagi Yut Madepmon amin yoyinj dekgit

(Kilapmi 19.29–21.38)

Yesu Jerusalem kokup papmon piġigít

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁹ Yesu kiŋ Betpage ae Betani paŋkapmat agit. Uŋun kokup bamot ḥlej Olipmon tomal. Uŋudon da paŋdetni bamori yabegek yaŋ yoyigit, ³⁰ “Jil ason kokup tosok uŋudon kinjil. Uŋudon kiŋ kaŋbal donki biliġi kinda amin da kwenikon dima yikbi uŋun napmon ajeteban abi da akban konjil. Napmi witdalek ajojil. ³¹ Amin kinda da ‘Donki nido witdalgamal?’ yaŋ dayiŋban kaŋ, yaŋ iyinjil, ‘Amin Tagi da pisok kinda ak do aŋek yosok.’”

³² Amin bamot yabekban kiŋ pindakbal gen yoyigit da aripmon yaŋ gin noman tawit. ³³ Aba donki biliġi uŋun witdalakwal donki uŋun dakon ami da yaŋ yoyiwit, “Donki biliġi uŋun nido witdalgamal?”

³⁴ Yaŋba yoyigimal, “Amin Tagi da pisok kinda ak do aŋek yosok.”

³⁵ Amin bamot donki biliġi uŋun aŋjobiŋek iļikba piġik dubakni donki kwenon yopmaŋek Yesu yiċċa uŋun kwenon yiċċit. ³⁶ Donkikon yiġek kiġjakwan amin da iļikba piġik dubakni kosiron yaliŋ ajaŋ kiwit. ³⁷ Aŋakwa Yesu abiŋ ḥlej Olip dakon kosit obandom naŋ pukwaŋ uŋun aŋkapmat aŋakwan paŋdet kabini madepsi da wasok tapmimi toj morap aban pindakgwit uŋun do nandanjek kisik kisik madepsi awit. Yaŋ aŋek madepsi yaŋ tiðajek Piŋkop aŋkisiwit. ^{38f} Yaŋ tiðajek yaŋ yawit:

“Kila Amin Madep on Amin Tagi da manon abisak, uŋun Piŋkop da gisamigakwan abisak.

Kwen Kokupmon but yawot tosak. Piŋkop Wiċwisi aŋkisiino!”

³⁹ Yaŋakwa amin madep uŋun da bikbigon Parisi amin dī akgwit uŋun da Yesu yaŋ iyiwit, “Yoyiŋdet, paŋdetgoni kirinjik yom.”

⁴⁰ Iyiŋba yaŋ yoyigit, “Nandani. Gen kagani sopni kaŋ, tip da iyi yaŋ tidokdaŋ.”

Yesu Jerusalem do kunam takgít

⁴¹ Yesu Jerusalem aŋkapmat aŋek kokup pap uŋun kaŋek kunam tagek

⁴² yaŋ yagit, “Gak abisok but yawot dakon kosit kosol tam tagisi, mani uŋun

^f 19.38 Kap 118.26; Lk 2.14

pasili tanjakwan dabilgo da aripmi dima kokdisal.⁴³ Nandaki. Don bisap kinda noman tokdisak. Uñun bisapmon uwalgo da gak angwasiñek miktim pañjabij dam madepgokon yopba tugarj wigikdañ. Añakwa teri teri da abiñ pañdagat akdañ.⁴⁴ Añek gak gat ae miñat amin gak da dam madepgwan ekwaj uñun kisi wagilsı tuwil pañtasik akdañ. Tuwilba tip notni da kwenon dima tañ tañ akdañ. Nido Piñkop gagon kili abik, mani butgo dima pisak.”

Yesu da amín Telagi Yut Madepmon monej ilít pi awit uñun yolgit
(Mt 21.12-17; Mk 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Yesu Telagi Yut Madep da nagalon pigi amín monej ilít pi awit uñun wasaŋjeñ yolakwan abigiwit. ^{46^h} Añek yañ yoyigit, “Piñkop da papiakon gen yañ tosok:

‘Nak dakon yut uñun amín da abiñ bisit aŋnamni do tosok.’

Mani ji da kulabik aba

‘kabo noknok dakon pasili tamo yombem asak.’ ”

^{47ⁱ} Gildari gildari Telagi Yut Madepmon amín yoyiñ dekgit. Añakwan mukwa sogok amín dakon amín madep gat, ae gen teban yoyiñdet amín gat, ae amín dakon kila amín gat da Yesu niaj añek aŋatno kimotjak yañ do kosit wisiwiñ. ⁴⁸ Mani miñat amín morapyo da geni nandak do galagi madepsi nandawit, do aŋakba kimotjak dakon kosit kinda dima kawit.

Yesu namin da man madep imgut
(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

20 ¹Bisap kindakon Yesu da amín Telagi Yut Madep da nagalgwan yoyiñdet añek Gen Bin Tagisi yoyiñ teñteragat. Añakwan mukwa sogok amín dakon amín madep kabí gat, ae gen teban yoyiñdet amín gat, ae kila amín gat kisi da Yesukon abiñ ²yañ iyiwit, “Namin da pi uñun abi do yañ mudañ gamgut da yo uñun asal? Ae namin da man madep gamgut?”

³ Yañba Yesu da yañ yoyigit, “Nakyo kisi gen kinda dayiko kobogi nayini. ⁴ Jon telagi pakbi sogit bisapmon, pi agit uñun Kwen Kokup dakon pi, bo amín dakon pi nañ agit?”

⁵ Yañban iyi gin notni yoyiñ yoyiñ añek yawit, “Kwen Kokup dakon pi’ yañ iyineñ kañ, gen kobogi yañ niyikdisak, ‘Yañ kañ ji nido dima nandañ gadañ imgwit?’ ⁶ Mani amín morapmi da Jon do kombi amín bamisi kinda yañ nandañ, do ‘Amin dakon pi’ yañ iyineñ kañ, uñun kisi tagi dima asak. Yañ kañ Jon dakon man bin aŋupbal ano miñat amín kabí madep da tip bañ nindapdañ.” ⁷ Yañ nandañek Yesu do gen kobogi yañ iyiwit, “Nin dima nandamañ.”

⁸ Yañba Yesu da yoyigit, “Nakyo kisi namin da yañ mudañ namgut da pi asat uñun dima dayikeñ.”

^g 19.44 Lk 21.6 ^h 19.46 Ais 56.7; Jer 7.11 ⁱ 19.47 Lk 21.37

Wain pi kila amin yokwi dakon tilak gen
(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)

^{9j} Yesu da saŋbeŋek tilak gen kinda yaŋ yoyigit, “Amin kinda da wain pini ajek amin da moneŋ pini di ajek pi ami do bami di paŋ imni yaŋ nandajek pi uŋun da kisiron yipmajek miktim timi digwan bisap dubagi egip do kigit. ¹⁰Kiŋ egi don wain sop pakpak bisap kwaŋ taŋakwan oman monji kinda yabekban wain bami timik paŋopjak do kigit. Mani pi kila awit amin da oman monji obisi aŋagek bami di dima imiŋek yolba kigit. ¹¹Yaŋ aba pi ami da aeni oman monji kinda yabekgit. Mani uŋun pi monji kisi obisi aŋagek yo yokwisi aŋ imiŋek bami di dima imiŋek yipba kigit. ¹²Yaŋ aba kinda gat yabekban kwan madepsi aŋagek maba wain pi da waŋga pigigit.

¹³“Yaŋ aba wain pi dakon ami da yaŋ yagit, ‘Nak niaŋsi aberŋ? Nak monjino but dasi galak tarj imisat uŋun naŋ yabekgo kwan nandaba wukwan imni bo.’

¹⁴“Mani pi kila amin da monji kaŋek notni yoyiŋ yoyiŋ ajek yaŋ yawit, ‘Amin on da egi don datni dakon yo morap timitdisak, do amin on aŋagek wain pini nin do aŋawatneŋ.’ ¹⁵Yaŋ yanek monji uŋun abidaŋ maba waŋga pigakwan aŋakba kimakgit.

“Ji niaŋ nandaŋ? Don pi dakon ami da abiŋ pi kila amin niaŋsi aŋyomdisak? ¹⁶Pi ami da abiŋ uŋun pi kila amin dapban kimotdaŋ. Dapban kimagakwa wain pi uŋun amin ŋwakŋwari da kisiron yipdisak.”

Yaŋban nandajek amin da yaŋ yawit, “Uŋun dimasi agagi!”

¹⁷Yaŋba Yesu da amin pindagek yoyigit, “Yaŋ kaŋ Piŋkop da papiakon gen kinda tosok uŋun dakon mibili niaŋ? Gen uŋun yaŋ:

‘Yut agak amin da gwak yokwi yaŋ yanek maba kigit, uŋun gwak yut kodigikon tip kinda naŋ tiðawit da akdak.’

^{18k} Amin morap gwak kwenon da maŋ dapba bisal kikdaŋ, ae gwak da amin morap da kwenon mosak uŋun wagil bisal ki mudokdaŋ.”

¹⁹Yesu da tilak gen uŋun yaŋban gen teban yoyiŋdet amin gat ae mukwa sogok amin dakon amin madep kab̄i gat da nin pabiŋ nip do aŋek yosok yaŋ nandawit. Yaŋ nandajek Yesu uŋudon gin abidokdosi nandawit, mani miŋat amin kab̄i madep uŋun do si pasalgwit.

Rom dakon kila amin madep Sisa do moneŋ im do bo dima?
(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

^{20l} Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae gen teban yoyiŋdet amin gat da Yesu aŋman ak do pi madep awit. Yaŋ aŋek amin di yabekba abiŋ Yesu aŋman awit. Uŋun amin topmon da Yesu dakon gen nandaŋ

j 20.9 Ais 5.1 k 20.18 Ais 8.14-15 l 20.20 Lk 11.54

galak tawit. Suŋ kinda yaŋban abidaŋ gapman dakon mibiltok amin madepmor yipno gen pikon yipjak yaŋ do aŋkewal do awit. ²¹Aŋek Yesu yaŋ iyiwit, “Yoyiŋdet, gen yosol ae yoyiŋdet asal uŋun kilegisi asal yaŋ nandaŋ gadamaŋ. Amin mani toŋ ae mani mini uŋun kisi gen bamisikon da Piŋkop dakon aŋpak yoyiŋ dekdal. ²²Do, niaŋ nandisal, Sisa do takis imno tagi asak, bo dima?”

²³Yaŋba Yesu da niaŋon da aŋkewal do awit uŋun pindak mudaijek yaŋ yoyigit, ²⁴“Moneŋ tabili kinda noliŋba koko. On wup gat ae man mandabi gat uŋun namin dakon?”

Yaŋban iyiwit, “Sisa dakon.” ²⁵Yaŋba Yesu da yoyigit, “Yo Sisa dakon uŋun Sisa iyi do imdo, ae yo Piŋkop dakon uŋun Piŋkop iyi do imdo.”

²⁶Yaŋban miŋat amin morapyo da dabilon Yesu aŋkewalno suŋ kinda yaŋban abidoneŋ yaŋ dakon kosit kinda dima kawit. Geni kobogi yoyigit do nandaba ŋwakŋwarisi aban tayaŋgok akgwit.

Amin kimakbi da pidoni do Yesu iyiwit
(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

²⁷Sadyusi amin kabı di Yesukon apgwit. (Sadyusi amin uŋun amin kimakbi ariŋmi dima pidoni yaŋ nandaŋ.) ^{28^m}Uŋun da Yesu yaŋ iyiwit, “Yoyiŋdet, Moses da gen kinda yaŋ mandagit: Amin kinda monji mini da kimotjak kaŋ, sakwabatni padige da paban monji paŋalanjl. Yaŋ aban peni diwatni toŋ da egipni.

²⁹“Kalip peni padigeyo 7 kabı egipgwit. Peni mibiltok amin miŋat paŋek monji mini da kimakgit. ³⁰Yaŋ aban uŋun da buŋon nani da kwabatni uŋun paŋek monji mini da kimakgit. ³¹Kimagakwan ae kinda da pagit. Peni padigeyo 7 kabı kisi da paŋek monji mini egek kimakgwit. ³²Ae don miŋat uŋun kisi kimakgit. ³³Wili 7 kabı kisi da pawit, do pidot pidot bisap madepmon namin dakon miŋatni asak?”

³⁴Yaŋba Yesu da kobogi yaŋ yoyigit, “Amin miktimon ekwaŋ uŋun miŋat eyo aŋek ekwaŋ. ³⁵Mani amin kimoron da pidaijek egip egipmon tagi egipni do kokwinikbi kabı uŋun bisapmon miŋat eyo dima akdaŋ. ³⁶Uŋun aŋelo da yaŋ egipdaŋ, do ae kinda gat ariŋmi dima kimotni. Uŋun kimoron da pidokdaŋ, do Piŋkop dakon miŋat monjiyo egipdaŋ.

^{37ⁿ}“Moses da kindap wal moniŋgok sogit uŋun do gen mandagit uŋun manjiŋek asisi nandamaŋ, amin kimoron da pidokdaŋ. Moses da Amiŋ Tagi do yaŋ yagıt,

‘Uŋun Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Piŋkop.’ ³⁸Piŋkop da amin kisi morap pindakban egip egipmi toŋ ekwaŋ, do Piŋkop uŋun amin kimakbi dakon Piŋkop dima, uŋun amin egip egipmi toŋ dakon Piŋkop.”

^m 20.28 GT 25.5 ⁿ 20.37 TP 3.6

³⁹ Yaŋban gen teban yoyiŋdet amin diwari da nandarek iyiwit, “Yoyiŋdet, gen tagisi yosol.” ⁴⁰ Amin da Yesu gen kinda gat sanberjek iyik do pasalgwit.

Yesu da iyı dakon mibili do paŋkewalgit
(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

⁴¹ Mani Yesu da yaŋ yoyigit, “Amin mibili nido Kristo uŋun Dewit dakon monji yaŋ yoŋ? ⁴² ° Dewit da iyı Kap Papiakon gen yaŋ mandagit: ‘Amin Tagi da nak dakon Amin Tagino yaŋ iyigit, “Gak abiŋ nak da aminsí tet do yiŋbi ⁴³ don uwalgo kandap mibilgogwan yopbo gengo guramitdaŋ.”’

⁴⁴ Dewit da Kristo uŋun Amin Tagino yaŋ iyigit. Do niajon da Kristo uŋun Dewit dakon monji egisak?”

Gen teban yoyiŋdet amin uŋun aŋpakni yokwi
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40; Lk 11.37-54)

⁴⁵ Amin kisi mirak paŋ egakwa Yesu da paŋdetni yaŋ yoyigit, ⁴⁶ “Ji gen teban yoyiŋdet amin do pindak kimotni. Uŋun imal dubagi baŋ paŋek agip do galak toŋ. Ae yuman gwayek tamokon amin da gildat tagi yaŋ yoyini do galagi nandaŋ. Ae muwut muwut yutnon tamo tagisikon yit do galak toŋ. Ae yap noknok bisap madepmon tamo amin mani toŋ do tilak abi uŋudon yit do galak toŋ. ⁴⁷ Uŋun amin sakwabat paŋkewalek yutni timikgaŋ. Ae amin da pindatni yaŋ do bisit dubagisi aŋ. Uŋuden amin gen kokwin bisap madepmon kobogi do yo jigisi pakdaŋ.”

Yoni miŋat kinda da Piŋkop do paret agit
(Mk 12.41-44)

21 ¹ Yesu pindak egakwan yoni morapmi amin Telagi Yut Madep dakon paret idapmon paretni yopgwit. ² Ae kaŋakwan sakwabat kinda uŋun yoni mini, uŋun da moneŋ gimanjok bamori paret idapmon yopgut. ³ *P* Aban Yesu da yagıt, “Asisi dayisat, sakwabat yoni mini on da amin morap da paret yopmaŋ uŋun yapmaŋek moneŋ madepsi yopmaŋdak. ⁴ Amin morap uŋun moneŋni morapmi taŋ yomanjakwa diwari gin paret idapmon yopmaŋ. Mani on miŋat wadak wadaksi aŋek moneŋni kisi yopmaŋdak. Kili yap yuman nosak moneŋni di dima taŋ imaŋ.”

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagıt
(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

⁵ Paŋdetni diwari da Telagi Yut Madep kaŋek yawit, “Amin da tip kildani toŋ tagisi gat, ae yo diwari yo kildani tagisi Piŋkop do paret awit uŋun baŋ aŋtilim awit.”

◦ 20.42-43 Kap 110.1 P 21.3 2Ko 8.12

Yaŋba Yesu da yagit,^{6 q} “Yo on pindakgaŋ uŋun bisap kinda apdisak uŋun bisapmon uŋun dakon tip notni kwenon dima taŋ taŋ akdaŋ. Tuwilba kisisi maŋ mudokdaŋ.”

Yesu da jigi morapmi altokdaŋ do yagit
(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

⁷Yaŋban yaŋ iyiwit, “Yoyiŋdet, yo uŋun ni bisapmonsi altokdaŋ? Ni tilak da mibiltok altaŋjakwan kaŋek yo kili uŋun altokdaŋ yaŋ nandaneŋ?”

⁸Yaŋba yaŋ yoyigit, “Amin da paŋkewalni do kaŋ kimotni. Amin morapmi da nak da manon abiŋek ‘Nak uŋun amin’, ae ‘Bisap madep kili kwaj tosok’ yaŋ yokdaŋ. Mani uŋun amin dima yolni. ⁹Amin morapmi emat aŋ, bo gapman gat emat aŋ, uŋun dakon geni apba nandaŋ kaŋ dima pasolni. Yo uŋun da mibiltok altokdaŋ. Mani mibi bisap madep uŋjudon gin dima altokdisak.”

¹⁰Sigin saŋbeŋek yaŋ yoyigit, “Miktim kinda dakon amin da pidanba miktim kinda dakon amin gat emat wamdaŋ. Ae kila amin madep kinda dakon amin da pidanba kila amin madep kinda dakon amin gat emat wamdaŋ. ¹¹Wudip madepsi akdaŋ, ae miktim dikon amin da jap do madepsi aŋek amin diwari da kimotdaŋ, ae amin morapmisi sot akdaŋ. Ae kundukon tilak masi masimi mibili mibili altaŋjakwa pindagek pasal nimnimikyo akdaŋ.

¹²“Mani uŋun yo morap dima noman taŋakwa amin da ji timik yo yokwisi aŋdamdaŋ. Yaŋ aŋek Juda amin da muwut muwut yutnon gen yaŋ damiŋek dam tebanon depdaŋ. Ae nak dakon man abiŋ yip do aŋek ji timik paŋki depba kila amin madep gat ae gapman dakon mibiltok amin gat da iŋamon atdaŋ. ¹³Uŋun bisapmon Gen Bin Tagisi yoyiŋ teŋteŋoni dakon bikbik pisaŋ damdisak. ^{14-15 r} Nak da naga gen dulumji paŋtagap aŋek nandak nandak tagisi damdisat. Dabo amin gen yaŋ damni uŋun da gen yoni uŋun aripmi dima pabiŋ depni. Do ji disi kutnok do aŋek ni gen baŋ paŋtobil yomneŋ yaŋ do nandaba kik dima ani. ^{16 s} Menji datji, ae padik padikji, ae yawi diwatjji, ae notji uŋunyo kisi da ji uwal da kisiron depba ji kabikon di si dikba kimotdaŋ. ¹⁷Nak dakon man jikon tosok do aŋek amin kisi da nandaba yokwi tok madepsi aŋdamdaŋ. ¹⁸Mani busuŋ dangwanji kinda aripmi dima tasik tokdisak. ¹⁹Ji tebai agek egip egip bamisi abidoni.”

Yesu da Jerusalem yokwi tosak do yagit
(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)

²⁰Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Ji pindakba emat amin da abiŋ Jerusalem aŋgwasinjek akba kaŋ, yaŋ nandani, kokup pap wagil tasik tosak dakon bisap

^q 21.6 Lk 19.44 ^r 21.14-15 Lk 12.11-12; Ya 6.10 ^s 21.16 Mt 10.21-22

kili ujун abisak. ²¹ Ujун bisapmon amin Judia miktimon egipni ujун pasal kabapgwan tepmisi wugini. Amin Jerusalem egipni ujун wiј wanga kini. Ae amin kokup pap da wanga egipni ae tobil kokup papgwan dima pigini. ²²^t Ujун bisap ujун Piјkop da amin do kobogi yokwisi yomdisak dakon bisap. Yaј aban gen mandabi ujун kisi bami toј akdaј. ²³ Ujун bisapmon jigi madepsi Juda miktimon noman taјakwan Piјkop dakon butjap amin da kwenon mokdisak. Do miјat monji kwapni toј, ae miјat monji mum noј ujун bupmisi. ²⁴^u Uwal da abiј amin diwari emat agak sibabaј dapba kimotdaј. Ae diwari miktimi miktimi paјki yopba oman amini do egipdan. Ajaکwa Amin Ijwakjwari Kabі da Jerusalem bamaј iktagildan. Ujун amin da Jerusalem kilani ajaکwa Piјkop da bisap yipgut ujун mudosak.”

Amin Dakon Monji apdisak
(Mt 24.29-31; Mk 13.24-27)

²⁵^v Yesu da sajbejek yaј yagit, “Ujун bisapmon tilak mibili mibili gildat dabilon, ae kanegon, ae gigon noman tokdaј. Ajaکwa miktimon miјat amin kabi morapmi nandajakwa tap da madepsi tamaligakwan pasol pasol madepsi ajeک butni tagi dima tokdisak. ²⁶ Kwen kundukon yo tebai toј ujун da kwakwalitdaј, do amin morapmi da jigi morap miktimon noman tokdisak do nandaba kik ajeک pasol pasol madepsi ajeک iјam kimot akdaј. ²⁷^w Ujун bisapmon kaјakwa Amin Dakon Monji gikwemon da tapmimni gat tilim madepni gat apdisak. ²⁸ Yo morap ujун wasajek altoni bisapmon Piјkop da ji timitjak dakon bisap kili ujун kwaј tosok, do ji piдај agek busunji kwen gwaј piдај mudoni.”

Pik kindap kaјek butji pisosak
(Mt 24.32-35; Mk 13.28-31)

²⁹ Yesu da tilak gen kinda yoyiјek yaј yagit, “Ji pik kindap ae kindap morap kisi do pindatni. ³⁰ Tamі kaluk apmeјon yopmaјakwa pindagek gildat bisap kili ujун abisak yaј nandaј. ³¹ Ujudej gin yo morap dayit ujун da altaјakwa Piјkop da Amin Kila Akdisak dakon bisap kili kwaј tosok yaјsi nandani.

³² “Nak asisi dayisat, amin ujун bisapmon nani dima kimagakwa yo morap ujун kisi altaј mudokdaј. ³³ Kundu gat miktim gat pasildamal, mani nak dakon gen ujун dimasi pasildisak.”

Panjetni kaј kimotni do yoyigit

³⁴ Yesu da sajbejek yaј yagit, “Ji kaј kimotni. Bisap morapmi pakbi teban naјek but upbal di abam. Ae on miktim dakon yo do nandaba kik

^t 21.22 Jer 5.29; 46.10; Os 9.7 ^u 21.24 Kap 79.1; PA 11.2 ^v 21.25 Ais 13.10; Esi 32.7; Jol 2.31; PA 6.12-13 ^w 21.27 Dan 7.13; Mt 26.64; PA 1.7

di abam. Ujuden da ji pabiŋ depjak kaŋ, uŋun bisap madep da but piso mini paron yaŋ depban yokwalandaj. ³⁵ Miŋat amin morapyo miktimi miktimi ekwaŋ uŋun bisap madep altanban kokdaŋ. ³⁶ Bisapmi bisapmi kalugisi egek Piŋkop da tapmim daban yo morap uŋun altokdaŋ uŋun tagi yapni, ae Amin Dakon Monji da iŋamon tagi atni yaŋ do bisit pi ani.”

³⁷Gildari gildari Yesu da amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoyiŋ dekgit. Ajek kalbi Heŋ Olipmon yut kindakon paŋki pak pak agit.

³⁸Aŋakwan amin kisi da wisa dagokdosi pidai Telagi Yut Madepmon geni nandak do kiŋ kiŋ awit.

Yesu tepmi paŋek kimakgit da aeni pidagit

(Kilapmi 22-24)

Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yagıt

(Mt 26.1-5; 26.14-16; Mk 14.1-2; 14.10-11; Jn 11.45-53)

22 ¹Bret Yisni Mini dakon bisap madep uŋun kwaŋ tagit. Uŋun bisap do Yapyap Bılak yaŋ yoŋ. ²Aŋakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabı gat, ae gen teban yoyiŋdet amin gat da miŋat amin kabı madep uŋun do pasalgwit, do Yesu niajon da abidaŋek aŋatno kimotjak uŋun do nandak nandak awit. ^{3^x} Aŋakwa Sunduk Judas da buron pigigit. (Mani kinda Iskariot yaŋ iyiwit. Uŋun paŋdetni 12 kabikon nani kinda.) ⁴Judas kwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabı gat, ae Telagi Yut Madep dakon obip amin uŋun dakon mibiltok amin gat gen yawit. Niajon da Yesu kisitnikon yipjak yaŋ do yaŋ nandat awit. ⁵Ajek but galak nandajek moneŋ di tagi gamneŋ yaŋ iyiwit. ⁶Judas gen iyiwit uŋun nandaban tagi aŋakwan Yesu abidaŋ kisitnikon yip do kosit wusik agit. Bisap kindakon Yesu amin morapmi gat dıma egakwa uŋudon uwal da kisiron yipbeŋ yaŋ do jomjom agit.

Paŋdetni bamori jap paŋkosit agımal

(Mt 26.17-25; Mk 14.12-21; Jn 13.21-30)

^{7^y} Uŋun bisapmon Bret Yisni Mini dakon bilak bisap madep noman tagit. Uŋun bisapmon Yapyap Bılak do sipsip bulagi baŋ dapmaŋgaŋ. ⁸Do Yesu da Pita gat Jon gat yabegek yaŋ yoyigıt, “Jil kiŋ Yapyap Bılak uŋun dakon jap paŋkosit abal noneŋ.”

⁹Yaŋban iyigimal, “Kiŋ dukwan paŋkosit anden do nandisal?”

¹⁰Yaŋbal yaŋ yoyigıt, “Jil kiŋ kokup papmon pigakwal amin kinda pakbi kwoba kinda guramık apban jil gat domdom akdaŋ. Uŋun amin da

^x 22.3 Jn 13.2,27 ^y 22.7 TP 12.1-27

yut wigisagon jil ujudon yol ajan wiginjil. ¹¹ Wigi yut ujun dakon ami yaŋ iyinjil, ‘Yoiŋdet da yaŋ yosok, “Nak gat paŋdetnoni gat da Yapyap Bılak dakon jap noneŋ dakon yut buri dukwan tosok?”’ ¹² Yaŋ iyinbal yut buri madep kwen nani do dolikdisak. Ujudon jap noknok tamo gat ae amin yityit tamo gat kisi toŋ. Ujudon jap paŋkosit anjil.” ¹³ Yesu da gen yoyigit da aripmon yaŋ gin pindakgimal. Yaŋ pindagek Yapyap Bılak dakon jap paŋkosit agimal.

Yesu gat yabekbi kabini gat da mibi jat nawit
(Mt 26.26-30; Mk 14.22-26; 1Ko 11.23-25)

¹⁴ Jap noknok bisap aŋakwan Yesu jat noknok tamokon yabekbi kabini gat kisi yiŋgwit. ¹⁵ Yiŋek yaŋ yoyigit, “Nak tepmi dima paŋek ji gat on Yapyap Bılak dakon jap noneŋ ujun do tagisi kili nandagim da sigin nandaj egisat. ¹⁶ Nak yaŋ dayisat, jat on ae dima nokeŋ. Yaŋ aŋapbo wiŋi on jat dakon mibilisi Piŋkop da Amin Kila Asak kagagwan bami don noman tokdisak.” ¹⁷⁻¹⁸ Yaŋ yaŋek wain kinam abidaŋek Piŋkop ya yaŋ iyijek yagit, “Nak yaŋ dayisat, nak wain ae dima naŋek egi wiŋi Piŋkop da Amin Kila Asagon don nokeŋ. Do abidaŋek disi kokwin aŋek noni.”

¹⁹ Ae bret abidaŋek Piŋkop ya yaŋ iyijek bret ujun paŋdagaŋ yomiŋek yaŋ yagit, “On nak dakon giptim timno ji do parekdat. On naŋek nak do nandajek egipni.” ²⁰ Naŋakwa ae wain kinam abidaŋek yaŋ yagit, “Wain kinam on nak da ji gat saŋbek saŋbek kalugi asat ujun dakon tilak. Nak yawino naŋ ji do tagaldat. ²¹ Mani uwal da kisiron nepjak amin nak gat kisi tamokon oni yiŋgamak. ²² Amin Dakon Monji niaŋon da kiŋotdisak do yaŋbi ujun da tilak kiŋotdisak. Mani uwal da kisiron yipjak amin, awal!” ²³ Paŋdetni gen ujun nandajek notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yawit, “Nin kabikon da namin dasi akdisak?”

Mibiltok amin dakon gen

²⁴ ^a Paŋdetni da namin dasi mibiltok aminin egisak yaŋ do gen emat awit. ²⁵ ^b Aba Yesu da yaŋ yoyigit, “Amin Iŋwakŋwari Kabı dakon kila amin madepni ujun man madepni toŋ, do iyi do nandaba wukwanek gen tebai yaŋek amin kabini kila aŋ. Aŋek ‘Nin amin dakon paŋpulugokni ekwamanj’ yaŋ topmon da yoŋ. ²⁶ ^c Mani ji yaŋ dima egipni. Amin kinda jikon man madepni toŋ, ujun amin monji kinda bujonsi altagit ujun da tilagon egipjak. Ae kila aminji da oman monji da tilak egipjak. ²⁷ ^d Nandani. Jap nosok amin da mibiltok amin bo jat pilikdak amin da mibiltok amin? Jap naŋek yiŋdak amin ujun da mibiltok amin asak.

^z 22.21 Kap 41.9; Jn 13.21-22 ^a 22.24 Lk 9.46 ^b 22.25 Mt 20.25-27; Mk 10.42-45

^c 22.26 Mt 23.11; Mk 9.35 ^d 22.27 Jn 13.12-15

Mani nak ji da binapmon oman monjisi egisat. ²⁸ Paŋkewal altaŋ namgwit bisapmon ji nak dīma nepmaŋ dekgwit. Nak gat kisi egipgumaŋ. ²⁹ Datno da nak kila amin madep egipbeŋ do yaŋ mudaj namgut, yaŋ gin nak da ji kila amin madep pi ani do yaŋ mudaj damisat. ^{30^e} Do nak kila amin madep egipbeŋ bisapmon ji jap noknok tamonokon yiŋek jap pakbiyo akdaŋ. Yaŋ aŋek kila amin madep yiŋit tamokon yiŋek Israel amin 12 kabi gen kokwin pi aŋ yomdaŋ.”

Yesu Pita da manji iŋjak do yagit
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Yesu da yaŋ yagit, “Saimon, nandaki. Wit dakon sibit sibitni tarapmikgaŋ uŋudeŋ Sunduk da nandaŋ gadatgo aŋkewalban moki do yagit. ^{32^f} Mani nandaŋ gadatgo dīma mosak yaŋ do bisit kili agim. Gak tobil apbi bisapmon notgoni paŋteban abi.”

³³ Mani Pita da iyigit, “Amin Tagi, nak gak gat dam tebanon kiŋek ae gak gat kisi kiŋotdeŋ do tagap tosot.”

³⁴ Yaŋban Yesu da iyigit, “Pita, nak yaŋ gayisat, abisok kalbi pup gen dīma yaŋakwan gak da kosiri kapbi nak do wasip yokdisal.”

Yesu paŋdetni yo ni baŋ tīmigek kini uŋun do yoyigit

^{35^g} Yaŋ yaŋek paŋdet kabini yaŋ yoyigit, “Ji nak da pino ani do yabekgim bisapmon, moneŋ ſimil ſimil yik moniŋ, ae yik madep, ae kandap gwilyo dīma timikgwit. Uŋun bisapmon ji yo kabi do wadak wadak awit bo dīma?”

Yaŋ yoyiŋban iyiwit, “Dīma.”

³⁶ Yaŋba yoyigit, “Mani abisok moneŋ ſimil ſimil yik moniŋji taŋ damaj kaŋ, uŋun si timitni. Ae yik madepji kisi timitni. Ae emat agak ſibani mini amin uŋun imal dubakni yumaŋ naŋek uŋun dakon moneŋ baŋ emat agak ſibani yumni. ^{37^h} Piŋkop gen papiakon gen kinda nak do mandabi uŋun bami noman tokdisak. Gen uŋun yaŋ:

‘Amin da kaŋba amin yokwisi kinda agit.’

Yaŋsi dayisat, gen morap nak do mandabi uŋun kisi bami noman tokdaŋ.”

³⁸ Yaŋ yaŋban iyiwit, “Amin Tagi, pindat! Nin emat agak ſibani bamori oni.”

Yaŋba yoyigit, “Uŋun aripmi.”

Yesu ḥleŋ Olipmon bisit pi agit
(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ Yesu bisap morapmi agit uŋudeŋ gin kokup pap yipmaŋek ḥleŋ Olipmon wigigit. Wigakwan paŋdetni kisi yolba wigiwit. ^{40ⁱ} ḥleŋon wigi

^e 22.30 Mt 19.28 ^f 22.32 Jn 17.15 ^g 22.35 Lk 9.3; 10.4 ^h 22.37 Ais 53.12

altañek pañdetni yañ yoyigit, “Pañkewalon dima moni yañ do bísit ani.”⁴¹ Yañ yoyiñek dubagisok amin da tip maba kwañ ujun da aripmón kígit. Kiñ iñwakbeñ añek bísit añek yañ yagít, ⁴²“Dat, gak tagí nandisal kañ, tepmi dima pakeñ. Mani nak dakon galaktok dima yolgi. Gaga dakon galaktok yolgi.” ⁴³Yañakwan Kwen Kokup añjelo kinda da piñ Yesu añteban agit. ⁴⁴Yesu nandaban jigi madepsi añañkwan bísit tebai sign agit. Yañ añañkwan kiñkiñni yawi da yañ miktímon mawit.

⁴⁵Bísit añ mudañek pidañ pañdetnikon tobil kiñ pindakban bupmi but yokwiyo madepsi nandawit do dipmín pakgwit. ⁴⁶Yañ pindagek yoyigit, “Nido dipmín pokgoñ? Pañkewalon dima moni yañ do pidañ bísit abít.”

Judas da Yesu uwal da kisiron yipgut
(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Jn 18.3-11)

⁴⁷Yesu gen sign yañakwan amin kabi madep kinda apgwit. Pañdet 12 kabikon da kinda mani Judas ujun da mibiltok aban apgwit. Ujun da Yesu mandañ nok do kapmatjok apgut. ⁴⁸Mani Yesu da iyigít, “Judas, gak Amin Dakon Monji mandañ nañek ujun kosiron da uwal da kisiron yipdisal, ma?”

⁴⁹Pañdet kabi yo ujun noman tok do aban kañek yañ yawit, “Amin Tagí, emat agak sibanin bañ tagí dapneñ?” ⁵⁰Yañ iyinek kinda da emat agak sibanaj mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji añaçek mirakni amin tet nani mandaban dagañ kígit.

⁵¹Mani Yesu da yagít, “Yañ dima al!” Yañ iyinek kisitni ujun amin da miragon witiñban aeni kilek tagit.

⁵²Añek Yesu da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin, ae kila amin gat Yesu abidok do apgwit ujun yañ yoyigit, “Ji emat agak siba gat ae kindap kiriñ gat timigek kabó noknok amin kinda nañ yañ abidok do aban, ma? ⁵³Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalon ji gat kisi egi egi agimañ, mani nak dima abidawit. Mani abisok on ji dakon bisap. Abisok pilin tuk dakon tapmím da madepsi asak.”

Pita da Yesu do wasip yagít

(Mt 26.57-58; 26.69-75; Mk 14.53-54; 14.66-72; Jn 18.12-18; 18.25-27)

⁵⁴ⁱ Yesu gen ujun yañ mudañakwan abidañ añaç mukwa sogok amin dakon mibiltok amin ujun da yutnon awigiwit. Añañkwa Pita kagisok da yolgit. ⁵⁵Amin diwari ujun yut da nagalon kindap soñek yigakwa Pita yo kisi ujun gat yikgwit. ⁵⁶Yigakwa oman miñat kinda da Pita ujun kindap da tenjeñikon yikban kagít. Pakyanzi kañek yañ yagít, “On amin Yesu gat kisi egiñgumal.”

ⁱ 22.54 Mk 14.53-54

⁵⁷Mani Pita da wasip yanek yagit, “Miŋat, uŋun amin dima nandaj imisat.”

⁵⁸Timisok di egek amin kinda da kajek yaŋ iyigit, “Gakyo kisi uŋun da kabikón nani kinda.”

Iyijban Pita da yagit, “Nak dima!”

⁵⁹Awa kalonjı da tilagon egek amin kinda da tebaisi yagit, “On Galili amin kinda! Do asisi, on amin uŋun gat kisi egipgumal!”

⁶⁰Mani Pita da yagit, “Gen yosol uŋun dimasi nandisat.” Gen uŋun yanjakwan pup uŋudon gin yagit. ⁶¹Yaŋban Amin Tagı da tobil Pita nomansi sırtajban kwanek kagıt. Kanakwan Pita Amin Tagı da gen iyigit uŋun do nandagit: “Abisok kalbi pup gen dima yanjakwa gak da kosırı kapbi nak do wasip yokdisal.” ⁶²Pita uŋun do nandajek nagalon da wanga piŋi kunam madepsi takgit.

Yesu jikgo yanjaŋ imiŋek aŋakgwit

(Mt 26.67-68; Mk 14.65)

⁶³Yesu abidawit amin da Yesu abiŋ yip do jigilik yaŋ imiŋek baljawit.

⁶⁴Aŋek imal naŋ dabili wamaŋ sopmaŋek yaŋ iyiwit, “Uŋun namin da gikdak yaŋ do kombi gen yaŋ ka!” ⁶⁵Ae abiŋ yip do aŋek gen yokwi morapmi dí gat kisi iyiwit.

Yesu gen kokwin amin kabı da iŋamon gen yaŋ imgwit

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶Wisa daganakwan Juda amin dakon kila amin gat mukwa sogok amin dakon amin madep kabı gat, ae gen teban yoyiŋdet amin gat gen kokwin ak do muwukgwit. Muwugek Yesu gen kokwin tamokon aŋki yaŋ iyiwit, ^{67j} “Gak asi Kristo kaŋ, niyiŋbi nandano.”

Yaŋba yoyigit, “Dayiken kaŋ, ji aripmi dima nandaj gadaŋ namni.

⁶⁸Ae nak da dayiken kaŋ, kobogi aripmi dima nayikdaŋ. ^{69k} Mani Amin Dakon Monji Piŋkop Tapmim Ami da amin tet do kili uŋun yitdisak.”

⁷⁰Yaŋban amin morap kisi da iyiwit, “Do asi gak Piŋkop dakon Monji, ma?”

Iyijba yoyigit, “Ji bamisi yoŋ. Nak uŋun mani.”

⁷¹Yaŋban yawit, “On amin gulusuŋni dakon mibili nandak do amin dí gat yaŋ yomno nido apni? Iyi dakon gen kaga da kili uŋun yaŋban nandamanj.”

Yesu Pailaron aŋaŋ kiwit

(Mt 27.1-2; 27.11-14; Mk 15.1-5; Jn 18.28-38)

23 ¹Yaŋ yanek uŋun amin kabı muwukgwit kisi da pidaj Yesu iyin ilik aŋaŋ Pailaron kiwit. ²Aŋki wasaŋek gen yaŋ imiŋek yawit,

j 22.67 Jn 3.12 k 22.69 Ya 7.56

“On amin da Israel amin kabi nin pañupbal aŋek nin da Sisa do takis dima imneŋ do yosok. Ae iyı do nak kila amin madep kinda, nak Kristo yan yosok.”

³ Yan yanba Pailat da Yesu yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Yosol ujuŋ mani.”

⁴ Yan iyinban Pailat da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae miŋat amin morap egipgwit yan yoyigit, “Nak on amin dakon yokwini kinda dima kosot.”

⁵ Yanban gen tebaisi yan yawit, “On amin Juda miktim kisisi agek amin yoyiŋ degakwan kwen wigik aŋ. Galili miktimon da pi wasaŋek aŋakwan obiŋ idon obik.”

Yesu Erot ron aŋaŋ kiwit

⁶ Yanba nandajek Pailat da yoyigit, “On amin Galili amin kinda bo dima?”

^{7¹} Erot da Galili miktim kila agit, do Yesu ujuŋ Galili amin kinda yan yanba nandajek Pailat da Yesu yipban Erot ron kigit. Ujuŋ bisapmon Erot yo kisi Jerusalem egipgwit.

⁸ Erot da Yesu kaneŋ tagisi nandagit. Bisap dubagisok amin da gen bini yanba nandagit, do Yesu da wasok tapmimi toŋ kinda aban kokeŋ kaŋ tagisi yan nandagit. ⁹ Erot da Yesu dakon mibili nandak do gen morapmi iyigit, mani gen kobogi kinda dima yagit. ¹⁰ Aŋakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyiŋdet amin gat da kapmatjok agek gen yan im do pi tebaisi awit. ¹¹ Aŋakwa Erot gat emat amin kabini gat da jigilak gen yanek abiŋ yipgwit. Aŋek paba pigik dubak kildani tagisi kinda naŋ paj imiŋek yipba aeni tobil Pailat ron kigit. ¹² Kalip Erot gat Pailat gat uwal aŋek egipgumal, mani ujuŋ bisapmon gin not agimal.

Pailat da Yesu tilak kindapmon aŋatni do yagit

(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³ Pailat da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae kila amin gat, ae amin kisi yan yoban opba ¹⁴ yan yoyigit, “Ji da on amin nagon aŋabiaŋ ujuŋ da amin kwen wigik ani do yoyisak yan nayeŋ. Mani kisin egek ujuŋ yo morap dakon mibili nandak do iyit. Ji da gen morap yan iŋaŋ ujuŋ nak da koko bamı dima asak. ¹⁵ Ae Erot yo kisi yan gin nandajek aeni yipban ninon tobil abisak. Aŋatno kimotjak da tilak yokwi kinda dima agit kosot. ¹⁶⁻¹⁷ Yanndo, nak yum baljaŋek yipbo kisak.”

¹⁸ Mani amin kisi da yan tidaŋek yawit, “On amin aŋakbi kimagakwan Barabas naŋ yipbi ninon apjak!” ¹⁹ (Barabas ujuŋ kalip

¹ 23.7 Lk 3.1

amin kinda aŋakban kimakgit, ae Jerusalem kokup papmon Rom gapman gat emat wamgwit, uŋun do dam tebanon yipgwit.)

²⁰ Pailat da Yesu pulugaŋ yipban kisak dosi nandagit, do miŋat amin kabi madep dakon buri moni do aeni gen yoyigit. ²¹ Mani aeni sigeñ yaŋ tidaŋek yawit, “Tilak kindapmon aŋakgit! Tilak kindapmon aŋakgit!”

²² Yaŋ yaŋba aeni yoyiŋakwan kosiri kapbi aŋakwan yaŋ yagit, “Mibili nido? Ni gulusuŋ naŋ agit? Aŋatno kimotjak da aripmon yokwi kinda dima agit kosot. Do yum baljaŋek yipbo kisak.”

²³ Yaŋban amin da Yesu tilak kindapmon aŋatni do tebaisi sigeñ yawit. Yaŋ yaŋakwa Pailat dakon gen tapmimni maŋakwan ²⁴ amin dakon geni nandaŋ yomiŋek Yesu kimotjak do yaŋ dagok agit. ²⁵ Aŋek amin dakon galaktok yolek amin uŋun kalip gapman gat emat wamgut, ae amin kinda aŋakban kimakban dam tebanon yipgwit, uŋun yipban kigit. Ae galaktokni yolek Yesu aŋakba kimotjak do emat amin da kisiron yipgut.

Yesu tilak kindapmon aŋakgwit

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Emat amin da Yesu abidaŋ aŋaj kosiron kiŋakwa amin kinda kokup papmon kik do apban kawit, mani Saimon, uŋun Sairini kokupmon nani kinda. Saimon gen tebai iyiniek tilak kindapni kwapmikon yipba guramigek Yesu yolban kiwit. ²⁷ Kiŋakwa amin morapmisi yolba kiwit. Aŋakwa miŋat diwari da yolek Yesu do bupmi kap kinda yaŋek kunam tagek yolgwit. ²⁸ Mani Yesu uŋun miŋat kabi tobil pindagek yaŋ yoyigit, “Jerusalem dakon gwani, ji nak do kunam dima tatni. Disi gat ae miŋat monjiyosi gat do tatni. ^{29^m} Bisap kinda apdisak uŋun bisapmon amin da yaŋ yokdaŋ, ‘Miŋat monji suŋ ekwaŋ ae miŋat monji mini ae miŋat monji da mumi dima naŋbi, uŋun kisik kisik ekwaŋ.’ ^{30ⁿ} Uŋun bisapmon amin da kabap yaŋ yoyikdaŋ,

‘Ji tuwil ki maŋ nin wiṭiŋba pasiŋneŋ!’

³¹ Wasok yokwi on kindap kalugi pakbini toŋon aŋ kaŋ, ae si kibidosagon niaŋ ani?”

³² Emat amin da uŋun bisapmon yokwi pakpak bamori gat kisi Yesu gat dapba kimotni do timik paŋpaŋ kiwit. ³³ Kiŋek miktim tim kinda mani Busuŋ Kidat uŋudon Yesu tilak kindapmon aŋagek yokwi pakpak kinda amin tet do, ae kinda gwandeŋ tet do yaŋ dapgwit. ^{34^o} Aŋakwa Yesu da yagit, “Dat, diwarini wiririk yobi. Yo aŋ uŋun dima nandaŋ pisarek aŋ.” Yaŋ yaŋakwan emat amin da imalni namin da timitjak yaŋ do wasok kinda awit.

^m 23.29 Lk 21.23 ⁿ 23.30 Os 10.8; PA 6.16 ^o 23.34 Kap 22.18; Ais 53.12

³⁵ *p* Aŋakwa amin kaŋ agakwa kila amin da yaŋba yokwi tok aŋ imiŋek yaŋ yawit, “Amin diwari paŋpulugagit, do uŋun asi Kristo, Piŋkop da pini asak do manjigit amin kaŋ, iyı tagi aŋpulugosak.”

³⁶ *q* Yaŋ yaŋakwa emat amin uŋun kisi da abiŋek jigilak gen yaŋ imiŋek wain iſipmi iiba nosak do ³⁷aŋek yaŋ yawit, “Gak asi Juda amin dakon kila amin madep kaŋ gaga aŋpuluga!”

³⁸ Tilak kindapmon but piso gen kinda busuŋni da kwen yaŋ mandawit: ON AMHN UŋJUN JUDA AMHN DAKON KILA AMHN MADEPNI

³⁹ Yokwi pakpak kinda Yesu gat dapbi uŋun da yaŋba yokwi tok aŋek Yesu yaŋ iyigit, “Gak Kristo, ma? Gak gaga aŋpuluganek nityo kisi paŋpuluga!”

⁴⁰ Yaŋ yaŋban yokwi pakpak teri kinda aŋakbi uŋun da gen tebai yaŋ iyigit, “Gak Piŋkop do dima pasoldol, ma? On amin da tepmi pasak nityo kisi yaŋ gin pamak. ⁴¹ Nit asi yokwi agimak, do kobogi yokwi pamak, mani on amin yokwi kinda dima agit.” ⁴² Yaŋ yaŋek yagıt, “Yesu, gak kila amin madep man paki bisapmon nandaj nabi.”

⁴³ Yaŋban Yesu da gen kobogi yaŋ iyigit, “Asisi gayisat, gak abisok nak gat Paradais kon egipdamak.”

Yesu kimakgit

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ *r* Uŋun bisapmon gıldat dabıl pilin tuksi agit, do 12 kilok aŋakwan miktım kisi pilin tuk aŋakwan kiŋ pılindo 3 kilok agit. Aŋakwan Telagi Yut Madep dakon yoma imal uŋun kwen da sulugı piŋ mibilikon dagaŋ ki timi bamori agit. ⁴⁶ Aŋakwan Yesu uŋun gen papmon da yaŋ yagıt, “Dat, wupno gak da kisiron yipmaŋdat!” Yaŋ yaŋek kimakgit.

⁴⁷ Yaŋ aban kajek emat amin dakon kila amin da Piŋkop aŋkisinek yaŋ yagıt, “Asisi, on amin kilegisi egipgut.” ⁴⁸ Amin kabi madepsi yo noman tawit uŋun pindat do apgwit uŋun pindagek bupmisi nandajek tobıl yutnikon kiwit. ⁴⁹ Mani miŋat amin morap nandaj imgwit gat, ae miŋat Galili da Yesu yolek apgwit uŋun gat dubagikon da agek yo noman tawit uŋun pindakgwit.

Yesu dakon bumjotni tip kinamon yipgwit

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Amin kinda egipgut mani Josep. Uŋun Juda dakon kokup pap kinda mani Arimatea uŋudon nani. Uŋun amin tagisi ae aŋpakti kilegisi. Ae uŋun Piŋkop da amin kila akdisak uŋun do jomjom aŋek egipgut. Uŋun Juda amin dakon gen kokwin amin kabikon nani kinda, mani gen kokwin amin kabi notni Yesu do nandak nandak awit ae yo awit

^p 23.35 Kap 22.7-8 ^q 23.36 Kap 69.21 ^r 23.44-45 Ibr 6.19-20; 10.19-20

uŋun do but kaloj dima agit. ⁵² Josep uŋun Pailat ron kiŋ Yesu dakon bumjotni abidok do iyinban nandaj imgut. ⁵³ Aban Yesu dakon bumjotni tilak kindapmon naŋ abidaŋ abiŋ imal kwakwagi kinda naŋ wamgut. Wamaŋek aŋki kimakbi tamo kinda kalip tiŋnaŋ pasiwit, ae bumjot kinda uŋudon dima yipbi, uŋudon yipgut. ⁵⁴ Sabat dakon yo paŋtagap ak bisap, Neŋgokon yipgut. Sabat bisap uŋun kili wasok do agit. ⁵⁵ Miŋat Galili da Yesu gat apgwit uŋun Josep yol aŋkiŋek tip kinam uŋun kawit. Ae Josep da Yesu dakon bumjotni niaŋon da yipgut uŋun kisi kawit. ⁵⁶^s Kajek yutnikon tobil kiŋ bumjotnikon yop do marasin gat ae pakbi kibani tagisi gat paŋkosit awit. Mani Sabat dakon gen teban yolek yiŋ yawot awit.

Yesu kimoron da pidagít
(Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Jn 20.1-10)

24 ¹Sonda wiſa dagokdosi miŋat kabi uŋun yo kibani tagisi kili paŋkosit awit uŋun timigek tip kinamон kiwit. ²Kiŋ kaŋba tip madep tip kinam sopput uŋun kili aŋtobilba kigit kawit. ³Mani piŋi Amin Tagi Yesu dakon bumjotni dima kawit. ⁴Bumjotni dukwan tosok yaŋ nandajek but morap aŋek egakwa uŋudon gin amin bamori kapmatjok altaŋek akbal pindakgwit. Uŋun dakon imalni da mal dakon teŋteŋi yombem madepsi teŋteŋawit. ⁵Aŋakwan miŋat da pasol pasol madepsi nandajek mukgwan gawagakwa amin bamot da yaŋ yoyigimal, “Ji nido kimakbi tamokon amin egiŋ egiŋmi ton uŋun wiſan? ⁶^t Uŋun idon dima egisak. Kili pidak. Galili miktimon egek gen kinda dayigit do nandani. ⁷Yaŋ dayigit, ‘Amin da Amin Dakon Monji yokwi pakpak da kisiron yipba tilak kindapmon aŋakba kimoto disak. Ae gildat kapbi egi mudarek aeni pidokdisak.’” ⁸Yaŋ yaŋbal nandajek Yesu da gen kili yoyigit uŋun do buri pisawit.

⁹Buri pisarba tip kinamон da tobil kiŋek yo pindak nandajyo awit uŋun yabekbi 11 kabi gat, ae amin diwari gat kisi yoyiwit. ¹⁰Miŋat gen yoyiwit dakon mani uŋun yaŋ: Maria Makdala kokupmon nani, Joana, Maria Jems dakon meŋi, ae miŋat notni diwari uŋun kisi da yoyiwit. ¹¹Gen uŋun yoyiŋba yabekbi kabi da nandaba ŋugigi gen aban dima nandaj yomgwit. ¹²Mani Pita pidaj tiŋtim yaŋek tip kinamон kiŋ pagadaŋek pindakban imal dagin tawit. Yaŋ pindagek yutnon tobil kiŋek uŋun yo morap niaŋon da altawit yaŋ do nandak nandak agit.

Amin bamori da Yesu Emeas kosiron kagiſmal
(Mk 16.12-13)

¹³Uŋun gildaron gin paŋdetni bamori Emeas kokupmon kik do kagiſmal. Emeas uŋun Jerusalem da dubagisi, 11 kilomita da arip tosok.

^s 23.56 TP 20.10; GT 5.14 ^t 24.6 Lk 9.22

¹⁴ Uŋun amin bamot kiŋek yo morap altawit dakon geni yaŋ nandat agimal. ¹⁵ Yo morap uŋun do yaŋ nandat aŋek kiŋakwal Yesu iyí opban kisi kiwit.

¹⁶ Dabil da kagimal, mani uŋun Yesu yaŋ díma kaŋ nandaŋyo agimal.

¹⁷ Yesu da yaŋ yoyigit, “Jil ni gen baŋ yaŋ nandat aŋek kwamal?”

Yaŋ yoyiŋban bupmi tomno dabilyo aŋek akgimal. ¹⁸ Kinda, uŋun mani Kliopas, uŋun da kobogi yaŋ iyigit, “Dubagikon amin Jerusalem apgwit da ekwar̄ uŋun da bïkbigon gak kalon dagin yo on bisapmon noman taŋ uŋun díma nandal?”

¹⁹ Yaŋban Yesu da yoyigit, “Ni yo?”

Yaŋban yagimal, “Yesu Nasaret aminon yo altawit uŋun do yomak. Uŋun kombi amin kinda. Gen yagit, ae pi agit, uŋun Piŋkop da dabilon, ae amin kisi da dabilon, tapmimi torſi aban kawit. ²⁰ Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae kila aminin gat da Yesu gapman da kisiron yipgwit. Yaŋ aba gapman da si aŋakba kimotjak do gen yaŋ aŋteban aŋek tilak kindapmon aŋakba kimakgit. ^{21^u} Mani nin uŋun amin Israel amin yokwikon baŋ pulugaj nippdisak amin yaŋon da nandaŋ iŋgumaj. Uŋun yo morap altarjakra Yesu aŋakba kimakgit dakon gildatni abisok kapbi asak. ²² Ae nin da kabikon nani miŋat di da gen iŋwakiŋwariſi niyiŋba nandamaŋ. Uŋun wiſa dagokdosi tip kinamon kiŋ ²³ Yesu dakon bumjotni díma taŋban kaŋek tobil abiŋ yaŋ niyimal, ‘Nin kiŋ dipmin yombem kinda kaŋapno aŋelo da yaŋ niyen “Uŋun kalugi egisak.”’ ^{24^v} Yaŋ niyiŋba notnin di da tip kinamon kiŋ yo miŋat da niyen yaŋ gin taŋba pindaj. Mani Yesu iyí díma kaŋ.

²⁵ Yaŋ yaŋbal Yesu da amin bamot yaŋ yoyigit, “Jil nandaŋ kokwinjil tagi mini. Kombi amin da gen morap yawit uŋun butjilon da tepmi díma nandaŋ gadamal. ^{26^w} Kristo mibiltok tepmi madep pajek don Piŋkop da man madep imjak, jil uŋun díma nandamal, ma?” ^{27^x} Yaŋ yaŋek Moses gat ae kombi amin morap dakon gen gat baŋ wasaŋek Piŋkop da papia morapmon gen iyí do mandabi uŋun dakon mibili yoyiŋ teŋteŋagit.

²⁸ Kokup uŋun kik do agimal uŋun aŋkapmat aŋakwa Yesu da saŋbeŋek kik do yaŋ agit. ²⁹ Mani amin bamot da kirijik imiŋek yaŋ iyigimal, “Pilin tokdisak do gak nit gat egipneŋ.” Yaŋ iyinbal amin bamot gat kisi yutnon wigiwit. ³⁰ Wiḡi jap noknok tamokon yigek bret abidaŋ Piŋkop ya yaŋ iyinbek bret pudaneŋ yomgut. ³¹ Yaŋ aban amin bamot dabilni pisaŋban kaŋ nandaŋyo agimal. Yaŋ aŋakwal uŋudon giŋ pasilakwan ae saŋbeŋek díma kagimal. ³² Aŋakwan amin bamot yaŋ yagimal, “Kosiron Piŋkop da papiakon gen toŋ dakon mibili niyiŋakwan butnit madepsi pidaj.”

^u 24.21 Lk 19.11; Ya 1.6 ^v 24.24 Jn 20.3-10 ^w 24.26 Lk 9.22 ^x 24.27 Kap 22.1-21;
Ais 53

³³ Amin bamot yaŋ yanek uŋjudon gɪn tobil Jerusalem kigimal. Kij paŋdet 11 kabɪ gat ae notni diwari gat muwuk egipgwit uŋjun pindagakwal ^{34^y} yaŋ yawit, “Amin Tagi kili pidak da Saimon altaŋ imik!” ³⁵ Yaŋ yanba amin bamot da yo kosiron altawit uŋjun do yoyiŋek yagimal, “Bret pudanjawan uŋjudon kaŋ nandajyo amak.”

Yesu paŋdetni kabikon altaŋ yomgut
(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Uŋjun dakon gen yaŋ nandajek egakwa Yesu bikkik nikon altaŋ yomiŋek akgit. Agek yaŋ yoyigit, “But yawot jikon tosak.”

^{37^z} Yaŋ yanban amin wup kinda da agek yosok yaŋ nandajek wuriŋdagek pasalgwit. ³⁸ Pasalakwa yaŋ yoyigit, “Ji nido pasalek but bamot anj? ³⁹ Kisič kandapyono do pindakgit. Nak naga akdat. Giptimno abidajek nandabit. Nak kidat sabamyono toŋ do nandani. Amin wup uŋjun kidat sabamyon mini.”

⁴⁰ Yaŋ yoyiŋek kisič kandapyoni yoligit. ⁴¹ Yoliŋban pindagek kisič kisič madep awit, mani but morap nandajek nandaba bami dima agit. Yaŋ nandajakwa yoyigit, “Jikon jaŋ di toŋ?” ⁴² Yanban tap kilaŋ kili paŋkibit abi timisok kinda imiŋba ⁴³ abidajek naŋban kawit. ^{44^a} Kaŋakwa yaŋ yoyigit, “Nak ji gat egipgumaj bisapmon yaŋ kili dayigim: Moses da gen tebanon, ae kombi amin da genon, ae Kap Papiakon nak do gen mandabi da toŋ uŋjun kisič bami altaŋ mudokdaŋ.”

⁴⁵ Yaŋ yanek Piŋkop da papiakon gen toŋ uŋjun dakon mibili nandaba pisoni do paŋpulugagit. ⁴⁶ Aŋek yaŋ yoyigit, “Piŋkop da papiakon gen yaŋ mandabi: Kristo uŋjun tepmi paŋek gildat kapbi egek kimoron da pidokdisak. ⁴⁷ Aban paŋdet kabini da uŋjun da manon but tobil dakon gen gat, ae diwari wiririt dakon gen gat yoyiŋ teŋteŋjaŋba amin miktimi miktimi ekwaŋ uŋjun da nandakdaŋ. Pi uŋjun Jerusalem kokup papmon da wasajek akdaŋ. ^{48^b} Ji uŋjun yo morap altawit uŋjun pindakgwit, do uŋjun dakon gen bin miŋat amin morapyo yoyiŋ teŋteŋjokni. ^{49^c} Nandani! Dat da yo dam do yaŋ teban tok agit uŋjun nak da jikon yabetdisat. Ji tepmi dima kiŋek kokup papmon egakwa Piŋkop dakon tapmim Kwen Kokup da jikon pikdisak.”

Yesu Kwen Kokup wigigit
(Mk 16.19-20; Ya 1.9-12)

⁵⁰ Yaŋ yoyiŋek paŋdetni mibilaŋ yomiŋek Betani kokupmon kiwit. Kij uŋjudon kisiri paŋenagek gisam yomgut. ⁵¹ Gisam yomiŋakwan gɪn paŋdetni yopmaj degek Piŋkop da aŋan Kwen Kokup wigigit. ⁵² Wigikwan gawak imiŋek tobil kisič kisič madepsi nandajek Jerusalem kiwit. ⁵³ Kij Telagi Yut Madepmon saŋbek saŋbek egek Piŋkop aŋkisiwit.

^y 24.34 1Ko 15.4-5 ^z 24.37 Mt 14.26 ^a 24.44 Lk 9.22 ^b 24.48 Jn 15.27; Ya 1.8

^c 24.49 Jn 14.16; 15.26; Ya 1.4